

เช่นชนกปกเกล้าหมอเจ้าฟ้า
เสด็จมามอบพระองค์ทรงสั่งสอน
ปลอบขวัญนักศึกชาบคณากร
ประหนึ่งพรพรหมพระกรุณา

ทรงละศิษย์สู่สวรรคครไลล็บ
เหลือหยาดทิพย์นำพระทัยให้เหยหา
ด้วยซึ่งข้ากราบพระบาทหยาดน้ำตา
ครูเจ้าฟ้าสู่ภพสงบเทอญ

ผู้ช่วยคําสตราจารย์ มะเนาะ ยูเด็น ประพนธ์

สมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
ASSOCIATION THAILANDAISE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS
๓๐/๙ พหลโยธิน ซอย ๒ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทรฯ ๐๒ ๒๓๙๙ ๐๓๓๓
30/9 Phaholyothin 2, Phaholyothin Road, Phayathai, Bangkok 10400, THAILAND. Tel. (66 2) 279 0733
<http://www.atpf-th.org> e-mail: admin@atpf-th.org

วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAILANDAISE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS (janvier-juin 2009)

La Princesse bien-aimée

วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
Bulletin de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français
ฉบับที่ ๑๑๕ ปีที่ ๓๑ เล่มที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๑) ISSN 0857-0604

สารบัญ

คำประกาศสดุดีพระเกียรติคุณความเป็นครู สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เนื่องในวันครู ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ ณ หอประชุมคุรุสภา กรุงเทพมหานคร	7
เทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้าอาจารย์ของครูภาษาฝรั่งเศส จัดโดยสมาคมครูภาษาฝรั่งเศส แห่งประเทศไทยและคุรุสภา วันศุกร์ที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๑ ณ หอประชุมคุรุสภา กรุงเทพมหานคร	10
พระอัจฉริยภาพแห่งความเป็นครูในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ปรีดี พิศภูมิวิถี	35
กลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก้และการจัดการกับระบบปัญหาการออกเสียง Stratégies de phonétique corrective et leur opération sur le système de fautes de prononciation จิระประภา บุญพรหม	48
ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด โดยใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สิริจิตต์ เดชอมรชัย	66
ภาพกิจกรรม “สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยรับพระราชทานพระบรมราชานุญาต เป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมพระศพสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑”	75

บรรณาธิการที่ปรึกษา : คุณหญิงวงจันทร์ พินยนิติศาสตร์ **บรรณาธิการ :** นายปรีดี พิศภูมิวิถี **ผู้ช่วยบรรณาธิการ :** นางสาวสุธาสินี ผลวัฒน์นะ นางสาวสิริจิตต์ เดชอมรชัย **กองบรรณาธิการ :** นางสาวมารีสา การีเวทย์ นางสาวอารีรัตน์ ปิ่นทอง นางสุรภี ฐิโงปการ นางสาวปวีณา อยู่ทรัพย์ นายอาทิตย์ วงษ์สง่า **ฝ่ายศิลป์ และรูปเล่ม :** นางสาววารี จุลโพธิ์ **ฝ่ายการเงิน :** นางชนยา ด้านสวัสดิ์ **ฝ่ายทะเบียนสมาชิกและจัดส่ง :** นางสาวมารีสา การีเวทย์

เจ้าของ : สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย สำนักงานวารสาร 30/9 พหลโยธิน 2 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรฯ 02 279 - 0733

กำหนดการออกวารสาร ปีละ 2 ฉบับ บอกรับวารสารที่ นางสาวมารีสา การีเวทย์ ณ สำนักงานวารสาร **วัตถุประสงค์ 1.** เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา 2. เพื่อส่งเสริมการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับวิชาภาษาฝรั่งเศส วิชาภาษาฝรั่งเศสศึกษา และระเบียบวิธีการสอน 3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกและสถาบันวิชาการอื่นๆ

ทัศนะใดที่ปรากฏในข้อเขียนในวารสาร สคพท. นี้เป็นของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยแต่อย่างใด และได้ผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการกลั่นกรองแล้ว พิมพ์ที่ หจก.แสงเทียนการพิมพ์ 298/127-128 ถ.พิษณุโลก แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2281-9087, 0-2628-3677 โทรสาร 0-2281-9916

ปกวารสารได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมล คงทอง แห่งสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บทบรรณาธิการ

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยฉบับนี้เป็นฉบับที่ ๑๑๕ ปีที่ ๓๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๑) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นวารสารสมาคมฯ ฉบับที่คณะกองบรรณาธิการรู้สึกเศร้าโศกเสียใจที่สุด ซึ่งก็คงมีต่างไปจากปกสนิกรทั่วไปเมื่อทราบข่าวการสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

นับแต่ต่อไปสมาคมฯ ของเราจะไม่มีองค์นายกิตติมศักดิ์ที่ทรงเข้าใจครูฝรั่งเศสได้ดีที่สุดแล้ว แม้ปกสนิกรชาวไทยทั้งปวงก็สูญเสียดวงแก้วไปอีกพระองค์หนึ่งเช่นกัน

เสียงโหยเสียงไห้มี	เรือนหลวง
ขุนหมื่นมนตรีปวง	ป่วยช้า
เรือนราษฎรรำดีทรวง	ทุกข์ทั่ว กันนา
เมืองจะเย็นเป็นน้ำ	ย่อมน้ำตาครวญ

(ลิลิตพระลอ)

พระดำรัสในหลายคราวที่ต้องการให้วารสารสมาคมฯ เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศส และแก่นักเรียนทุกคน ย่อมตราตรึงในความทรงจำของคณะกรรมการบริหารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะประจักษ์ชัดว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงอุบัติมาบนพื้นพิภพแห่งนี้ด้วยพระทัยที่ตั้งมั่นในการช่วยเหลือผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม พระกรณียกิจน้อยใหญ่อเนกปรีชาที่ทรงทดลองปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ทรงพระราชทานคำแนะนำให้ปฏิบัติที่ดี ล้วนงามและบริบูรณ์พร้อม

หน้าที่ของวารสารสมาคมฯ จึงต้องดำเนินต่อไปพร้อมกับปณิธานที่จะต้องสานต่อตามรอยพระยุคลบาทของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ อาจารย์ของชาวฝรั่งเศสทุกคน

ในวารสารฉบับนี้จึงเป็นการแสดงความกตัญญูตาดาลัย โดยประกอบด้วยบทสดุดีพระเกียรติคุณของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ อาจารย์ ซึ่งครูสุภาได้ถวายพระเกียรติสูงสุด จากนั้นเป็นบันทึกความทรงจำถึงความประทับใจในพระจริยาวัตรและพระอัจฉริยภาพของความเป็นครูตลอดพระชนม์ชีพ อนึ่งนั่นก็ยังมีบทความวิชาการที่จะสนองพระดำริขององค์อุปถัมภ์ว่าการทำหนังสือใดใดก็ตามสักเล่มหนึ่ง ต้องพึงให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้อ่านเสมอ

ปวงข้าพระพุทธเจ้าเหล่าครูอาจารย์ นักเรียนนักศึกษาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศส ขอตั้งจิตอธิษฐานให้ดวงพระวิญญาณสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ สถิตยังสวรรคตชั้นฟ้าและขอทรงโปรดประทานกำลังใจและความสำเร็จแก่เหล่าลูกศิษย์และข้ารองพระบาทของพระองค์ทุกคน

ปรีดี พิศภูมิวิถิ

บรรณาธิการ

ที่ รล ๐๐๐๘/ ๓๐๑๖

สำนักพระราชพิธี
สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เรื่อง ทรงรับสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย อยู่ในพระราชูปถัมภ์ ฯ

เรียน อุปนายกสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

อ้างถึง หนังสือที่ สคฝท ๑.๒๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอพระราชทานพระมหากรุณาจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย อยู่ในพระราชูปถัมภ์ เพื่อความเป็นสิริมงคล ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้ให้ความกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว ทรงรับสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย อยู่ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑
จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์)

ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

กองงานในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

โทร. ๐๒ ๒๕๐-๑๖๔๐-๑

โทรสาร. ๐๒ ๒๕๐-๑๖๓๙

เว็บไซต์ : www.ohmpps.go.th

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ
รับสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ไว้ในพระราชูปถัมภ์

คำประกาศสดุดีพระเกียรติคุณความเป็นครู
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
เนื่องในวันครู ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๑
ณ หอประชุมคุรุสภา กรุงเทพมหานคร

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นแบบฉบับของครูผู้มีจริยวัตรงดงาม ทรงเปี่ยมด้วยวิริยะอุตสาหะในการสอน การถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ มีพระเมตตากรุณาส่งเสริมสนับสนุนให้ศิษย์เรียนรู้จริง สามารถให้ความรู้เป็นประโยชน์แก่ชีวิตและประเทศชาติ ทรงเป็นที่รักของศิษย์ทั้งปวง ทรงห่วงใยประชาราษฎร์ ทรงปรารถนาให้ประชาชนเป็นสุข ทรงพระกรุณาอุปถัมภ์บำรุงการศึกษาของชาติเป็นอเนกประการ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงใฝ่พระทัยในการเป็นครูมานับแต่ทรงพระเยาว์ เคยพระราชทานสัมภาษณ์ว่า...ชอบสอนหนังสือเด็ก ๆ มาก เลยคิดว่ายังงี้ๆ จันต้องเป็นครูแน่... ดังนั้น แม้จะทรงศึกษาระดับปริญญาตรีในคณะวิทยาศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยโลซานน์ สมาพันธ์รัฐสวิสเซอร์แลนด์ พระองค์ทรงเลือกศึกษาสาขาวิชาการศึกษา วรรณคดี ปรัชญา และจิตวิทยาด้วย

หลังจากทรงสำเร็จการศึกษาและเสด็จนิวัตประเทศไทยเมื่อพุทธศักราช

๒๕๔๓ ทรงพระกรุณารับเชิญเป็นพระอาจารย์พิเศษสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส อารยธรรมฝรั่งเศส และวรรณคดีฝรั่งเศสที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๒ ทรงรับเชิญเป็นพระอาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และทรงเป็นหัวหน้าสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสและผู้อำนวยการภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังทรงรับเชิญเป็นพระอาจารย์พิเศษที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เห็นได้ว่าทรงอุทิศพระองค์เพื่อการศึกษาของชาติ และทรงเป็นครูที่ทุ่มเทเอาพระทัยใส่ในการสอนเป็นอย่างยิ่ง ทรงใช้กลวิธีการสอนที่ทำให้เรื่องยากเป็นเรื่องง่าย หากศิษย์ไม่เข้าใจ ก็ทรงเติมพระทัยที่จะอธิบายจนกว่าศิษย์จะเข้าใจ ทรงเป็นกันเองกับศิษย์ เมื่อศิษย์ไม่สามารถกราบทูลด้วยราชาศัพท์ได้ถูกต้อง ก็โปรดให้กราบทูลเป็นภาษาฝรั่งเศส ซึ่งเป็นการทรงสอนให้ฝึกปฏิบัติตามหลักวิชาการสอนที่ดียิ่ง พระองค์จึงทรงเป็นครูที่ศิษย์ทั้งปวงรักและเทิดทูน นอกจากนี้ ในการทรงงาน เช่นการเสด็จไปทัศนศึกษาจะพระราชทาน

แนวทางแก่ผู้ตามเสด็จ ให้หาความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ล่วงหน้า และทรงสอนให้เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้อง อันเป็นการสอนให้เรียนรู้ที่มีคุณภาพแท้จริง

ด้วย พระปรีชาชาญ และ พระประสพการณ์ในการทรงสอนภาษาฝรั่งเศส จึงได้ทรงก่อตั้งสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๐ เพื่อเป็นศูนย์กลางสำหรับครูในการพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์และพัฒนาวิธีการสอน ทั้งระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ส่งผลให้การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยเจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ เนื่องด้วยพระองค์ทรงศึกษาวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ จึงทรงเป็นนักวิชาการที่มีสายพระเนตรยาวไกล ทรงตระหนักว่าวิทยาศาสตร์มีคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ จึงทรงสนพระทัยในการพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นกำลังของประเทศด้านวิทยาศาสตร์ในอนาคต โดยทรงพระกรุณาสนับสนุนโครงการจัดส่งเยาวชนไทยไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ ระดับนานาชาติตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๓๒ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเยาวชนไทยได้มีโอกาสแข่งขัน และได้รับรางวัลนำชื่อเสียงมาสู่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ยังพระราชทานพระดำริให้ก่อตั้งสถาบันดนตรีกัลยาณิวัฒนาขึ้น เพื่อสอนการดนตรีคลาสสิกแก่เยาวชนไทย เช่นในยุโรป เพื่อให้เยาวชนไทยมีโอกาสศึกษาด้านศิลปะดนตรี อันจะส่งผลให้เจริญเติบโต

สมบูรณ์ทั้งกายและใจ

นอกจากจะทรงสอนและทรงส่งเสริมการศึกษาโดยตรงแล้ว ยังทรงพระกรุณาเอาพระทัยใส่ห่วงใยเด็กและเยาวชนของชาติ ทั้งเด็กปกติและเด็กพิการด้อยโอกาส เมื่อเสด็จทรงเยี่ยมราษฎรในชนบท ได้พระราชทานโอกาสให้ครูและนักเรียนเข้าเฝ้ารับพระราชทานอุปกรณ์การศึกษา พระราชทานของเล่นแก่เด็ก ทรงพระกรุณารับมูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมไว้ในพระอุปถัมภ์เสด็จไปทรงเยี่ยมเยียน พระราชทานคำแนะนำให้มูลนิธิจัดอบรมความรู้แก่พ่อแม่ผู้ปกครองให้เลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสม พระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์ในการส่งเสริมสุขภาพของเด็ก เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างสมบูรณ์ ทรงพระกรุณารับมูลนิธิเพื่อโรงพยาบาลราชานุกูล ซึ่งดูแลเด็กปัญญาอ่อนไว้ในพระอุปถัมภ์ และพระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์เป็นจำนวนมาก เพื่อส่งเสริมกิจการต่างๆ เกี่ยวกับเด็กพิการ พระกระณียกิจดังกล่าวล้วนก่อเกิดจากน้ำพระทัยที่เปี่ยมล้นด้วยพระเมตตา อันเป็นพระอัจฉริยภาพที่งดงามของความเป็นครู

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงประกอบพระกรณียกิจนานัปการด้วยพระเมตตา ปราบปรามที่จะให้ประชากรราษฎรทุกคนชั้นมีวิชาความรู้ มีความเป็นอยู่และมีสุขภาพอนามัยดีถ้วนหน้า กล่าวโดยเฉพาะด้านการศึกษา ทรงเป็นแบบอย่างของครูที่ดี ทรงใฝ่พระทัยในการเพิ่มพูนความรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ทรงอุทิศพระองค์ถ่ายทอด

วิชาการโดยเต็มกำลังพระปัญญา ด้วยพระ
ปณิธานมุ่งมั่นที่จะนำความเจริญวัฒนา
มาสู่ศิษย์ เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญสร้างสรรค์
ความเจริญก้าวหน้าแก่ประเทศชาติสืบไป

การสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระเจ้าพี่
นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อวันที่ ๒ มกราคม
พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงนับเป็นการสูญเสีย
ครูผู้ยิ่งใหญ่ของชาติ ซึ่งมีพระจริยวัตรอัน
งดงามแห่งความเป็นครู และเป็นที่ยกย่องของ
ปวงชนชาวไทย ครูสภานามของครูไทย

ทั่วประเทศขอแสดงความอาลัย และความ
สำนึกในพระกรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อการ
ศึกษาของชาติ จึงขอน้อมสดุดีพระเกียรติ
คุณแห่งความเป็นครู ของสมเด็จพระเจ้า
พี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ ครูไทยทั้งปวงขอเทิด
ทูนพระเกียรติคุณไว้เหนือเศียรเกล้า และจัก
น้อมนำพระจริยวัตรอันงดงามแห่งความเป็น
ครูมาเป็นแบบอย่างประพฤติปฏิบัติ เพื่อ
ถวายเป็นราชสักการะแด่พระองค์ตลอดไป

เทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้าอาจารย์ของครูภาษาฝรั่งเศส จัดโดยสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยและคุรุสภา วันศุกร์ที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๑ ณ หอประชุมคุรุสภา กรุงเทพมหานคร

คำกล่าวรายงาน

กราบเรียนรัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ท่านบุญลือ ประเสริฐ
โสภาก

กระผม นายจักรพรรดิ วัดทา ในนาม
ของผู้จัดงานและสมาคมครูภาษาฝรั่งเศส
แห่งประเทศไทย ขอขอบพระคุณท่าน
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็น
อย่างยิ่งที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานเปิด
การประชุมวิชาการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระ
เจ้าฟ้าอาจารย์ของครูภาษาฝรั่งเศส

การจัดประชุมวิชาการในวันนี้ เป็น
ความร่วมมือระหว่างคุรุสภาและสมาคม
ครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่พระอัจฉริยภาพ
ด้านภาษาฝรั่งเศสและสืบสานพระปณิธาน
ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ทาง
ภาษาฝรั่งเศสของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส
ราชนครินทร์และเพื่อร่วมเสวนาทางวิชาการ
เกี่ยวกับสภาพปัญหาทางการจัดการเรียน
การสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยและ
เส้นทางการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษา
ฝรั่งเศสซึ่งในวันนี้มีครูสอนภาษาฝรั่งเศส
เข้าร่วมประชุมประมาณ ๓๐๐ คน สำหรับการ
จัดกิจกรรมการจัดประชุมประกอบด้วย
การนำเสนอวีดิทัศน์เฉลิมพระเกียรติ การขับ

ร้องเพลงประสานเสียงภาษาฝรั่งเศสและ
เพลงพระนิพนธ์ภาคภาษาฝรั่งเศส การ
อภิปรายเรื่องพระอัจฉริยภาพด้านความเป็น
ครูของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯและพระเมตตาใน
ความทรงจำ การเสวนาวิชาการเรื่องอดีต
ปัจจุบัน อนาคต การสอนภาษาฝรั่งเศสใน
ประเทศไทยและการบรรยายเรื่องเส้นทางการ
พัฒนาวิชาชีพครูของครูสอนภาษาฝรั่งเศส
นอกจากนี้ยังจัดให้มีแสดงนิทรรศการแสดง
สื่อการสอนภาษาฝรั่งเศสอีกด้วย

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว กระผม
ขอกราบเรียนเชิญท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ได้กรุณาเปิดการ
ประชุมวิชาการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้า
อาจารย์ของครูภาษาฝรั่งเศสและโปรดให้ข้อ
คิดเห็นที่จะเป็นประโยชน์แก่ครูสอนภาษา
ฝรั่งเศส เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการ
พัฒนางานการจัดการเรียนการสอนภาษา
ฝรั่งเศสต่อไป

คำกล่าวเปิดงาน

กราบเรียนท่านประธานกรรมการคุ
รุษสภา ท่าน ศ. ดร. เสริมศักดิ์ วิสารผล
เลขาธิการองค์การคุรุสภา ท่าน ดร. จักรพรรดิ
วัดทา อุปนายกสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่ง
ประเทศไทย รศ. คุณหญิง วงจันทร์ พิณย
นิตศาสตร์ อุปนายกสมาคมครูภาษาฝรั่งเศส

แห่งประเทศไทย รศ. ดร. ธิดา บุญธรรม
ตลอดจนท่านคณะครูอาจารย์ ท่านผู้มีเกียรติ
และสื่อมวลชนที่เคารพรักทุกท่าน ผมรู้สึก
ยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาเป็น
ประธานในพิธีเปิดประชุมวิชาการเทิด
พระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ของครู
ภาษาฝรั่งเศส ในวันที่

การจัดประชุมในวันนี้ เป็นความ
ร่วมมือระหว่างครูสภาและสมาคมครูภาษา
ฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ซึ่งนับว่าเป็นนิมิต
หมายที่ดีที่องค์กรวิชาชีพได้ประสานความ
ร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพและผู้ประกอบ
วิชาชีพพร้อมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำ
กิจกรรมที่จัดขึ้นในวันนี้จะเป็นการสะท้อน
ให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพด้านภาษาฝรั่งเศส
ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิ
วัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์และ
เห็นถึงความมุ่งมั่นของครูสอนภาษาฝรั่งเศส
ที่จะสืบสานพระปณิธานของพระองค์ท่าน
ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มี
คุณภาพอย่างยิ่ง ขอแสดงความยินดีและขอ
ชื่นชมท่านที่ได้ร่วมกันจัดงานในครั้งนี้ แม้ว่า
จะเป็นบทบาทที่ดีขึ้นและผมมีความเชื่อมั่น
ว่าการเอาใจใส่ทุ่มเทการพัฒนางานในวิชาชีพ
นับว่าจะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากร ต่อ
นักเรียน นิสิตนักศึกษาของเราและจะทำให้
การศึกษาของประเทศเรามีความเข้มแข็งขึ้น

ทราบว่า สมาคมครูภาษาฝรั่งเศส
แห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พุทธศักราช
๒๕๒๐ โดยเห็นว่าวันนี้เวลา ๓๐ ปีที่ผ่านมา
ก็นับว่าเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศของ
เรา โดยเฉพาะด้วยพระกรุณาธิคุณของ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิ
วัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่
ทรงมีพระดำริจัดตั้งเพื่อสนับสนุนการเรียน
การสอนในวิชาภาษาฝรั่งเศสและจะเป็นสื่อ
กลางในการแลกเปลี่ยนทางวิชาการที่ดี การ
ที่จะช่วยกันเพื่อที่ทำให้พวกเราในฐานะที่
เป็นพลกนิกรไทย จนถึงวันนี้ นับว่าจะเป็
นสมาคมที่มีบทบาทสำคัญและมีความเข้ม
แข็งในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษา
ฝรั่งเศสให้เป็นที่ยอมรับและส่งผลถึงต่อการ
พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ก็คือ นิสิต นักศึกษา
เยาวชน ลูกหลานของเราได้อย่างดีเยี่ยม

กระผมขอขอบขอบคุณ ครูสภา สมาคม
ครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย และทุก
ท่านที่ได้ร่วมกิจกรรมในวันนี้และหวังเป็
นอย่างยิ่งว่าการสัมมนานับต่อจากนี้เป็นต้น
ไปจะเป็นประโยชน์และจะเป็นการทำความ
เข้าใจ โดยเฉพาะนโยบายของกระทรวง
ศึกษาธิการที่ดี การทำงานร่วมกับทางครู
สภาที่ดี ซึ่งเรามีแนวทางที่สอดคล้องและเรา
ให้ความสำคัญในเรื่องของภาษา นอกจาก
ภาษาฝรั่งเศสแล้ว นักเรียนก็ยิ่งรู้ภาษา ก็คิด
ว่าพวกเราต้องช่วยกันเพื่อที่จะส่งเสริมให้
เยาวชน นิสิต นักศึกษา ของเราได้รับรู้ในสิ่ง
เหล่านี้ เพื่อที่จะให้เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
ดังนั้น ผมคิดว่า การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นซึ่งกันและกันที่จะช่วยกันทำให้
การศึกษาภาษาฝรั่งเศสของเรานั้น ให้เป็น
ภาษาที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้มีการ
ศึกษาที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์สูงสุด ก็นับว่า
พวกเราที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องช่วยกันและใน
โอกาสนี้ผมต้องขอขอบคุณและขอให้

กำลังใจกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องและ
ขอให้การสัมมนาครั้งนี้สัมฤทธิ์ผลและเป็น
ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนให้กับ
โรงเรียนและนักเรียน นิสิต นักศึกษา ของเรา
ในลำดับต่อไป

บัดนี้ได้เวลาอันมงคลฤกษ์แล้ว
กระผมขอเปิดการประชุมเทิดพระเกียรติ
สมเด็จพระเจ้าฟ้าอาจารย์ของครูภาษาฝรั่งเศส
ณ บัดนี้ ขอขอบคุณครับ

การอภิปรายในหัวข้อ
พระอัจฉริยภาพด้านความเป็นครูของ
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

พิธีกรผู้ดำเนินรายการ

รศ. ดร. ประภาภรณ์ ไพโรจน์ :

ขอให้คณะผู้อภิปรายกล่าวถึง ความประทับใจที่ท่านวิทยากรมีต่อสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ ในฐานะที่พระองค์ท่านเป็นอาจารย์ของครูภาษาฝรั่งเศส โดยเริ่มจาก ท่าน อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล

อาจารย์สวัสดิ์ จงกล :

ขอขอบพระคุณ ทางสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยที่ให้โอกาสผมมาเป็นครั้งที่ ๒ ที่ได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับในการประชุมของสมาคมฯ ครั้งแรกเป็นการประชุมของสมาคมครูฯ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พวกอาจารย์รุ่นน้องๆ ที่เป็นกรรมการของสมาคม ให้ผมไปเล่าถึงความรู้สึกและประสบการณ์ตอนที่ได้เรียนกับสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ พวกเราควรจะเรียกท่านว่า "สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์" ไม่ใช่ "อาจารย์" เฉยๆ เพราะโดยที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าถวายท่านก็คือ "สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย พระองค์ที่ ๓" ซึ่งทั้งหมดมีอยู่ ๔ พระองค์ พระองค์แรกก็คือ "กรมขุนเพชรบูรอินทราชัย" ทรงสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Oxford ซึ่งหลังจากที่พระองค์เสด็จนิวัตกลับมายังประเทศไทยแล้ว ได้มาสอนวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ที่คณะรัฐประศาสนศาสตร์ พระองค์ที่ ๒ คือ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงสงขลานครินทร์ พระองค์ทรงแต่เฉพาะวิชาการแพทย์และทรงเปิดหลักสูตรประวัติศาสตร์ อารยธรรมไทย พระองค์ที่ ๓ คือ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และพระองค์ที่ ๔ คือ สมเด็จพระเทพรัตนฯ ทรงสอนวิชาอารยธรรม เรามักจะเรียกสั้นๆว่า "สมเด็จพระอาจารย์"

ผมเองมีโอกาสเรียนกับพระองค์ท่านเมื่อตอนอยู่ชั้นปีที่ ๔ มีคนถามเสมอว่า ท่านทรงดูหรือไม่ ผมบอกว่า ไม่ดู ครับ แต่ว่าความที่ท่านเป็นเจ้าฟ้า เป็นครั้งแรกในชีวิตวัยรุ่นสมัยหนึ่ง เมื่อประมาณ ๕๕ ปีมาแล้ว ก็มีความรู้สึก ว่า เราเครียดกันมาก ชั่วโมงแรกไม่มีใครจดได้เลย เพราะว่ามองดูท่าน และท่านก็รับสั่งว่า นักเรียนทำไม่ไม่จด ไม่

ถามอะไรเลย พวกเราก็ไม่รู้จะว่าอย่างไร แต่เมื่อทรงเสด็จออกจากห้องสอนแล้ว พวกเราก็บ่นกันว่า “จะไปจดกันได้อย่างไร ทรงสวยมาก จดไม่ได้หรอกและภาษาท่านไพเราะมาก”

เราลองนึกดูว่า พระชนมายุเพียง ๒๙ พรรษา เสียงของท่านดีมาก เราเองรู้สึกว่าคุณครูที่ได้เรียนกับพระองค์ท่าน เพราะพระองค์ท่านนั้นทรงเรียนภาษาฝรั่งเศสกับครูชาวฝรั่งเศสและเราพบว่าอาจารย์บางท่านนั้นก็มีส่วนนี้แยกต่างหากออกไป

ในวันเดียวกันนั้น มีผู้ชายอยู่คนหนึ่ง เขาเรียนภาษาฝรั่งเศสมาตั้งแต่ชั้น ม.๑ จบชั้น ม.ปลาย เวลาเขาออกเสียงบางตัวนั้น เราเองก็รู้สึกว่าไม่เหมือนกับสมเด็จพระอาจารย์เลย และอาจารย์ที่มาสอนก็คนไทย ชาวฝรั่งเศสเองก็รู้สึกว่าเสียงแตกต่างกัน แต่เสียงของพระองค์ท่าน เป็นมาตรฐานแน่นอน ถ้าเปลี่ยนพระวรกายก็ไม่เรียกว่าทรงเป็นคนไทย แต่อยากเรียนให้ท่านทั้งหลายทราบด้วยว่า ไม่เป็นเฉพาะแต่เพียงภาษาฝรั่งเศสเท่านั้น ภาษาเยอรมัน ก็ด้วย ถ้าไม่เห็นพระพักตร์ก็นึกว่าท่านเป็นคนเยอรมัน พูด ส่วนภาษาอังกฤษนั้น พระองค์ท่านทรงเริ่มศึกษาที่โรงเรียนอนุบาลที่บอสตัน และชั้น ม.ปลายทรงศึกษาอยู่ที่โรงเรียนนานาชาติที่ เมืองเจนีวา

ทุกท่านคงจะทราบดีว่า พระองค์ท่านทรงสอบได้เป็นที่ ๑ ของโรงเรียน ถ้าดูในสมุดพกมีวิชาเดียวที่พระองค์ท่านมีคะแนน ๖ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐ และได้ ๘ คะแนนอีกวิชาหนึ่ง นอกจากนั้นเป็น

คะแนน ๙ และ ๑๐ เป็นส่วนใหญ่ พระองค์ท่านทรงเป็นที่ ๑ ของโรงเรียนและเป็นที่ ๓ ของประเทศ

ดังนั้น เราจะเห็นว่า สิ่งหนึ่งที่เรามานึกตอนหลังและรู้กันดีว่า คนที่เรียนหนังสือเก่ง มักจะสอนไม่ค่อยดีนัก เป็นธรรมดา แต่พระองค์ท่านต่างกัน

สิ่งหนึ่งที่เราพบเห็น คือ พระองค์ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะมาก พระองค์ท่านทรงทราบว่าพวกเราคงจะเรียนไม่ค่อยรู้เรื่อง ตอนนั้นผมเรียนวรรณคดีโรแมนติกและท่านทรงสอน Victor Hugo เราก็เลยรู้สึกว่าไซคดีเหลือเกินที่ได้เรียนกับพระองค์ท่าน เพราะหลายท่านคงจะทราบกันดีว่า Victor Hugo เป็นกบฏ สมัยก่อนนั้นมีแต่วรรณคดีคลาสสิก (classique) และ วิกตอร์ ฮิวโก้ เป็นคนแรกที่ฉีกแนว หันมาเล่นในวรรณคดีโรแมนติก (romantique) และตลอดทั้งเทอม พระองค์ท่านทรงรับสั่งเป็นภาษาไทยเพียง ๒ คำ เท่านั้น คือ คำแรกพูดถึงเรื่องของธรรมชาติที่มีแมลงชนิดหนึ่ง ท่านก็รับสั่งเป็นภาษาไทยว่า “ซีปะขาว” และอีกคำหนึ่งนั้นจำไม่ได้แล้วว่าเป็นอะไร ตลอดเวลาพระองค์ท่านทรงรับสั่งเป็นภาษาฝรั่งเศสทั้งหมด

สิ่งหนึ่งที่มองเห็นและดีใจที่มีโอกาสได้เห็นก็คือ พระองค์ท่านเป็นครูที่มีจิตวิทยา ทรงรอบรู้ในหลายเรื่อง สมัยก่อนอย่างพวกผมต้องมองแค่ความไพเราะของภาษาและสำนวนโวหาร วิธีการนำเสนอเน้นที่ความไพเราะเป็นเรื่องใหญ่ บางทีเป็นภาษาไทยก็เป็นฉันทลักษณ์ที่ถูกต้อง

แต่ก็นับได้ว่าเป็นครั้งแรกของเมืองไทยที่ พระองค์ท่านทรงสอนเรื่องของเรา ถ้าหากเราจะเข้าใจวรรณคดีของกวีคนนั้น เราต้องเข้าใจความเชื่อหรือปรัชญาของเขา สำหรับ วิกตอร์ ฮิวโก้อยู่ในกลุ่ม Rationisme ซึ่ง Descartes เป็นต้นตำรับ พระองค์ท่านทรงสอนสั้นๆ คือ สิ่งหนึ่งที่รู้สึก คือว่า สมเด็จพระกมลหลวงฯ นั้นทรงรับสั่งสั้นๆ ไม่รับสั่งยาวๆ ไม่เยิ่นเย้อ พระองค์ทรงเคยรับสั่งว่า เวลาเขียน เวลาพูด โดยเฉพาะเวลาเขียนนั้น ขอให้ใช้ภาษาง่ายๆ เรียบง่ายให้มันมีพลังในตัว แต่ถ้าภาษาสำคัญ ภาษาใหญ่ มักจะมีข้อผิดพลาด

สิ่งหนึ่งที่ท่านรับสั่งก็คือว่า ในเรื่องของวรรณคดีทั้งหลาย ถ้าหากมีโอกาสศึกษาถึงความคิดของเขาไปด้วยแล้วและเข้าใจความรู้สึกมากขึ้น อย่าลืมนะว่า Rationisme ท่านก็รับสั่งว่า "je pense donc je suis" เป็นเรื่องสำคัญ เพราะฉะนั้นพวกนี้จะไปปลุกวิเวกตลอดเวลาและก็จะพยายามคิดว่าอะไรดี อะไรเป็นความสุขที่ได้ทิ้งไป แล้วตอนหลังมันก็มีพวก hippo ถ้าตายก็ไปสูดยาเสพยัตติ แต่สำหรับพวก Rationisme ก็เป็นแบบ technique ที่บอกว่า มาวิเคราะห์กันทางศาสนา ว่าเรื่องนี้ เรื่องนี้ไม่ใช่ ก็ปอกเปลือก เหมือนปอกเปลือกกล้วย ออกจนกระทั่งไม่เจออะไรเลย จนเข้าถึงชั้นมรรคสูงสุด พวกนี้ก็ลักษณะคล้ายกัน

อย่างเพื่อนรุ่นน้องที่อยู่ชั้นปีที่ ๑ ตอนนั้นผมอยู่ปี ๔ เรียนวรรณคดี ชั้นปีที่ ๒ เรียนวัฒนธรรมอารยธรรมฝรั่งเศส ชั้นปีที่ ๓ และ ๒ เรียนสนทนาภาษาฝรั่งเศส มีรุ่นน้อง

ที่เรียนสนทนาภาษาฝรั่งเศส พอถึงปี ๔ ท่านสอน Alferd de Musset ที่เป็นเรื่องของ stoïcisme ก็มานึกถึง อ้อ มันเป็นแบบนี้เอง เพราะว่าเราชอบมาก บทประพันธ์ที่ว่า "Il pleut dans mon cœur comme il pleut sur la ville" มันก็เป็นส่วนที่มีสัมผัส เราฟังก็ไพเราะ แต่มานึกย้อนหลังว่า สมเด็จพระอาจารย์รับสั่งว่าในเรื่องของปรัชญาของพวกนี้คืออะไร พวก stoïcisme นั้น รู้สึกว่าความเจ็บปวดของหมาป่าที่ถูกไล่นั้นมันเจ็บปวดหรือไม่ ความรู้สึกที่ตัวเองตายนั้นเป็นความสุขเพราะว่าตัวเองจะได้พ้นจากความทรมานทุกข์ทรมาน ถ้าเราเข้าใจในปรัชญาหรือความเชื่อ เราก็จะเข้าใจขึ้นมากตามลำดับ อันนี้ก็เป็นสิ่งที่ผมรู้สึกว่า ดีใจที่มีโอกาสได้เรียนกับพระองค์ท่าน

อีกครั้งหนึ่งที่พระองค์ท่าน ทรงบรรยายพิเศษที่สมาคมสตรีอุดมศึกษา ท่านทรงโปรดให้นิสิต ๒ คน ตามเสด็จไปที่สมาคมสตรีอุดมศึกษา คนหนึ่งคือ ถ้าใครเรียนที่คณะอักษรศาสตร์ คงจะจำได้คือ รองศาสตราจารย์กรรณิการ ณ สงขลา และอีกคนหนึ่งคือ คุณโมรี ศีตะปັນย์ ซึ่งพระองค์ท่านอยากให้มีการสนทนาออกสถานศึกษา ยิ่งสำคัญไปกว่านั้น หลังจากที่ท่านทรงบรรยายเสร็จแล้ว ท่านก็มีรับสั่งให้ ๒ คนนั้นเข้าไปเฝ้าที่วังสระปทุม แล้วรับสั่งถามว่า ที่ท่านทรงบรรยายวันนั้น เป็นอย่างไร เข้าใจหรือไม่ มีอะไรให้ดูบ้าง ก็แสดงให้เห็นว่าพระองค์ท่านทรงสนพระทัย แนะนำให้รู้จักเรื่องนอกสถานที่และติดตามผลการดำเนินงานด้วย และสิ่งนี้ก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่ามาก

ในฐานะที่พระองค์ท่านทรงเป็น ขัตติยนารีของเมืองไทยและหากพูดถึงการ ต่างประเทศแล้วท่านก็ทรงเป็นฝรั่ง ๑๐๐ % แน่นนอน เรื่องของวัฒนธรรมไทย ท่านรับสั่ง บอกว่า พวกเราที่มีโอกาสได้เรียนกับ พระองค์ท่าน อย่างหนึ่งว่า เมื่อเป็นลูกศิษย์ ของครูบาอาจารย์เมื่อไปเจอที่ไหน ขอให้ แนะนำตัว สมเด็จพระอาจารย์ทรงมีความสุข ทุกครั้งที่มีคนไปรายงานตัวว่า เป็นลูกศิษย์ ของพระองค์ท่านจากที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

เพื่อนผมคนหนึ่งจบจากคณะอักษร ศาสตร์ไปเรียนวิชาซีพครู แล้วตอนหลังไป เรียนปริญญาเอกทางด้านรัฐประศาสน ศาสตร์ ก่อนเกษียณอายุราชการ ก็ได้เป็น รองผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร ก็ตามเสด็จ สมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ ส่วนเพื่อนของผม ตามเสด็จสมเด็จพระมหาลงฯ ไป เมื่อทั้งสอง คนมาพบกันที่ พระตำหนักที่ประทับ พระองค์ท่านก็รับสั่งว่า “วันนี้ตั้งใจได้เจอลูก ศิษย์รุ่นเก่าก็เยี่ยม” ทรงพระสำราญเสมอ เมื่อลูกศิษย์ถวายรายงาน

แล้วอยากจะเรียนอย่างหนึ่งว่าความ เป็นลูกศิษย์กับครูบาอาจารย์นั้น ก็ควรจะ เป็นตลอดชีวิต สมเด็จพระอาจารย์ก็ เช่นเดียวกัน จะทรงมีเวลาเสมอเมื่อทรง ทราบว่าเป็นลูกศิษย์เข้าเสนองาน เมื่อครั้งที่ ผมเสนอให้ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัด งานครบรอบ ๑๐๐ ปีของวันพระราชสมภพ ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงสงขลา นครินทร์ ทางเราก็เลยจัดนิทรรศการขึ้นและ พระองค์ท่านก็เสด็จไปทอดพระเนตรและ ต่อมากระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงการ

ต่างประเทศ ก็นำนิทรรศการจากเมืองไทย ไปแสดงที่ปารีสและบอสตัน พระองค์ท่านก็ ทรงรับสั่งว่า ถ้าหากเป็นการศึกษา ก็ขอ ให้หาข้อมูลที่จุฬาฯ ไม่มีข้อผิดพลาด เป็นสิ่ง หนึ่งที่ผมภูมิใจเป็นอย่างมาก ท่านคิดและ ท่านจำ ช่างคิด ช่างเล่า เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผม พุด คิดว่าคงจะไม่ผิดเพี้ยนและทรงเห็นด้วย กันว่าลูกศิษย์ท่านทำเอง เป็นคนรับผิดชอบเอง

รองศาสตราจารย์

คุณหญิงวงจันทร์ พิณยนิติศาสตร์ :

ย้อนจากครั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงฯ เสด็จนิวัติประเทศไทย แล้วก็ ศ.ดร. อุดลย์ วิเชียรเจริญ คณะบดี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในขณะนั้น ได้เข้าเฝ้าและกราบทูลเชิญมา เป็นอาจารย์ประจำของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยต้องทรงดำรง ตำแหน่งผู้อำนวยการวิชาภาษาต่างประเทศ ด้วย พระภาระกิจที่สำคัญอย่างยิ่ง ๒ ประการก็คือ ประการแรกจะต้องทรงบริหาร สาขาวิชาภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ในเวลานั้นก็มีภาษาฝรั่งเศส ภาษา เยอรมันและต่อมาก็มีภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ทำยสุดก็คือภาษารัสเซีย พระองค์จะต้อง ทรงงานบริหารดูแลในงานทางด้านวิชาการ และงานด้านอื่นๆ ให้ดำเนินไปอย่างเรียบร้อย พระภาระกิจชิ้นที่สำคัญประการหนึ่ง ก็คือ จะ ต้องทรงพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาฝรั่งเศส ซึ่งในเวลานั้นมีเพียงวิชาเลือกและวิชาโท ให้ เป็นหลักสูตรปริญญาตรี ภาษาฝรั่งเศส ดั่งนั้นจึงได้ทรงศึกษาตำรา คือทั้ง ๒ อันนี้

ต้องถือได้ว่าเป็นงานใหม่ของพระองค์ท่าน พระองค์ท่านทรงเคยมีประสบการณ์สอนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ยังไม่ต้องทรงรับผิดชอบในเรื่องงานบริหารและการที่จะต้องสร้างหลักสูตร กล่าวได้ว่า ก็คือ การที่ทรงรับจาก ดร. อุดุลย์ วิเชียรเจริญ ก็เป็นงานใหม่ ทรงมีความมุ่งมั่นอย่างแท้จริงที่จะทรงปฏิบัติให้สำเร็จตามที่ทรงได้รับมอบหมาย ประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปกครองดูแลและพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ในสาขาภาษาต่างๆ นี้ มิได้กล่าวถึงภาษาอังกฤษ เพราะภาษาอังกฤษนั้น เป็นภาควิชา เป็นสาขาที่อยู่ร่วมกับวรรณคดีอังกฤษในเวลานั้น ภายหลังก็แยกกัน แต่ในเวลานั้นก็เป็นอีกสาขาวิชาหนึ่ง การดูแลอาจารย์ที่สอนภาษาต่างๆ อย่างหลากหลาย นับว่าเป็นงานที่เป็นภาระไม่น้อยและ ก็ทรงดูแลได้อย่างทั่วถึง ผู้สมควรได้รับการยกย่องก็ได้รับตามสมควร การสอนก็เป็นภาระหนักเพราะว่า ในฐานะที่ทรงเป็นอาจารย์ ก็ต้องทรงสอนอีกด้วย ได้ทรงสอนทั้งนักศึกษาปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ ในระยะแรก สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ในขณะที่นั้นมีจำนวนมากกว่าร้อยละ ในระยะแรกนั้นก็ทรงสอนในห้องบรรยายรวมและ ก็ทรงตรวจการบ้านประมาณ ๘๐ % ของนักศึกษาที่เข้าเรียนกับพระองค์ท่านหรือประมาณ ๘๐ คน ท่านทรงตรวจดูมีความประณีตและละเอียดรอบคอบจริงๆ นักศึกษาทุกคนจะได้รับการบ้านคืนและการแก้ การบ้านอย่างละเอียดทีเดียว คือ เขาจะรู้ว่า เขาบกพร่องในเรื่องใด เราคงนึกภาพ

ออกว่างานนี้เป็นงานหนักแค่ไหนที่จะต้องทรงตรวจการบ้านทุกครั้ง ทุกสัปดาห์ เพื่อคืนให้กับนักศึกษา

นอกจากนั้นทรงปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสหลายประการ อย่างเช่น ทรงสังเกตว่า นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ ซึ่งมาเรียนร่วมกับนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์นั้น ไม่สู้จะสนใจบทเรียนที่สอนนัก ก็ทรงคิดวิธีว่า ถ้าหากเขาได้เรียนภาษาฝรั่งเศส ในเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจของพวกเขา คงจะเป็นการเพิ่มความสนใจให้กับนักศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์ ดังนั้นจึงทรงเชิญอาจารย์ที่จบจากประเทศฝรั่งเศส ที่สอนอยู่ในคณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มาสนทนาและมาร่วมสอนอย่างเช่น อาจารย์ ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล ก็ได้ทรงเชิญมาเฝ้า และมารับทราบแผนการสอนและนำไปปฏิบัติ สุดท้ายก็ได้พบว่า วิธีการแก้ปัญหานี้ได้ผลดียิ่งยิ่ง ซึ่งปรากฏว่าทางรัฐบาลฝรั่งเศสก็ให้ทุนทางด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ จำนวน ๓ ทุน โดยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สามารถได้รับทุน ทั้ง ๓ ทุนจากการได้ไปสอบแข่งขันกับสถาบันอื่นๆ สิ่งนี้ก็เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่ง และก็นับว่าทรงมีวิสัยทัศน์ที่ไกลมาก เนื่องจากในระยะใกล้เคียงกันนั้นเอง ทางประเทศฝรั่งเศสก็เริ่มให้ความสนใจกับการสอนภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้าน ซึ่งบัดนี้เป็นที่รู้จักกันดีในประเทศของเรา แต่ว่าในกาลนั้น เป็นสิ่งที่ใหม่มาก ทรงอุทิศหาหะเสด็จไปร่วมสัมมนาซึ่งเป็นการสัมมนาที่ดิฉันได้รับพระ

กรุณาตามเสด็จ ก็ขอเรียนว่าเหมือนกับว่า
ได้เริ่มต้นเรียนภาษาฝรั่งเศสในด้านนั้นๆ
เพราะเขามีทฤษฎีที่แปลกที่เราไม่เคยเรียน
เมื่อเสด็จกลับก็ได้ทรงนำความรู้ที่ได้รับมา
แก้ไข มาพยายามให้พวกอาจารย์ได้รับฟัง
และหลังจากนั้นก็ได้เริ่มสร้างบทเรียนภาษา
ฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาฝรั่งเศสเพื่อ
ธุรกิจ ภาษาฝรั่งเศสทางด้านกฎหมาย เป็นต้น
ทั้งนี้จะเห็นว่าท่านทรงพัฒนาการ
เรียนการสอนไปอย่างรวดเร็วมาก ส่วนทาง
ด้านหลักสูตรปริญญาตรีนั้น ก็ทรงศึกษา
หลักสูตรของสถาบันต่างๆทั้งในประเทศไทย
และต่างประเทศ สำหรับในประเทศไทยนั้น
ทรงพบว่า มหาวิทยาลัยที่สอนหลักสูตร
ปริญญาตรีในเวลานั้น จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เน้นในด้านวรรณคดี คณะ
อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรก็เช่นกัน
จึงทรงคิดว่ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ น่า
จะเรียนปริญญาตรีที่ต่างออกไปประกอบกับ
อาจารย์ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ มีความสามารถทางด้านภาษา
เป็นส่วนใหญ่ ก็ทรงสร้างหลักสูตร ซึ่งนี่ก็คือ
ลายพระหัตถ์ *Présentation du Département
de français* เค้าโครงของหลักสูตร
ปริญญาตรีภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ คือ เป็นการนำเสนอหลักสูตร
จุดประสงค์หลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร
คือ หลังจากเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสเบื้องต้น
ในชั้นปีที่ ๑ แล้ว เมื่อขึ้นชั้นปีที่ ๒ จึงจะ
สามารถเข้าวิชาเอกปริญญาตรีภาษา
ฝรั่งเศสได้

กฎในชั้นแรกนั้น ค่อนข้างเข้มงวดที่
เดียว ดิฉันไม่ทราบว่าในปัจจุบันนี้ ยังเข้ม
งวดเช่นนี้หรือไม่ ก็คือว่า นักศึกษาที่เรียน
วิชาเอกภาษาฝรั่งเศสจะต้องสอบให้ได้เกรด
C เป็นอย่างต่ำ นักศึกษาคนใดที่สอบได้ต่ำ
กว่า c ก็จะต้องเรียนซ้ำ จนได้เกรด c จึงจะ
สามารถเรียนรายวิชาอื่นต่อไปได้จนครบ
หลักสูตร

ในระยะแรกที่พระองค์ท่านทรงเสด็จ
มาสอนที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นั้น ยัง
ไม่ทรงรู้ชำนานในภาษาไทยนัก ก็จะต้อง
เขียนคำสั่งเป็นภาษาฝรั่งเศสและนับว่าเป็น
การดีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในเวลา
นั้นมีอาจารย์ ๒ ท่านที่เป็นสักขีพยาน คือ
ท่านอาจารย์ สุพรรณิ และอาจารย์จ๊ะระพันธ์
เหมาะจุฑา ซึ่งเป็นผู้ร่วมกำเนิดหลักสูตร
ภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หลักสูตรของปริญญาตรีภาษา
ฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ทรงคิด
อย่างรอบคอบว่า ไม่ควรที่จะเน้นทางด้าน
วรรณคดีมากนัก แต่พื้นฐานนั้นจำเป็นต้องมี
จะต้องเรียนประวัติวรรณคดี ประวัติศาสตร์
ทุกชั้นปี ต้องมีภาษาฝรั่งเศส คือการฟัง พูด
อ่าน เขียน โดยเฉพาะการอ่านเขียน

มีเรื่องที่เราได้ก็คือว่า ด้วยความที่
พระองค์ทรงละเอียดรอบคอบ จะเสด็จทอด
พระเนตรดูการสอนของอาจารย์ทุกคน ซึ่งไม่
ว่าเราจะสอนมานานแค่ไหน เมื่อมีพระองค์
ท่านมาประทับอยู่หลังห้องเวลาที่เราสอนนั้น
เราก็หนาวๆร้อนๆ อยู่เหมือนกัน แล้วเมื่อ
ท่านทอดพระเนตรการสอนของเราเสร็จ

ท่านก็จะไม่ทรงรับสั่งอะไรในชั้น แต่ที่เราได้ไปเฝ้าพระองค์ท่านในห้องทรงงานและท่านก็จะประทานข้อแนะนำว่า เราสอนเป็นอย่างไร ควรจะแก้ไขอย่างไร ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ทุกคน เพราะฉะนั้น หลักสูตรปริญญาตรีภาษาฝรั่งเศสของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นั้นก็สำเร็จรุ่นแรกคือรุ่นปี ๒๕๑๖

กล่าวได้ว่างานสำคัญทั้ง ๒ ประการของพระองค์ท่านนั้นสำเร็จเรียบร้อยและนอกจากนั้นยังมีการพัฒนาในด้านอื่นๆ อย่างเช่น คงสังเกตว่าผู้เข้าเรียนในชั้นปีที่ ๑ นั้นมีความรู้ด้านภาษาฝรั่งเศส ในระดับแตกต่างกันเพราะว่าผู้เข้าเรียนในชั้นปีที่ ๑ นั้น มีความรู้ด้านภาษาฝรั่งเศส ในระดับแตกต่างกันเพราะว่าการสอบเข้าในมหาวิทยาลัยนั้น เป็นคะแนนรวมจากหลายวิชา เพราะฉะนั้นจึงคิดว่า การที่จะจับนักเรียนเข้าชั้นให้เหมาะสมกับความรู้ของเขาน่าจะเป็นการดีเพื่อที่ว่า จะได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว

เมื่อพระองค์ท่านทรงเสด็จไปออกข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย ในขณะที่นั้นอยู่ในความรับผิดชอบของ ก.พ. การสอบเข้ามหาวิทยาลัยรวม ได้เสด็จไปทรงร่วมออกข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย แล้วก็ทรงพบกับอาจารย์ทางด้านวัดผลของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในสมัยนั้น มีอาจารย์ชวาล ไพรัชกุล เป็นผู้จัดการสนามทดสอบของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทรงหารือและทรงเริ่มจัดสร้างแบบทดสอบจัดระดับความรู้ภาษาฝรั่งเศส กล่าวได้ว่า

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยแรกที่มีแบบทดสอบความรู้ภาษาฝรั่งเศสสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ เพื่อที่จะจัดกลุ่มเรียนให้เหมาะสมกับความรู้และจัดชั้นเรียน คือพวกที่มีความสามารถสูงมาก สมควรได้รับการยกเว้นก็ไม่จำเป็นต้องเรียนซ้ำกับสิ่งที่เคยเรียนมาแล้ว รู้ดีแล้ว ก็ให้ข้ามรายวิชา ฝค. ๑๕๑ ฝค. ๑๕๒ ไปเรียนในระดับสูงในชั้นปีที่ ๒ ได้เลย โดยให้หน่วยกิตด้วย กล่าวได้ว่าเป็นแนวความคิดที่ยังไม่ได้เคยมีในกลุ่มของการเรียนภาษาฝรั่งเศส แบบทดสอบจัดระดับความรู้นี้ก็สำเร็จเรียบร้อยและได้ใช้อยู่เป็นเวลานานทีเดียวและก็มีการพัฒนาแบบทดสอบนี้ต่อมา

สมเด็จพระเจ้าฟ้าอาจารย์ ดิฉันขอเรียกแบบนี้ก็เพราะว่าสมเด็จพระท่านทรงสอนไว้ว่า ท่านสอนคนธรรมดา ท่านไม่ได้เป็นพระอาจารย์ ไม่ได้สอนเจ้านาย ท่านก็บอกท่านก็เป็นสมเด็จพระอาจารย์ พระองค์ท่านได้ทรงงานตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทุกประการ และท่านก็ทรงสอนอย่างต่อเนื่องมาจนกระทั่งในระยะหลังต้องตามเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนีมากขึ้น ทรงพระราชภารกิจมากขึ้น และท่านก็ทรงลาออกจากราชการประจำ แต่ก็ยังเสด็จมาสอนเป็นอาจารย์พิเศษ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ก็ทรงหยุดไป ในระหว่างนั้นท่านก็ทรงเสด็จสอนตามมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่กราบทูลเชิญสอนด้วย เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก็น่าชื่นใจว่าสิ่งที่ท่านทรงผลิตผลผลิตที่มีคุณภาพเหมือนกัน.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิระพันธ์ เหมะจุทา :

ดิฉันเป็นอาจารย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ สมัยนั้นก็สอนวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาโท หัวหน้าสาขาภาษาต่างประเทศในตอนนั้น ก็คือ ดร. เซาว์ ชัยรัตน์ ก็สอนภาษาฝรั่งเศสไปด้วย และก็ช่วยอาจารย์เซาว์ ตรวจพิสูจน์อักษรภาษาอังกฤษกับวรรณคดี แล้วก็ทำงานพิเศษอย่างอื่นด้วย

ต่อมาเมื่อสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงรับมาเป็นอาจารย์ประจำในปี ๒๕๑๒ ก็รู้สึกดีใจที่มีหัวหน้าตัวจริงแล้วก็ท่านเป็นคนง่ายๆ คือ เวลาที่เสด็จมาก็จำได้ว่า มีหลายคนเคยมาถือกระเป๋าเอกสารมาให้ แล้วก็เดินตามหลังท่านมา พวกเราก็คอยรับกันอยู่ที่หน้าตึก สิ่งที่ประทับใจก็คือ เวลาท่านเสด็จมานั้นจะต้องมีรถตำรวจนำมา ๑ คัน นำหน้ารถประทับของพระองค์ท่าน

ในฐานะที่เป็นลูกน้องก็ทำงานร่วมกับท่าน ก็ไม่ได้รู้สึกยุ่งยากใจอะไรเพราะว่ามีอะไรก็จะพูดกันตรงไปตรงมา แล้วเมื่อตอนที่ท่านเสด็จมาดูพวกเราสอน ดิฉันสอนปี ๑ วิชา ผค. ๑๕๑ และ ผค. ๑๕๒ แล้วก็ปี ๒ ด้วย คือสอนภาษาโดยเฉพาะ เมื่อท่านเสด็จมาเป็นอาจารย์ประจำแล้วก็ทำงานบริหารด้วย ท่านก็ทรงดูแล ทรงมาดูการสอนของพวกเรา ตอนนั้นก็ตื่นตื่นเหมือนกัน แต่พอสอนไปสักกระยะหนึ่งก็เป็นไปตามปกติ

สำหรับการทำงานร่วมกับท่าน ท่านก็จะมีการประชุมกันบ่อยครั้ง ใครมีปัญหาอะไรเรื่องการเรียนการสอนของนักศึกษา

การเรียนของนักศึกษา การสอน การทำข้อสอบ การทำบทเรียน ก็ได้พูดคุยกันในที่ประชุมและอาจารย์ที่สอนตอนนั้นมีอาจารย์สอนอยู่หลายท่าน ที่สอนชั้นปีที่ ๑ ก็จะต้องมาทำบทเรียนด้วยกัน ทุกๆเช้า ก็จะเตรียมกันมาแล้วก็มาดูกันว่าจะสอนอะไรกันบ้าง มาคุยกันแต่เช้า ตั้งแต่ ๘ โมง ก็มาเจอกันแล้ว คือหมายความว่า รับประทานอาหารเช้าไปก็คุยเรื่องบทเรียนกันไป และสิ่งหนึ่งที่ดิฉันรู้สึก คือพระองค์ท่านจะใส่ใจกับนักศึกษาดีมากเพราะว่าอย่างเช่นเวลาที่มีข้อสอบ เราก็พูดกันว่าให้คะแนนเท่าไรหรืออย่างไร อย่างเช่น การตอบคำถาม ตอบมาแค่ oui อาจารย์ส่วนใหญ่ ก็บอกว่าไม่ให้คะแนน แต่ท่านกลับบอกว่าต้องให้ ๑ คะแนน อย่างน้อย เขาก็ฟังคำถามรู้เรื่อง และก็เป็นที่ดิฉันคิดว่า ท่านให้นักศึกษามากกว่าพวกเราเสียอีก และสิ่งสำคัญก็คือว่า เวลาที่มีการประชุมกัน คือ ด้วยความที่ท่านทรงเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานทั้งหลาย เพราะฉะนั้นเมื่อถึงเวลารับประทานอาหารกลางวัน ท่านก็เสวยในห้องที่ท่านทำงาน ก็เป็นความประทับใจที่ดิฉันรู้สึกว่าพระองค์ท่าน คือ คนข้างนอกจะพูดว่าทรงดู ซึ่งไม่จริง คือเวลาอยู่ใกล้ชิดกับพระองค์ท่าน ก็รู้สึกว่าเหมือนกับว่าอะไรที่ดำเนินิตเตียนก็สมควรจะดู ซึ่งเราก็รับได้ พระองค์ท่านพูดกับใครก็จะจบไว้แค่นั้น ไม่มีการต่อให้ยืดยาวออกไปอีก

สิ่งหนึ่งที่ท่านมีต่อการสอนภาษา คือ การที่ให้อาจารย์ในคณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์มาช่วยในเนื้อหาในการเรียนการสอนภาษา จึงทำให้พวกเราได้รู้จักกับ

อาจารย์ในคณะอื่นๆด้วย แล้วก็มีอาจารย์พิเศษ คนที่มาตั้งแต่ต้น นั่นก็คือ ดร. ไมตรี เต็นอุดมซึ่งท่านเสียชีวิตไปแล้ว อาจารย์จากคณะนิติศาสตร์ คนหนึ่งที่มาช่วยซึ่งเสียชีวิตไปแล้วอีกท่านก็คือ ท่านอาจารย์ ดร. โกสินทร์ วงศ์สุวรรณซึ่งมาช่วยเราในเรื่องของการเตรียมเนื้อหาในการสอน

ในการประชุม ก็จะต้องเลือกเวลาที่เหมาะสม คือ จะเลือกตอน ๔ โมงเย็นซึ่งเราทุกคนจะว่างกันแล้ว ก็ประชุมต่อไปจนถึง ๖ โมงเย็น ซึ่งก็เป็นเวลาที่เหมาะสม คือทุกคนว่างหมดสามารถเข้าประชุมกันได้ ในขณะที่ประชุม หากมีอาจารย์ฝรั่งอยู่ด้วย เวลาประชุมก็จะพูดฝรั่งเศสกันและเวลาคุยกับอาจารย์คนไทยก็พูดภาษาไทยกัน ทีนี้เราก็แปลกใจว่าท่านทรงภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่วมาก

อีกสิ่งหนึ่งก็คือ เวลาพระองค์ท่านทรงคิดคะแนนเด็ก พระองค์ท่านจะคิดเป็นภาษาฝรั่งเศส แล้วพูดคะแนนเป็นภาษาฝรั่งเศส

เวลาที่อาจารย์ได้ทุนไปที่ต่อที่ต่างประเทศ ในสมัยของพระองค์ท่านก็ได้ไปเรียนภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้านที่ Sorbonne เวลาจะไปก็ได้ไปทูลลาท่าน ท่านก็จะประทานเงินมา ดิฉันก็จะเอาเงินนี้ไปซื้อ dictionnaire แล้วก็เขียนจดหมายถึงท่าน กราบทูลท่านว่าเราทำอะไรบ้าง แล้วพระองค์ก็จะทรงตอบทุกครั้งที่เราเขียนจดหมายไป แต่น่าเสียดายที่จดหมายเหล่านั้นได้สูญหายไปในช่วงย้ายบ้าน

สมัยที่ท่านเป็นอาจารย์ประจำอยู่

ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่านก็ได้สอนที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ด้วย แล้วก็มีโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ โดยให้อาจารย์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสชั้นปีที่ ๑ ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ด้วย ทำให้เรามีความสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์ด้วยกันเป็นอย่างดีและก็มีการประชุมกันบ่อยครั้งมากในช่วงสัปดาห์วิชาการ ท่านก็นำอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร ก็จะมีรู้จักกันดี

ในฐานะที่พระองค์ท่านทรงเป็นอาจารย์ประจำ อย่างที่ท่านอาจารย์คุณหญิงวงจันทร์ได้กล่าวไปแล้วนั้นว่า เรื่องของความสัมพันธ์ของพระองค์ท่านกับลูกศิษย์ค่อนข้างที่จะใกล้ชิดมากและท่านทรงมีเมตตาสูงกับบรรดาลูกศิษย์และเพื่อนร่วมงาน คือจะทรงถามไปหมดทุกอย่างว่าคนนี้ได้ทุนไปเรียนเมืองนอกแล้ว เสื้อผ้ามีพอหรือเปล่า แล้วท่านก็ประทานเสื้อผ้าหน้าหนาวให้ด้วย สิ่งเหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่ประทับใจในการทำงานร่วมกับพระองค์ท่านมาตั้งแต่ต้น จนกระทั่งท่านมาเป็นอาจารย์ประจำ เป็นอาจารย์พิเศษ และเมื่อทรงมีพระภารกิจอื่นๆ ก็ต้องทรงเลิกสอนไป.

รศ. พูลสุข ตันพรหม :

ขอขอบคุณสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยที่ได้ให้เกียรติเชิญมาในวันนี้ เพราะว่าที่จริงๆแล้วดิฉันเป็นลูกศิษย์รุ่นแรกที่มาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ.

๒๕๑๕ และรำลึกในพระเมตตาของพระองค์
ท่านตลอดมา

ดิฉัน เป็น ลูก ศิษย์ รุ่น แรก ที่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕
เพราะว่าอาจารย์แ่งน้อย เพนธ์ ซึ่งในสมัย
นั้นเป็นหัวหน้าภาคและหัวหน้าสาขาวิชา
ภาษาฝรั่งเศส เคยเป็นลูกศิษย์ของสมเด็จพระ
อาจารย์มาก่อน ดังนั้น อาจารย์แ่งน้อยก็
เลยพูดเชิญมาสอน

วันแรกที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ไปก็มี
หม่อมเจ้าวงศ์ ดิศยงกูร มารับพวกเราไป
ดูเข้าชมว่าเจ้านายจะเสด็จ นักศึกษาบ้าน
นอกต้องเรียบบร้อย เราก็ฟังแล้วก็สอนว่าต้อง
พูดราชาศัพท์ เวลาพูดต้องบอกว่า "oui,
votre Altesse Royale" เราก็ท่อง พอถึง
เวลา จริงๆแล้ว เราก็พูดไม่ได้ ตะกุกตะกัก
ท่านก็สงสาร ท่านก็บอกว่า "oui, madame"
ก็พอ ตอนนั้นเราก็เลยเรียนอย่างเรียบบร้อย
ตอนเวลาท่านสอนเราก็เกร็ง ไม่กล้าตอบ
อาจารย์แ่งน้อยก็บอกว่า ต้องยกมือก่อน
ตอบ ก็ไม่มีใครตอบ

ท่านเสด็จออกมาท่านก็บอก
อาจารย์แ่งน้อยว่า "คิดว่าสอนคนใบ้" วัน
ต่อมาพวกเราเริ่มกันใหม่ ตอนนั้นท่านทรง
ขับเครื่องบิน ท่านก็เลือก texte ที่เกี่ยวกับ
สถานที่ ท่านก็สอนแล้วท่านก็บอกว่า เออ
เด็กมันวัยรุ่น ตอนนั้นอยู่ปี ๔ ว่าเลือก texte
ที่ถูกใจวัยรุ่น เรื่องความรัก บอกว่าเวลารัก
กันไม่ใช่มองหน้ากันแต่ต้องมองไปที่ทิศทาง
เดียวกัน เราก็เลยจำตั้งแต่ตอนนั้นมา และ
อีกสิ่งหนึ่งที่ดิฉันจำมาตลอดก็คือ ตอนนั้นที่
สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสฯ จะหาเงินแล้วเรา

ทำที่คั่นกระดาษแล้วก็มือนึงที่บอกว่า
"นาฬิกาที่ดีไม่ใช่เดินเร็ว แต่ต้องเดินตรง"
และดิฉันก็จำได้ตลอด ตอนนั้นเพิ่งมาใหม่ๆ
ก็ยังไม่เข้าใจว่า ทำไมแค่นาฬิกาต้องเอามา
พูด แต่ตอนหลังนั้นมา ท่านให้ข้อคิด
นาฬิกาไม่ใช่แค่นาฬิกา หนึ่งคือการตรงต่อ
เวลา ต้องมี แล้วก็อย่างอื่น คือที่จริงเวลา
อาจจะหมายถึงการที่เรา รู้กาละ หรือเวลา รู้
ประมาณตน รู้ชุมชน ท่านไม่ได้สอนแต่
วรรณคดี ท่านก็จะสอนให้ดูประวัติศาสตร์
ถ้าพูดถึงการปฏิวัติฝรั่งเศส แล้วท่านก็จะพูด
ถึงประเทศอังกฤษด้วย ท่านก็บอกว่า "ดี
ฝรั่งเศสนั้น ปฏิวัติฝรั่งเศสแล้วไม่มีกษัตริย์
แล้วก็ชะเง้อชะเง้ออีกเขา"

พระเมตตาของพระองค์ท่านที่ยัง
ตรวจการบ้านของลูกศิษย์ ที่ดิฉันจำได้แม่น
ก็คือ คำว่า "exemple" จะเขียน "example"
ตลอด แล้วท่านก็ทรงแก้ไขจะเป็นลายมือที่
เป็นหมึกสีฟ้า แล้วตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ดิฉัน
ก็ไม่เคยเขียนคำนี้ผิดอีกเลย แล้วทุกครั้งที่
เจอคำนี้ก็จะบอกลูกศิษย์ตลอดว่า สมเด็จ
ท่านทรงพระเมตตาแก้ไขให้

เรื่องพระเมตตาของสมเด็จพระ
มากมาย ท่านไม่รับเงินค่าสอน ซึ่งตอนนั้นก็
คงประมาณชั่วโมงละ ๑๐๐ บาท ท่านไม่
ทรงรับและท่านก็คืนให้กับมหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ พร้อมกับประทานทรัพย์สินส่วน
พระองค์ให้อีกด้วยแล้วเราก็จึงตั้งเป็น
กองทุน "สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้า
กัลยาณิวัฒนา" ตอนนั้นเรามีประมาณ ๔๙
ทุน ให้กับนักศึกษาที่เรียนดีแต่ตอนหลังเรา
มาเพิ่มเป็นเรียนดีแต่ยากจน

ผศ. ดร. สุพรรณิ จันทน์คราญ :

ในวันนี้ดิฉันใคร่ขอรำลึกและเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ จาก ๒ มุมมองของดิฉันเอง คือ ประการแรก ในฐานะลูกศิษย์ และประการที่ ๒ ในฐานะอาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส

พระองค์ท่านได้เสด็จไปเป็นอาจารย์พิเศษที่คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๙- ๒๕๒๒ ขณะนั้น ศ.ดร. กุลศักดิ์ ฉายางาม ได้เป็นหัวหน้าภาควิชา ตอนนั้นดิฉันอยู่ชั้นปีที่ ๔ ท่านได้สอนวรรณคดีศตวรรษที่ ๑๙

ดิฉันได้เป็นลูกศิษย์รุ่นแรกของพระองค์ท่านและความประทับใจในเบื้องต้นนั้นก็คือ ความเรียบง่ายเหมือนท่านอาจารย์ที่ได้เล่าไปแล้วเมื่อสักครู่ และมีความรู้สึกเดียวกัน ได้รับการติว จากอาจารย์ที่สาขาเช่นเดียวกัน เก็บตัวก่อนครั้งวันที่พระองค์ท่านจะเสด็จ ติวทั้งคำศัพท์ทุกอย่าง พอพระองค์เสด็จมาถึง ท่านก็ได้บอกว่าไม่ต้องใช้คำราชาศัพท์หรอก ทำให้พวกเราตอนนั้นที่มีกันอยู่ ประมาณ ๕-๖ คน รวมถึงท่านอาจารย์ก็งัดด้วย เห็นภาพแล้วยังรำลึกถึงความหลังใสซูดนินิต รู้สึกประหม่นน้อยลง และรู้สึกได้ถึงพระเมตตาของพระองค์ท่าน

ทางการเรียนการสอน อยากจะเล่าประสบการณ์ให้ฟังว่า เราเรียนกันมาแล้ว ท่านทรงสอนอย่างไร ก็ย้อนไปในอดีตว่าท่านทรงสอน นอกจากความรู้ทางด้านภาษาแล้ว ท่านทรงสอนให้เรียนเป็น สอนให้เรียนให้เป็นก็คือ apprendre ให้เครื่องมือ

ตั้งแต่ตอนนั้น แล้วก็ apprendre มาเรื่อยๆ ให้เครื่องมืออย่างไรนั้นก็ขอเล่าว่า ท่านก็ทรงจะให้ texte ล่วงหน้า เพื่อให้ นอกชั้นเรียนเราได้ไปเตรียมตัวอ่านมาก่อน ต้องศึกษาค้นคว้าก่อน นี่คือขั้นตอนที่ท่านกำลังบอกว่า การเรียนในห้องไม่เพียงพอ คนที่เรียนภาษาต่างประเทศ ภาษาฝรั่งเศสไม่ใช่ภาษาที่ง่าย เราต้องศึกษาหาความรู้ นอกชั้นเรียน ซึ่งพวกเราได้ทำงานกันอย่างเข้มแข็ง

ในชั้นเรียนท่านทรงถามก่อนเลยว่า อ่านมาแล้ว ลองบอกสิว่า โคลงบทนี้ กวีพูดว่าอะไร แต่ละคนก็จะต้องบอก แล้วท่านก็จะรับฟังก่อน เมื่อทุกคนออกความคิดเห็นแล้วท่านก็จะเข้าสู่เนื้อหา ท่านจะอธิบายโดยใช้ภาษาฝรั่งเศสส่วนใหญ่ แล้วก็มีการไทยปนบ้าง ในการสอนของพระองค์ท่าน สิ่งที่ดีฉันประทับใจและจำไม่รู้ลืมก็คือว่า ท่านสอนนอกจากความหมายในบทโคลงของกวีต่างๆแล้วทุกครั้งก็ต้องมีแง่คิดในการดำรงชีวิต มี ๒ เรื่องที่ดีฉันจำได้และยังใช้สอนนิสิตมาจนถึงปัจจุบันก็คือว่า ท่านจะพูดถึงความสำคัญของเรื่องเวลา ท่านจะบอกเสมอว่า "เห็นหรือไม่ว่า ในโคลงนี้จะบอกว่าเวลากับความสุขมันมาแล้วก็ผ่านไปเร็วนะ พวกเราตอนมีความสุขก็ไม่ค่อยรู้ เราก็คะโหยหาสิ่งอื่น"

นอกจากนั้น ในบทกลอนก็มักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรัก พระองค์ท่านก็จะชี้ให้เห็นถึงความรักหลายรูปแบบ ตอนเป็นเด็กก็ยังไม่เข้าใจเท่าไร ตอนนั้นก็มองเห็นแล้วว่ามีความรักของหนุ่มสาว ความรักของพ่อที่มีต่อลูก ในบทกวีของ วิกตอร์ ฮิวโก และท่าน

ก็ชี้ให้เห็นว่า กวีหลายท่านที่ผิดหวังเรื่องความรัก ก็นำเอาความผิดหวังนั้นมาเป็นแสงสว่างในการเขียนบทกวีอันงดงามซึ่งอยู่คู่มาตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๙ จนถึงปัจจุบัน ดังนั้น ท่านบอกว่าหากเราผิดหวังนั้นอย่าใช้ความผิดหวังนั้นในทางที่ผิด ซึ่งตรงนี้ก็ได้นำมาสอนลูกศิษย์เสมอว่า ยิ่งในปัจจุบันนี้มีปัญหาในชีวิตมากมาย เราก็ได้ใช้บทเพลงต่างๆ สอนให้เยาวชนเข้าใจถึงการใช้ชีวิตด้วย

สำหรับพระจริยวัตรของพระองค์ท่าน ทรงตรงต่อเวลาเป็นอย่างยิ่ง ท่านปฏิบัติให้เห็น ท่านไม่ได้บอกว่า จะต้องเวลานั้นจะต้องทำตัวอย่างไร ท่านตรงต่อเวลาและท่านมีระเบียบวินัย ท่านเคร่งครัดและท่านทรงตรวจสอบอยู่เสมอ โดยจะมี test มาทดสอบพวกเราซึ่งตอนนั้นมีกันอยู่ ๖ คน เราก็ทำ test อย่างดีที่สุด แล้วท่านก็จะตรวจแล้วนำกลับมาเฉลยให้ ทีละคน พระองค์ก็จะทรงสอนอย่างเข้มข้น

การที่พระองค์ทรงจริงจังและเข้มข้นทำให้พวกเราตั้งใจอย่างยิ่ง ทำให้ตั้งใจมาก motivation สูงมาก จำได้จนถึงทุกวันนี้ในพระสุรัสวดีของท่านหรือสิ่งที่ท่านบอก เพราะฉะนั้นก็อยากจะบอกว่างานสอนในปัจจุบัน หากเราชี้ให้เห็นประโยชน์ของการเรียน ผู้เรียนก็จะมี motivation เหมือนที่พวกเราได้รับกัน

สิ่งที่พวกเราจะตั้งใจที่สุด คือท่านถามแล้วพวกเราตอบคำถามของพระองค์ท่านได้เพียงท่านแยมพระสุรวลเพียงนิดเดียว เราก็จะมองตากัน แล้ววันนั้นมีความสุขมาก เมื่อจบออกไปแล้ว พระองค์ท่านก็จะมีเหมือน

ทุกมหาวิทยาลัย ท่านก็จะพระราชทานเลี้ยงที่วังสระปทุม ใครที่จะเรียนต่อประเทศฝรั่งเศส ท่านก็ให้เข้าเฝ้า ประทานเงินและเสื้อผ้า เมื่อท่านเสด็จฝรั่งเศส ท่านก็จะให้ลูกศิษย์เข้าพบ

ปัจจุบัน ในฐานะครูผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ท่านก็เป็นหนึ่งในแรงบันดาลใจที่ให้ดิฉันศึกษาต่อที่ประเทศฝรั่งเศส ท่านก็ได้เขียนจดหมาย ทั้งส่งการ์ด ถามทุกข์สุขตลอดเวลา เมื่อเป็นอาจารย์ผู้สอนฝรั่งเศสก็รำลึกถึงพระเมตตาและพระกรุณาธิคุณของท่านเสมอ

ก็อยากจะบอกว่าเมื่อมายืนอยู่ตรงนี้ก็เห็นว่า ประเทศไทยเราโชคดี เรามีพระมหากษัตริย์ พระราชินี มีพระบรมวงศานุวงศ์ที่รักประชาชน มีโอกาสได้คุยกับเพื่อนประเทศอื่น อย่างเช่นเวลาเราจัดการประชุมสัมมนา เพื่อนที่มาจากประเทศเวียดนาม, ประเทศเวเนซุเอล่า, ประเทศมาเลเซีย ประเทศเหล่านี้เขาก็มีการสอนภาษาฝรั่งเศสก็จริง แต่ไม่ได้เข้มแข็งเท่าประเทศไทย เขาเห็นสมาคมครูภาษาฝรั่งเศส ทำงานกันอย่างเข้มแข็ง แต่เห็นการจัดประชุมในแต่ละครั้ง พวกเขาเหล่านั้นประทับใจมาก และพวกเขาก็ทราบบว่าหนึ่งในพลังหรือผู้ที่สนับสนุนสูงสุด คือ “สมเด็จพระอาจารย์” ตรงนี้ก็นับว่าเป็นความโชคดีของคนไทย

พระองค์ท่านมีภารกิจมากมายอย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าท่านทรงเสด็จสอนแทบทุกมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ทั้งเหนือ-ใต้ ทุกหนทุกแห่ง ท่านทรงเสียสละเป็นอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้น จะเห็นว่าในการ

เรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ในปัจจุบัน ก็
เป็นผลพวงที่ท่านได้ทรงอุปถัมภ์ค้ำจุนพวก
เรามาจนทำให้มีคณาจารย์ที่มีทั้งคุณภาพ มี
ความรู้ภาษาฝรั่งเศสดีและก็มีจิตวิญญาณ.

บทสรุปของท่านวิทยากรแต่ละ ท่าน

จากพระอัจฉริยภาพที่ท่านวิทยากร
ทั้งหลายได้ประสบกับตัวท่านเองนั้น จำต้อง
มาใช้ในการเรียนการสอนในการดำเนินชีวิต
อย่างไรบ้าง

อาจารย์สวัสดิ์ จงกล :

สมเด็จพระอาจารย์นั้น ท่านความจำ
แม่นยำมาก ท่านมีความเป็นครูอย่างทีคณะ
สัตวแพทย์ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รู้สึก
ได้ชัดเจนเลยว่า เวลาตามเสด็จท่านไป
ที่ไหน ท่านให้ทำการบ้านไว้ล่วงหน้า พวก
เราที่เป็นสมาชิกสมาคมครูภาษาฝรั่งเศส ก็
คงจะรู้สึกดีว่าต้องวางแผน ต้องทำการบ้าน
ล่วงหน้าเป็นอย่างดี รวมทั้งพระองค์ท่าน
ด้วย สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ เป็นแบบอย่างที่ดี
และในการสอน ก็จะต้องอธิบายหลากหลาย
เพราะทรงรู้ว่าพวกเราเป็นอย่างไร พระองค์
ท่านคงจะทอดพระเนตรหน้าตา ถ้าพยัก
หน้าแสดงว่าเข้าใจ ถ้ามองตาค่อนข้างคิ้ว
ขมวดหน่อยก็คงจะยังไม่เข้าใจ

สิ่งนี้เป็นเพราะพระวิริยะอุตสาหะ
ของพระองค์ท่าน ผมมีความเห็นอย่างหนึ่ง
ว่า ถ้าเราเคารพรักพระองค์ท่าน อยากจะยก
ตัวอย่างให้ถึงถึงสมาชิกราชสกุลมหิดล รัก
และผูกพันกันอย่างไรบ้าง คงจะเห็นว่า

พระองค์ท่านจุมพิตพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
พระองค์ท่าน และก็ยังมีความรักความ
ผูกพันที่ราชสกุลของพระองค์ท่านมีไปถึง
ราชสกุลอื่นด้วย อย่างสมเด็จพระนางเจ้า
รำไพพรรณี หรือเสด็จพระองค์เจ้าวาปี

สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ ขอให้นำไปคิด
เถิดว่า สิ่งสำคัญที่สุดคือ “สมเด็จพระย่า” หรือ
สมเด็จพระพันวัสสาอัยกาเจ้า ซึ่งเป็นแม่ เป็นย่า
ที่ประเสริฐ แล้วทำให้ทุกพระองค์รักและผูกพัน
กันอย่างยิ่ง ขอให้ถึงถึงแบบนั้นว่า ลูกศิษย์ของ
เราให้ถึงถึงความรักที่พ่อแม่มีต่อพวกเราแล้วก็
กระจายไปถึงพวกเครือญาติ ครอบครัว เราจะ
เข้าใจรักและความรู้สึกสามัคคีเหมือนอย่าง
ที่ในหลวงทรงรับสั่งอยู่เสมอๆ

รองศาสตราจารย์

คุณหญิงวงศ์จันทร์ พิณยนิติศาสตร์ :

เมื่อหลังจากที่ได้ทรงพบกับอาจารย์
ด้วยในระดับมหาวิทยาลัย ระดับ
มัธยมศึกษา โดยที่ในเวลาที่ได้ตามเสด็จ
สมเด็จพระย่าในจังหวัดต่างๆ บางครั้งก็ได้ทรงมี
เวลาสอนนักเรียนมัธยมด้วย จึงได้ทรงก่อตั้ง
สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสขึ้นมา แล้วก็ทรง
วางรากฐานเป็นปีกแผ่นให้แก่พวกเราได้มา
รวมกันอย่างเช่นวันนี้

อยากจะให้ข้อคิดก็คือว่า ทรงใช้
ภาษาไทยอย่างแม่นยำมาก ทั้งที่เมื่อแรก
เสด็จเริ่มสอนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นั้น ภาษาไทยของพระองค์ท่านยังไม่เก่งนัก
แต่ว่าพัฒนาการของพระองค์ท่านต้องถือว่า
มหัศจรรย์ เกินกว่าจะคาดเนื่องมาจากว่าใน

เวลาไม่นานท่านทรงสามารถแต่งหนังสือที่ดีมาก มีคุณประโยชน์มาก อาทิเช่น “แม่เล่าให้ฟัง”, “เวลาเป็นของมีค่า”, “เจ้านายเล็กๆ ยุวกษัตริย์” เป็นต้น โดยทรงใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง แต่รัดกุม ไม่เยิ่นเย้อ ก็เป็นพระกรุณาธิคุณของพระองค์ท่านต่อสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสที่ทราบกันดีว่าท่านได้ประทานให้เรามากมายเพียงใด.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

จีระพันธ์ เหมะจุฑา :

สำหรับดิฉันคิดว่า การที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้พระองค์ท่านมาเป็นผู้บุกเบิกของวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาเอก เป็นพระคุณอย่างล้นลึกของมหาวิทยาลัยที่ควรจะต้องจดจำไว้ชั่วนิรันดร์ เพราะว่าทำให้ภาษาฝรั่งเศสในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เข้มแข็งขึ้นตั้งแต่พระองค์ท่านเป็นหัวหน้าจนถึงทุกวันนี้

ดิฉันรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เคยเป็นลูกน้องของพระองค์ท่านและก็ได้ซึมซับหลักการงานที่ดีและมีความละเอียดรอบคอบ รู้อะไรก็ขอให้รู้จริง ไม่ใช่แค่การถ่ายทอดในความเป็นครู แต่ต้องถ่ายทอดในสิ่งที่ถูกต้อง แล้วก็มีควมรู้สึกประทับใจไม่ต่างไปจากทุกคนที่เกี่ยวข้อง

รศ. พูนสุข ต้นพรหม :

สมเด็จพระเจ้าฟ้าอาจารย์ ไม่ได้เป็นเฉพาะครูภาษาฝรั่งเศส เป็นครูของทุกคนไม่ว่าในการดำเนินชีวิต ซึ่งดิฉันเห็นว่าพระองค์ท่านดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย เราจะเห็นทุก

อย่างเรียบง่ายเวลาไปสอน ทรงเรียบง่ายมากทรงเสวยในห้องอาหารอาจารย์ร่วมกับอาจารย์ แล้วที่ท่านทรงเป็นชีวิตที่เต็มในช่วงชีวิตหนึ่งของคนอายุ ๘๔ ปี ซึ่งทำงานได้มากขนาดนี้แล้ว

ผศ. ดร. สุพรรณิ จันทรคราญ :

ท่านทรงเป็นเสมือนแสงนำทางให้พวกเราผู้สอนภาษาฝรั่งเศสดำเนินการสอนของพวกเราต่อไปและพวกเราคิดว่าพวกเราช่วยกันสืบสานพระปณิธานของพระองค์ท่านในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและจะขอจบด้วยประโยคที่ว่า “Réunion fait la force”.

การอภิปรายช่วงบ่าย

ผศ.ดร.สุรภี รุจิเภาการ

ผู้ดำเนินรายการ :

เมื่อสักครู่ เราได้รับฟังเรื่องเกี่ยวกับพระอัจฉริยภาพด้านความเป็นครู ได้รับทราบเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยที่ทำให้เราได้เห็นภาพชัดเลยว่าท่านทรงเป็นครูที่มีความเป็นครูอย่างเต็มเปี่ยม แต่ว่าจุดหนึ่งที่ประทับใจของหลายๆท่านก็คือว่า เรื่องของ “พระเมตตา”

วันนี้เราก็มีท่านวิทยากรที่จะมา témoigner ว่าพระเมตตาของท่านนั้นเป็นอย่างไร เราจะขอเริ่มจากอาจารย์ผู้ชายก่อน

อาจารย์เกรียงไกร ทองชื่นจิต :

ผมมีความภาคภูมิใจมากอย่างที่ท่านวิทยากรแนะนำ ผมมีความภาคภูมิใจที่

ได้มีโอกาสได้เรียนกับพระองค์ท่านเมื่อปี ๒๕๒๔- ๒๕๒๕ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมภาคภูมิใจ และคงจะจดจำไปตลอดชีวิต เมื่อกลับมาเป็นครูเมื่อปี ๒๕๒๙ ก็ยังได้ซาบซึ้งกับพระเมตตาที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางฯ นั้นทรงที่อยากจะให้ลูกศิษย์ที่พระองค์ทรงสอนได้ในสิ่งที่ดี ๆ เวลาที่ผมมีโอกาสสอนลูกศิษย์ผมก็คือ นักเรียนปัจจุบัน ผมก็จะพูดว่าครูนั้นภาคภูมิใจที่ครูได้มีโอกาสเป็นลูกศิษย์ของสมเด็จพระพี่นาง พวกเธอก็ถือว่าเป็นหลานศิษย์ ฉะนั้นครูจะใช้เวลามาตรฐานหรือเกณฑ์แบบอย่างแนวทางที่ครูได้รับการถ่ายทอดครูก็ต้องสอนตามสไตล์คล้ายๆเลียนแบบครูของคุณ ก็คือเข้มงวด ดูเหมือนคุณ แต่หลายคนที่เคยสัมผัสกับตัวก็จะรู้ว่าจริงๆแล้วก็เหมือนกับผมที่ได้ซาบซึ้ง ว่าสมเด็จพระพี่นางฯ ไม่ได้ดูเหมือนที่เรามอง ในทางตรงกันข้ามทรงอยากจะใกล้ชิดอย่างที่อาจารย์จ๊ะพันท์ ได้พูดเอาไว้ ทรงพยายามที่จะเป็นกันเอง พยายามที่จะให้ความสำคัญกับลูกศิษย์ ไม่ว่าจะรุ่นที่มีการปัจฉิมนิเทศ ท่านก็จะทรงเสด็จมา เรียกว่ามาร่วมงานฉลอง กับเรา ทรงฉายพระรูปร่วมกับเราอย่างใกล้ชิด เรียกได้ว่าผมภูมิใจมาก เพราะว่าผมคิดตามประสาแบบเด็กๆว่า พวกเรา นั่นคือ ไม่ค่อยฟังอะไรต่างๆ แต่พอมาเห็นตั้งแต่ท่านมาร่วมงานเรื่องของปัจฉิมนิเทศ แล้วก็มาทรงฉายพระรูปร่วมด้วยในงานรับปริญญา

เมื่อผมเริ่มบรรจุครูเมื่อปี ๒๕๒๙ ได้เข้ามาเป็นครูสอนภาษาฝรั่งเศสก็รู้สึกว่ใกล้ชิดกับแนวการสอนกับชีวิตความเป็นครู

กับภาษาฝรั่งเศสมากขึ้น แล้วเมื่อเริ่มมีการจัดงานประจำปีของสมาคมครูภาษาฝรั่งเศส ผมได้มีโอกาสได้เข้ามาใกล้ชิดกับสมเด็จพระพี่นางฯ มากขึ้น เนื่องจากเวลาว่างงานกิจกรรมต่างๆของสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสที่มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น สมเด็จพระเจ้าพี่นางฯ จะเสด็จมาเป็นประธานทุกครั้งที่เปิดและบางครั้งถ้าพระองค์ไม่ทรงติดภารกิจอื่นๆ ก็จะทรงทำพิธีเปิดและพระราชทานรางวัล ในจำนวนนี้มีเด็กนักเรียนของผม ซึ่งผู้ปกครองขอมาด้วยเลยเพราะว่าภูมิใจที่ลูกสาวของตนเองนั้น ที่ผมส่งมาแข่งขันได้รับรางวัลแม้จะไม่ใช่วางวัลชนะเลิศ เป็นแค่รางวัลรอง ก็ได้มีโอกาสเข้าเฝ้า

ผมขอย้อนไปเมื่อประมาณปี ๒๕๔๗ หรือ ๔๘ ผมได้รับการติดต่อจากอาจารย์คุณหญิงวงจันทร์ ให้มาพูดเรื่อง E-learning การใช้เว็บไซต์สอนภาษาฝรั่งเศสเพราะว่าในช่วงเวลานั้นทางสถานทูตฝรั่งเศส กับสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสได้จัดการประชุมเกี่ยวกับเรื่องของยุทธศาสตร์การสอนภาษาฝรั่งเศส ในครั้งนั้นสมเด็จพระเจ้าพี่นางฯ ก็เสด็จมา แล้วประโยคคำพูดที่ผมยังจำอยู่ซึ่งยกมาจากวรรณคดีซึ่งก็สอนพวกผมด้วยในช่วงที่สอนผมเมื่อปี ๒๕๒๔- ๒๕๒๕ ก็คือประโยคที่พูดว่า "Il faut cultiver notre jardin"

ที่ผมได้มีโอกาสเรียนกับสมเด็จพระพี่นางฯ คือช่วง พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งคงจะเห็นว่าเป็นรุ่นรองสุดท้าย รุ่นที่ต่อจากผมก็อาทิเช่น อาจารย์ ดร.สิริจิตต์ ซึ่งปัจจุบันก็เป็นอาจารย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งอาจารย์สิริจิตต์ก็จะพูดกับผมถึงความทรง

จำดีๆ พูดถึงว่าผมเป็นรุ่นพี่ ทุกคนกลัวพูดได้ว่า นักศึกษาทุกคนที่มีโอกาสได้เป็นลูกศิษย์ของพระองค์ท่าน ทุกคนภาคภูมิใจและเอาเป็นแบบอย่าง ผมพยายามที่จะเอาแบบอย่างแนวการสอนเอาไปบอกให้ลูกศิษย์ตั้งใจเรียนว่าที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเธอเป็นอภิสิทธิ์ชนคนหนึ่งที่มีโอกาสได้เรียนภาษาที่พระองค์ท่านทรงเรียกได้ว่าทรงผลักดันให้เกิดในสิ่งนี้ขึ้นมา

อ.พิชิต บังคมคุณ :

ผมรู้สึกโชคดีเป็นอย่างมาก ที่มีโอกาสได้เรียนกับสมเด็จพระพี่นาง ในปี ๒๕๑๖ กับ ๒๕๑๗, ๒ ปี คือท่านเสด็จก่อนหน้านั้นแล้ว และผมก็เป็นรุ่นที่ ๒ ที่ ๓ คือท่านเสด็จมาช่วงก่อนปลายเทอม ๒ ของในแต่ละปี ผมอยู่ปี ๓ พอดี ก็เลยได้เรียนกับพระองค์ท่าน พวกเราที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนใหญ่แล้วเราไม่ค่อยรู้วรรณคดี เราจะเน้นไวยากรณ์ทั่วไป แล้วท่านก็สอนไวยากรณ์ สอนการเขียน แล้วท่านก็ให้งานมาแล้วท่านก็จะตรวจ ท่านตรวจละเอียดมากๆ แล้วคะแนนที่ท่านให้ ท่านจะให้คะแนนกลางๆ รู้สึกว่าผมจำได้ว่าผมได้คะแนนประมาณช่วงประมาณ ๗๕-๘๕ ช่วงนี้ แต่ก็มีคนที่มากกว่านี้เยอะ ๙๐-๙๕ ก็มี ท่านก็จะวิจารณ์งานของแต่ละคน ท่านทรงตรวจโดยใช้ดินสอดตรวจงาน ลักษณะก็จะ เป็นเช่นนี้ทั้งปี ๓ และปี ๔ จนกระทั่งผมจบเมื่อปี ๒๕๑๗ พอมามี ๒๕๑๘ ผมก็ไปเป็นมัคคุเทศก์ พอมามี ๒๕๑๙ ผมก็สอบบรรจุที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปี ๒๕๒๐ กับปี ๒๕๒๑ ก็มีโอกาสดำเนินเข้าเฝ้าท่านโดยท่านเสด็จประชุมกรรมการสมาคมบ้างหรือท่านเสด็จสัมมนา ท่านเห็นผม ท่านก็จะถามว่าเราอยู่ที่ไหนแล้ว คือเรื่องจริงอย่างหนึ่ง คือเวลาเรียนภาษาฝรั่งเศสผู้ชายจะมีคนหนึ่งหรือ ๒ คน เพราะฉะนั้นท่านเห็นท่านก็จะจำได้ ผมก็กราบทูลท่านว่า ผมสอนหนังสืออยู่ที่สุราษฎร์ธานี ท่านก็ถามต่อว่าอยู่ตรงไหนของสุราษฎร์ธานี ผมก็กราบทูลท่านว่า ผมอยู่อำเภอเมืองครับ เพราะโรงเรียนที่สอนสตรีสุราษฎร์ธานี ซึ่งในขณะนั้นอยู่ในอำเภอเมืองเลย แล้วก็อยู่ตรงใจกลางเมืองเลย ตรงตลาดบ้านดอน แล้วท่านก็บอกว่า ฉันก็ไป ฉันไปบ่อยมาก สุราษฎร์เนี่ยฉันไปทุกปีเลย นั่งเครื่องบินไปลงที่สนามบินสุราษฎร์ธานี แล้วก็ต่อเฮลิคอปเตอร์ไปประทับที่หมู่เกาะอ่างทอง โดยเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทร์และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วท่านก็บอกว่า สุราษฎร์สวยงามนะ หมู่เกาะอ่างทองก็สวยงาม ตอนนั้นผมก็ไม่รู้อะไรก็เลยกราบทูลท่านว่า ผมก็กราบทูลเชิญเสด็จตัวอำเภอเมืองเลย เพราะว่าตัวอำเภอเมืองนั้นท่านไม่ได้เสด็จตั้งนานแล้ว เนื่องจากว่าท่านเสด็จแต่หมู่เกาะอ่างทอง แล้วท่านก็พยักหน้าและยิ้มเฉยๆ ก็ไม่ได้ให้คำตอบว่าท่านจะเสด็จหรือไม่เสด็จ

หลังจากปี ๒๕๒๐-๒๕๒๑ ที่ได้เฝ้าท่านแล้ว หลังจากจากนั้นมาคือปี ๒๕๒๓ ผมก็สอบได้ทุนไปที่ Vichy ที่ศูนย์สัมมนาที่อาจารย์เกรียงไกรได้พูดไปแล้วเมื่อสักครู่ รุ่นเรามีอยู่ประมาณ ๑๐ คน เป็นรุ่นบุกเบิก ที่

ได้รู้จักกับ Mademoiselle PARIZET ท่านก็กังวลและทรงห่วง เลยเสด็จเยี่ยม แต่ก่อนที่ท่านจะเสด็จโดยรถไฟจากสวิสเซอร์แลนด์ มาที่ Vichy แล้วก็มาพักที่โรงแรม Elysée Paris ที่ Vichy ท่านทรงประทับ ๓ คืน เยี่ยมพวกเรา

วันรุ่งขึ้นท่านก็เสด็จไปที่ศูนย์สัมมนา ท่านทรงไปเยี่ยมดูว่าพวกเขาทำงานกันอย่างไร สอนพวกเรากันอย่างไร วันที่สามวันสุดท้าย ก่อนที่ท่านจะเสด็จกลับ ท่านก็เสด็จไปเยี่ยมพวกเราอีกรอบหนึ่งที่ appartement ของเพื่อนครูด้วยกัน พวกเราก็เลยทำอาหารกัน เตรียมอาหารถวายท่านง่ายๆ ท่านก็อยู่กับเราทั้งวัน และเสวยพระกระยาหารด้วยกัน ท่านทรงเป็นกันเองมากๆ ก็ไม่เห็นมีใครบอกว่า รู้สึกประหม่า หรืออะไร กล้าที่จะพูดคุยกับท่าน กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น อันนี้ก็เป็นสิ่งที่พวกเราประทับใจกันมากๆ

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕ ก็ได้เข้าเฝ้าท่านบ้างในช่วงเวลาสัมมนา พอมาปี ๒๕๒๖ ท่านก็เสด็จพระดำเนินเยี่ยมที่โรงเรียน ครูสอนภาษาฝรั่งเศสของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้เฝ้าพร้อมกันหมด ในห้องประชุม พวกเราได้เข้าเฝ้าเกือบชั่วโมงกว่าๆ ก่อนกลับท่านก็ได้พระราชทานหนังสือให้กับห้องสมุด แล้วท่านก็ไม่ลืมที่จะให้พระที่ท่านทำองค์เล็กๆ คล้ายๆกับโบไฟท์ แล้วข้างหลังก็จะเขียนตรา "กว" พระราชทานให้คนละองค์

พอปี ๒๕๓๑ พระองค์ท่านก็โปรดเกล้าฯให้ครูโรงเรียนสุราษฎร์วิทยา ซึ่งตอนนั้นเปลี่ยนชื่อจาก "สตรีสุราษฎร์ธานี"

เป็น "สุราษฎร์วิทยา" เข้าเฝ้าทั้งคณะ ทรงโปรดให้ไปเข้าเฝ้าที่พระตำหนัก ก็ปรากฏว่าโอกาสเดียวกันนี้ สืบเนื่องจากผมมีปัญหาเรื่องการเรียนการสอนในขณะนั้น คือเวลาจะทำ test หรืออะไรก็ตามจะต้องมานั่งสร้างทำเป็นครั้งๆไป ผมก็คิดว่า น่าที่จะทำอะไรที่เป็นแบบฉบับที่เราเอาไว้ใช้ได้เลย แล้วสะดวกในการหยิบเลือกใช้ แล้วผมก็มองดูว่า document authentique ยังไม่มีเลย ไม่มีใครทำควรจะเป็นหนังสือที่เด็กสามารถสัมผัสได้ ดูแล้วอาจจะเข้าใจมากขึ้น แล้วตัวหนังสือที่ต้องอ่านก็ไม่ค่อยมาก อย่างเช่น ภาพตัวเครื่องบิน ก็เดาได้แล้วว่าตัวเครื่องบิน ส่วนรายละเอียดน้อยๆก็ตั้งคำถามทั่วไป ผมก็ทำ exercice ขึ้นมา ๑๐๐ ข้อ ก็ให้แต่ละกลุ่มทำ ก็ทราบทูลให้ท่านทราบที่ผมทำงานแบบนี้ เพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน ที่มีปัญหาและไม่สะดวกเรื่องของการทำ test ท่านก็บอกว่า เดี่ยวฉันจะตรวจให้ พอทำเสร็จแล้ว ช่วงที่พาคณะครูไปเฝ้าท่านในปี ๒๙ ก็ถวายฉบับร่างที่ทำเสร็จแล้วให้ท่านตรวจ ท่านก็บอกมาเลย เดี่ยวฉันตรวจให้เลยก่อนที่ฉันจะบินไปสวิสเซอร์แลนด์ เมื่อท่านตรวจเสร็จแล้วในปีเดียวกันนั้น ท่านตรวจเสร็จภายในเวลาไม่นานเลย ตรวจอย่างละเอียด จนเรามองว่าท่านทำงานได้รวดเร็ว ท่านก็เขียนจดหมายไปที่สุราษฎร์ ว่า ตรวจเสร็จแล้ว จะมาวันไหนก็มาเลย แล้วก็โทรศัพท์บอกก่อนล่วงหน้าด้วยนะ เราจะได้มาคุยกันว่างานของคุณเป็นอย่างไร บางที่ท่านไม่เข้าใจความคิดเรา ท่านก็จะได้ถามเราตรงๆ เลย ก็นัด

กันไว้ แล้วก็เข้าไปที่วงเลอดิส เข้าไปก็เกร็งๆ เหมือนกัน เพราะว่า ต้องทำงานกับพระองค์ ท่าน คุณัน เราเองก็ไม่รู้ว่าเขาให้เสร็จเลย หรือเปล่า ทั้ง ๑๐๐ ข้อ ซึ่งเรารู้สึกมันเยอะ มาก มันเป็นเรื่องพวกวัฒนธรรม ภาษา เรื่อง อะไรหลายๆอย่าง ซึ่งก็ใช้เวลาเกือบ ๒ ชั่วโมง คือทำงานเสร็จเลย

พอปี ๒๕๓๓ ผมก็ย้ายมาอยู่ที่ โรงเรียนหอวัง ก็ถือว่าเป็นความสำเร็จเป็น ความภาคภูมิใจแล้วผมก็ต้องสำนึกในพระ กรุณาธิคุณของสมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้า กัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นอย่างมากที่ได้ให้กับผมและ ครอบครัวตลอดจนเรื่องการทำงานด้วย.

รศ. ดร. ธิดา บุญธรรม :

ดิฉันขอเล่าเรื่องเกร็ดเล็กๆน้อยๆ ให้ ฟัง เกี่ยวกับเรื่องของกรมก่อตั้งสมาคมครู ภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ตอนนั้นท่านก็เล่าให้ฟังว่า ท่านคิดว่า จะต้องทำสมาคมสักที่หนึ่งเพื่ออาจารย์ มหาวิทยาลัยสักที่หนึ่ง แล้วท่านก็รับสั่งว่า ถ้าจะทำตามนั้น ถ้าจะทำเฉพาะอาจารย์ มหาวิทยาลัย ท่านให้เราคิดว่าอาจจะไม่ ถูกต้องนัก เพราะว่าอาจารย์มัธยมนั้นเยอะ เมื่อท่านรวมอาจารย์จากมหาวิทยาลัยกับ อาจารย์มัธยมแล้ว ท่านก็ว่า มีอะไรที่ต้องทำ อีกตั้งเยอะ แล้วสมาชิกส่วนใหญ่จะเป็น อาจารย์มัธยม พอดิฉันไปเป็นกรรมการแล้ว ก็รับงานชิ้นหนึ่งของสมาคม คือ Bulletin วารสารของสมาคม ตอนที่ดิฉันเป็น ศึกษาธิการก็อยู่นั้น ดิฉันได้เริ่มทำ Bulletin

pédagogique เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างครุ มัธยมกับศึกษานิเทศก์ ก็ไม่ได้ทำอะไรที่ ใหญ่โตเพราะไม่ได้มีทุนรอนที่ต้องทำของ กระทรวงศึกษาธิการ และดิฉันก็จะส่งไปให้ ทุกมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนภาษา ฝรั่งเศสให้ทราบว่าจะโรงเรียนมัธยมทำแล้ว ดิฉันไม่เคยนึกเลยว่า Bulletin เล่มนี้จะถึง พระหัตถ์ให้ท่านได้อ่าน พอเมื่อได้มาเป็น คณะกรรมการสมาคม ท่านก็บอกว่า “ธิดา ฉันจะให้ทำงานสำคัญ” พวกเราก็ตกใจ ท่าน ก็บอกว่าให้ทำวารสารเพราะท่านเห็นว่ามี คนทำได้ และก็ไม่มีเครื่องมือแล้วที่ กระทรวงศึกษาธิการ ท่านก็เลยให้ทำ แต่ อย่างว่า ดิฉันเป็นคนที่ไม่ค่อยละเอียด แล้ว ก็ในระยะแรกที่ทำวารสาร เราก็ไม่ค่อยมี บุคลากร บทความก็หายาก แล้วคนที่มา ช่วยตรวจ proof เพราะว่าไม่ได้ใช้ คอมพิวเตอร์เหมือนในสมัยนี้ ถ้าเรียงหน้าก็ จะต้องไปนั่งเรียงเป็นวันๆ และก็อาจจะมีข้อ ผิดพลาดอยู่ แล้วก็ทรงละเอียดมากๆ แล้ว ท่านทรงมีพระเมตตาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกับครูมัธยม

พูดถึงพระเมตตาต่อสมาชิกโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านก็ทบทวนที่เรียน เกี่ยวกับเรื่องการใช้ข้อผิดพลาด Du bon et du mauvais usage เหมือนกับท่านรู้เลยว่า ข้อบกพร่อง แต่ท่านก็ไม่ได้เขียนในสิ่งที่ยาก เลย เป็นสิ่งที่ง่ายๆ เป็น faute commune ของเด็กไทย

ปีหนึ่งระหว่างที่ท่านทรงเป็นองค์ นายฯ อยู่ ท่านทรงควบคุมงานตลอดตอนที่ ท่านอยู่ที่สมาคม ทรงกรอกแบบฟอร์มด้วย

พระองค์เอง แล้วใครแปลกปลอมมาหรือใครที่ไม่ใช่สมาชิกของสมาคมครู ท่านทรงถามว่าใคร ท่านเป็นคนทีละเอียดยมาก แล้วบางปีท่านไปส่งที่ดอนเมือง แล้วนอกจากไปส่งแล้ว ท่านก็ทรงไปเยี่ยม อย่างไปเยี่ยม พิซิตที่ Vichy ท่านก็เขียนกลับมาเล่าให้ฟัง แล้วท่านก็ใช้จดหมายนั้นเขียนลงในวารสารท่านใช้ชื่อว่า "เขาจัดเลี้ยงที่ chateau" ท่านใช้คำว่า "chateau" แล้วใช้เครื่องหมายคำพูดว่าที่บ้านของเขา ที่ appartement ของเขา แล้วท่านก็รับสั่งเขียนไว้ในข้อความนั้น ที่บอกว่า เขาใช้เวลาถึง ๒ วัน ดี ๒ ถึงเพิ่งจะนอนกัน เพื่อที่จะทำบ้านให้สะอาดเพื่อที่จะต้อนรับ และทุกครั้งเมื่อพระองค์ดำรงตำแหน่งองคมนตรี แล้วเสด็จไปประชุมตามต่างๆ เมื่อทรงเสด็จกลับมาทุกครั้งด้วยแนวคิดใหม่ๆ คือไม่ได้มาเล่าให้ฟังแต่ทางสมาคมก็จะทำเป็นสองแนวทาง คือภาษาฝรั่งเศสทั่วไปกับภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้านซึ่งพระองค์เป็นผู้ทรงริเริ่มภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้าน ดังก่อให้เกิดภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว, การโรงแรม, ธุรกิจ, ทางด้านนิติศาสตร์ ฯลฯ และการทำ test ดังที่กล่าวมาแล้ว

ในพระเมตตากับผู้ร่วมงาน สำหรับดิฉันที่ประทับใจในเรื่องพระเมตตากับผู้ร่วมงาน ที่สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เปิดโอกาสให้ดิฉันได้ทำเรื่องเกี่ยวกับภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม ท่านก็สนพระทัยทางด้านนี้ เพราะว่าตอนที่สมาคมจัดสัมมนาในครั้งแรกนั้น ที่ว่าด้วยภาษาฝรั่งเศสเฉพาะ

ด้าน ท่านก็เสด็จมาที่ L'Alliance Française เพื่อดูว่า เราทดลองเป็นอย่างไร ท่านประทับนั่งหลังห้องเลย เพราะตอนนั้นเรากำลังสอนภาษาฝรั่งเศสกับพวกสถาปัตย์ที่จะเดินทางไปยังประเทศฝรั่งเศสโดยที่ไม่รู้ภาษาฝรั่งเศสสักคำเดียว เราก็เอานักวิชาการฝรั่งเศสมาสอนภาษาในวันนั้นให้ดู แผนที่ตั้งภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ซึ่งพระองค์ท่านทรงสนพระทัยในเรื่องการสอนพวกนี้มาก เมื่อทางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดทำภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้านการโรงแรม ท่านก็ถามว่ามีปัญหาอะไรหรือไม่ เราก็บอกว่าศัพท์ทางด้านพืชพรรณธัญญาหารต่างๆ เพราะมีคฤเทศก์จะต้องพูด แล้วเช่นอะไรบ้าง เรานึกขึ้นมาได้ว่า เราไม่รู้จักคำว่า "ดอกกลิ่นหอม" ท่านก็บอกว่า "อ้าวไม่รู้รี" ท่านก็จะเล่าให้ฟัง กลายเป็นครูขึ้นมาว่า "frangipanier" เพราะท่านเป็นนักเคมีท่านก็จะรู้จักคำศัพท์ทางด้านชีววิทยาเป็นอย่างดี

อ. อรุณฉา ชาวณิชลากร :

เมื่อวันที่ ๒๗ พ.ย. ๒๕๒๐ ได้เข้าประชุมใหญ่สามัญของสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย และมีการเลือกตั้งกรรมการบริหารสมาคม ครั้งที่ ๑ หรือ ๒ ไม่แน่ใจ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ในขณะนั้น ทรงเป็นองคมนตรี นายกสมาคม ได้มีการประชุมคณะกรรมการหลายครั้ง ที่ตีกระณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านเสด็จเป็นองค์ประธานทุกครั้ง มีการพิจารณาระเบียบการของสมาคมจนสำเร็จ และจัดหาทุนให้

ครูที่สอนภาษาฝรั่งเศส ไม่ว่าจะเป็นครูที่สอนในโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชน

ดิฉันจำได้ว่า ท่านได้ทรงเมตตาครูที่สอนในโรงเรียนเอกชนเป็นพิเศษด้วย ทรงเห็นว่า ครูที่สอนภาษาฝรั่งเศส มีโอกาสได้รับความรู้ไม่เท่าเทียมครูก่อนในโรงเรียนรัฐบาล เพราะเจ้าของโรงเรียนไม่อาจเสียสละเวลาให้ครูไปอบรมภาษาฝรั่งเศสเป็นเวลานานได้ เมื่อสมาคมได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลฝรั่งเศส เป็นทุน Printemps ระยะเวลา ๒ เดือน ท่านจะประทานทุนให้ครูโรงเรียนเอกชน ๑ - ๒ ทุนทุกปี เดินทางไปประเทศฝรั่งเศสพร้อมครูโรงเรียนรัฐบาล หากไม่มีเงินก็จะประทานเงินให้ยืม ในลักษณะผ่อนไม่มีดอกเบี้ย ดิฉันเป็นศิษยานุศิษย์ ที่ดูแลครูโรงเรียนเอกชนในขณะนั้น ดิฉันซาบซึ้งในพระเมตตาที่ทรงช่วยเหลือผู้ที่ลำบาก ขัดสน และไม่มีโอกาสให้มีโอกาสได้เท่าเทียมกันเสมอมา และเมื่อมีเหตุการณ์ที่พระองค์จะต้องตัดสินใจ พระทัย ท่านจะทรงใช้วิธีเลือกจับฉลาก

ในปี ๒๕๒๕ เมื่อดิฉันอยู่ที่ Montpellier ได้กราบทูลเชิญท่านเสด็จเยี่ยมครูที่ได้รับทุน Printemps รุ่นที่ ๒ ประมาณ ๒๐ คน ท่านเสด็จจากสวิตเซอร์แลนด์ ท่านประทับที่โรงแรมซีทีเทล Montpellier และพระราชทานเลี้ยงอาหารไทยแก่ครูไทยทั้งเมือง ดิฉันเป็นนักเรียน ไม่ค่อยมีสตางค์ ไม่เคยกินอาหารไทยที่ร้านไหน ไม่รู้จักเลยก็ว่าได้ หากร้านอาหารไทยแต่คนลาวเป็นเจ้าของ ก็สั่งจองโต๊ะทั้งร้าน จัดเป็นโต๊ะยาว ๒ โต๊ะ คั้นนั้นพวกเราคนไทยแสนปรีดีเปรม ที่ได้

เข้าเฝ้าพระองค์ท่านอย่างใกล้ชิด ได้รู้สึกถึงพระเมตตาของพระองค์ในบรรยากาศตลอดเวลา

ขณะที่ท่านประทับอยู่ที่ Montpellier ท่านได้เสด็จไปที่ศูนย์ภาษาซึ่งกลุ่มครู ๘ - ๙ คน รวมทั้งครูเอกชน ได้รับทุนระยะ ๙ เดือน มาเรียนหลักสูตร Animateur เพราะครูเอกชนได้รับทุนของสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสด้วย ท่านได้รับสั่งถามถึงการดำเนินชีวิตประจำวันของดิฉัน ท่านทรงรับฟังด้วยความสนพระทัยและสนุกลาน ท่านทรงหัวเราะตลอดเวลา เมื่อจะไปเยี่ยมครูที่ศูนย์ ดิฉันได้ไปรอรับเสด็จที่โรงแรม และทรงเดินไปที่ศูนย์อย่างไม่ถือพระองค์ ท่านวางพระองค์อย่างเรียบง่ายมาก

หลังจากนั้น ท่านรับสั่งอยากไปเยี่ยมครูที่หอพัก แต่ไม่ให้ครูรู้ตัว ดิฉันคิดไม่ออกจะทำอย่างไรดี จะนำพระองค์ท่านไปประทับที่ไหนก่อนแล้วจะไปดูที่ตึกว่า ครูเขาอยู่กันหรือไม่ เลยตัดสินใจทูลท่านตรงๆ ว่า ไม่มีที่ที่เหมาะสมให้ท่านประทับรอนอกจากห้องพักอันน้อยนิดของดิฉันเอง แล้วค่อยเสด็จไป ท่านทรงหัวเราะ และทรงตอบตกลง

ท่านเสด็จลงมาพบครูหนึ่งคนก่อน จะเสด็จขึ้นบนตึก ภาพที่ท่านทรงหัวเราะมากที่สุด คือ ท่านได้ทรงพบครูใส่ผ้าถุงบ้าง มีที่ม้วนผมบ้าง กำลังมัดอาหารในห้องครัวบ้าง และเมื่อเสด็จไปที่ห้องพัก ก็เห็นบะหมี่ น้ำปลา ข้าว น้ำพริกอยู่บนหิ้งวางหนังสือ ซึ่งเป็นสภาพของเหล่านักเรียนทุนที่อยู่หอพักในต่างประเทศ ท่าน

ทรงสนทนาซักถามครูหลายคน ที่ได้รับทุน Printemps ในรุ่นนั้น ดิฉันคิดว่าคงมีหลายคนที่นั่งอยู่หอบประทุมนี้

หลังจากนั้นท่านได้เสด็จไปเยี่ยมครูอีกกลุ่มหนึ่งที่อยู่ที่นี่ Nice ตลอดเวลาที่

ดิฉันอยู่ฝรั่งเศส ได้เขียนจดหมายทูลท่าน ได้ทรงตอบจดหมายเป็นระยะ ทรงให้กำลังใจในการเรียน และประทานทุนส่วนพระองค์ให้ดิฉันได้เรียนต่อ ดิฉันจึงได้รับพระกรุณาจากพระองค์ตลอดมา

การประชุมวิชาการเทิดพระเกียรติ
“สมเด็จพระเจ้าฟ้าอาจารย์...ของครูภาษาฝรั่งเศส”
วันศุกร์ที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๑
ณ ห้องประชุมบุญเกิด หอประชุมคุรุสภา

พระอัจฉริยะภาพแห่งความเป็นครู ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

ดร. ปรีดี พิศุมมิวดี*

“เมื่อปักใจจะเรียน ต้องนึกถึงคุณภาพในภาษาฝรั่งเศส รู้แล้วต้องเอาไปใช้จริงๆ ไม่ใช่เรียนแล้วทิ้งสูญเปล่าไป โดยไม่ได้ใช้ประโยชน์ ต้องวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนว่าเฉลี่ยฉลาดพอหรือไม่ มีเวลาพอหรือไม่ ผู้สอนในสถาบันมีเครื่องมือพอหรือไม่ ครอบครัวยุคใหม่เพียงใด จะให้ผู้เรียนได้เต็มที่ และสังคม เรียนแล้วเอาไปใช้ประโยชน์อันใดแก่สังคมได้บ้าง”¹

พระดำรัสในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่พระราชทานสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ที่อัญเชิญมานี้ฉายชัดพระอัจฉริยะภาพแห่งความเป็นครูได้อย่างแจ่มชัดว่าทรงเอาพระทัยใส่ต่อผู้เรียนและประโยชน์อันจะบังเกิดขึ้นต่อสังคมว่าจะมีมากน้อยเพียงใด และเหนือสิ่งอื่นใด นั่นคือพระอุตสาหะที่ทรงปฏิบัติเป็นแบบอย่างของความเป็นครูที่พอเหมาะแก่กาลสมัยอย่างยิ่ง

พระกรณียกิจน้อยใหญ่ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อันเป็นที่ประจักษ์ทั่วไปนั้น ทรงเป็นพระบรมวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายในที่ทรงงานสืบเนื่องแต่พระราชกรณียกิจในสมเด็จพระศรีนครินทราบรม

ราชชนนี โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ดังเช่นมูลนิธิแพथยาสมาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และในอีกภาพหนึ่งนั้น ทรงเป็นนักวิชาการที่ทรงเปี่ยมไปด้วยพระอัจฉริยะภาพทั้งทางด้านภาษาและด้านวิทยาศาสตร์ ผลงานพระนิพนธ์ต่างๆ ล้วนเกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องทั้งสิ้น อาจกล่าวได้ว่าพระอัจฉริยะภาพต่างๆ นั้นเป็นพระอุปนิสัยที่ทรงปฏิบัติมาแต่ครั้งทรงพระเยาว์ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดี

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๖๖ ณ กรุง

* อาจารย์ ดร. ประจักษ์าวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹ บทสัมภาษณ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา, หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ หน้า ๘

ลอนดอน ประเทศอังกฤษ เป็นพระธิดา พระองค์แรกในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนี พระนามในสูติบัตรเมื่อแรกประสูติคือ เมย์ ตามเดือนที่ประสูติ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระนามว่า หม่อมเจ้ากัลยาณิวัฒนา ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๗๐ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงสถาปนาเป็น พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากัลยาณิวัฒนา ครั้นใน พ.ศ. ๒๔๗๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ทรงเฉลิมพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา และเมื่อทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖ รอบนักษัตรในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศกิติ เป็นเจ้าฟ้าต่างกรมฝ่ายใน เป็นพระองค์แรกในรัชกาลปัจจุบัน ทรงพระนามว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์^๒

เมื่อทรงพระเยาว์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จะประทับอยู่ ณ ต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ทรงเริ่มเข้ารับการ

ศึกษาที่สถาบันรับเลี้ยงเด็กของปี โซเลย์ (Champ Soleil) ที่ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ในปี พ.ศ. ๒๔๖๙ และในปีนั้นเองสมเด็จพระบรมราชชนกได้เสด็จยังประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อทรงศึกษาต่อที่เมืองบอสตัน สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จึงทรงเข้าศึกษาในระดับอนุบาลที่โรงเรียนพาร์ค (Park School) ต่อเมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกทรงสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ แล้ว ทรงนำครอบครัวกลับมายังเมืองไทย และประทับ ณ พระตำหนักใหญ่ วังสระปทุม สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จึงทรงเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนราชินีและทรงศึกษาอยู่จนปี พ.ศ. ๒๔๗๖

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ นั้นเองที่สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนีได้รับพระบรมราชานุญาตให้นำพระโอรส พระธิดา ทั้งสามพระองค์ ไปประทับ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้ทรงเข้าศึกษาที่โรงเรียนของปี โซเลย์ อีกครั้ง จากนั้นทรงเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสตรี Ecole Supérieure de Jeunes de la Ville de Lausanne ได้ทรงศึกษาภาษาเยอรมัน และภาษาละติน ใน พ.ศ. ๒๔๘๑ ทรงย้ายไปศึกษาที่เมืองเจนีวาที่โรงเรียน International School of Geneva

^๒คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์, กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๒
หน้า ๓ - ๑๔

ทรงสอบผ่านชั้นสูงสุดของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาในระดับดีเยี่ยมที่ ๑ และเป็นลำดับที่ ๓ ของประเทศสวีเดนแลนด์ จากนั้นจึงเสด็จเข้าศึกษาที่คณะวิทยาศาสตร์ สาขาเคมี มหาวิทยาลัยโลซานน์ ทรงสำเร็จการศึกษาและทรงได้รับ Diplôme de Chimiste A ในปี พ.ศ. ๒๔๙๑

ในระหว่างที่ทรงศึกษาวิชาเคมีนั้น ทรงสนพระทัยที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรด้านสังคมศาสตร์ – ครุศาสตร์ อันประกอบด้วยวิชาวรรณคดี การศึกษา ปรัชญา จิตวิทยา และทรงได้รับ Diplôme de Sciences Sociales Pédagogiques อันเป็น 'เครื่องยืนยันพระอัจฉริยภาพด้านการเรียนการสอนของพระองค์ได้เป็นอย่างดี

เมื่อเสด็จนิวัตประเทศไทย สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงรับเป็นอาจารย์พิเศษที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ถึง ๒๕๐๑ ในงานพระนิพนธ์เรื่อง "เมื่อข้าพเจ้าไปสอนหนังสือที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" ในหนังสือ "ธรรมศาสตร์ ๖๐ ปี" ทรงอธิบายประสบการณ์ส่วนพระองค์เมื่อครั้งทรงเริ่มสอนหนังสือครั้งแรกว่า

"ข้าพเจ้าเคยมีประสบการณ์ในการสอนมาบ้างเพราะเคยเป็นอาจารย์พิเศษที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปี ๒๔๙๕ ถึงปี ๒๕๐๑ เป็นการสอนปีละ ๒ - ๓ เดือน เป็นวิชาๆ ไป เช่น การสอนสนทนาสำหรับนิสิตปี ๒ วัฒนธรรมฝรั่งเศส ปี ๓ และวรรณคดีฝรั่งเศสในปี ๔ ต่อมาก็เหลือแต่ปี ๔ ซึ่งส่วนมากจะเป็นเรื่องนักเขียนศตวรรษที่ ๑๙"^๓

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเริ่มพระภาระของความเป็นครูอย่างแท้จริงเมื่อทรงพระกรุณาฯ รับงานสอนและงานบริหารที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นับแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นต้นมา โดยทรงรับเป็นหัวหน้าสาขาภาษาต่างประเทศ และทรงสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส วรรณคดีฝรั่งเศส ทรงดูแลหลักสูตรภาษาต่างประเทศ และทรงจัดสร้างหลักสูตรปริญญาตรีภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสจนสำเร็จในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ แม้จะไม่เคยทรงมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาก่อนก็ตาม แต่ด้วยพระปรีชาสามารถและพระจริยาวัตรอันงดงามที่ทรงพิจารณาปัญหาอย่างสุขุมคัมภีรภาพและทรงรับฟังความเห็นของอาจารย์ผู้ร่วมงาน ตลอดจนพระราชทานคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการหลักสูตรและการบริหาร ก็ทำให้การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและภาษาต่างประเทศอื่นๆ เป็นไปด้วยความรวดเร็วและก้าวหน้า

^๓วารสารศิลปศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้านางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในวโรกาสพระชนมายุ ๔๐ พรรษา, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๔๖ หน้า ๙

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระนิพนธ์ถึงเรื่องนี้ไว้ว่า

“เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๑๒ ศาสตราจารย์ ดร.อดุล วิเชียรเจริญ ผู้ก่อตั้งและคณบดีคณะศิลปศาสตร์ในเวลานั้น มาชักชวนข้าพเจ้าไปสอนและปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสาขาภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาเยอรมันและญี่ปุ่น ภาษาอังกฤษนั้นอยู่ในสาขาภาษาและวรรณคดีอังกฤษและสาขาภาษาศาสตร์ สาขาหลังนี้ ต่อมาได้แยกเป็นสาขาภาษาศาสตร์และสาขาภาษาอังกฤษ ต่อมาได้มีภาษาจีนและภาษารัสเซียเพิ่มขึ้น....ส่วนประสบการณ์ทางบริหารนั้นไม่มีมาเลย ภายหลังได้ถามอาจารย์อดุลว่าทำไมจึงไว้ใจได้ ท่านตอบว่า ๑) ภาษาฝรั่งเศสของข้าพเจ้าเชื่อถือได้ ๒) ท่านมีประสบการณ์ในการเลี้ยงและผสมพันธุ์ม้า และได้สังเกตว่าถ้าพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์มาจากพันธุ์ที่ดี ที่มีคุณสมบัติดี ส่วนมากลูกม้าจะดี มีฉะนั้นก็ใช้ไม่ได้เลย”⁴

นอกจากทรงรับพระภาระด้านการสอนและการบริหารที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้ว ยังทรงพระกรุณาบรรยายพิเศษวิชาวรรณคดีฝรั่งเศสคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ และวิชาการเขียนรายงานแก่นิสิตคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๙ ถึง ๒๕๒๒ และครั้งนั้นคณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้กราบทูลเชิญเสด็จทรงบรรยายวิชาภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสแก่นักศึกษาชั้นปีที่ ๓ และ ๔ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๗ แล้วก็ทรงพระกรุณารับเป็นอาจารย์อีกด้วย

เมื่อคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กราบทูลให้ทรงทราบปัญหาขาดแคลนอาจารย์ภาษาฝรั่งเศส เพราะเป็นจังหวัดที่อยู่ห่างไกล และมีความกังวลเรื่องความไม่ปลอดภัย ก็พระราชทานพระเมตตาธิบดีรับพระภาระการสอนในรายวิชาภาษาและกวีนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศสในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓ การเสด็จพระดำเนินครั้งนั้นสร้างขวัญและกำลังใจแก่คณาจารย์ ทั้งปวงและกระตุ้นให้นักศึกษามีความมานะอุตสาหะให้การศึกษาเล่าเรียนเพิ่มมากขึ้น⁵

ในฐานะอาจารย์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเอาพระทัยใส่ในนิสิตนักศึกษาเสมอทั้งสิ้น ทรงเมตตาและโปรดให้นิสิตนักศึกษาทุกคนที่มีข้อขัดข้องได้เข้ากราบทูลถามทุกโอกาส และทรงได้ถามความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของลูกศิษย์ของพระองค์อย่างสม่ำเสมอ หากนิสิตนักศึกษาผู้ใดขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อ ก็จะมีพระราชทานเงินทุนการศึกษาให้จนสำเร็จ นับเป็นพระกรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

⁴เล่มเดียวกัน, หน้าเดียวกัน

⁵คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, อ้างแล้ว หน้า ๒๓ - ๒๔

สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือทรงเป็นเจ้าของ นักวิชาการ และทรงแบ่งปันองค์ความรู้ต่างๆ ที่ทรงอ่านและทรงพบปะสนทนากับผู้รู้ ให้แก่นิสิตนักศึกษาอย่างไม่ทรงเหน็ดเหนื่อย

เมื่อพระราชทานสัมภาษณ์แก่ ศ.คุณหญิงแม้นมาศ ขวลิต เกี่ยวกับการอ่านหนังสือก็ได้พระราชทานแนวคิดไว้หลายประการ ดังเช่น

“เพราะเวลาสอนนี่ต้องเตรียมมาก อ่านมากและเตรียมอุปกรณ์ด้วย เดี่ยวนี้หันมาเขียนหนังสือได้สิบกว่าปีแล้ว ต้องใช้เวลามาก ทำให้สนใจทั่วไปอีกไม่ได้ หนังสือที่ฉันเขียนต้องค้นคว้าเอกสารมาก บางครั้งบางเรื่องต้องไปเข้าหอจดหมายเหตุเป็นวันๆ เป็นชั่วโมงๆ แล้วถ้าจะไปสัมภาษณ์เรื่องอะไรก็ต้องอ่านเรื่องนั้นให้พอรู้บ้าง...”⁶

“แล้ววิธีการอ่านนี้ ฉันได้เผชิญสอนวิชาการอ่านวรรณคดีฝรั่งเศส จะแนะนำให้อ่านตั้งแต่หน้าแรกเลย สารบัญก็ต้องศึกษาให้ดี คำนำต้องอ่านโดยละเอียด...หนังสือวิชาการนี้ไม่ใช่อ่านครั้งเดียว ควรต้องอ่านสักสองครั้ง อ่านไปบทหนึ่งแล้วก็ทำสรุปย่อว่าบทนั้นๆ เขาบอกอะไร ทำแบ่งไว้เป็นส่วนๆ จะเป็นประโยชน์มาก...”⁷

“นอกจากวิธีอ่านหนังสือแล้ว ในการอ่านควรมีสมุดบันทึกจดชื่อหนังสือว่าอ่านในวันเดือนปีอะไร แล้วเขียนคำวิจารณ์ของเราเองไว้สักนิดหนึ่ง อาจวิจารณ์หนึ่งบรรทัด

หรือวิจารณ์สั้นๆ วันหลังกมาดูจะรู้ได้ทันทีว่าหนังสือเล่มนั้นเป็นอย่างไร”⁸

พระภาระหลักที่ทรงรับผิดชอบเมื่อทรงดำรงตำแหน่งพระอาจารย์คือการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย โดยทรงดำริจัดตั้งสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการสอนภาษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศสในทุกระดับ ทั้งระดับมัธยมและในระดับมหาวิทยาลัย และเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นทางวิชาการ วิธีการสอน สื่อการสอน ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ

ด้วยสายพระเนตรอันกว้างไกลในอันที่จะส่งเสริมศักยภาพด้านการใช้ภาษาต่างประเทศในประเทศไทยโดยเฉพาะภาษาฝรั่งเศส รัฐบาลฝรั่งเศสตระหนักถึงพระกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จึงขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์สูงสุดด้านศิลปะและอักษรศาสตร์ คือ Croix de Commandeur des Arts et des Lettres เพื่อเฉลิมพระเกียรติเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒

เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก ได้

⁶ บทสัมภาษณ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา, นิตยสารสารคดี ฉบับที่ ๔๙ ปีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๒ หน้า ๙๗

⁷ เล่มเดียวกัน, หน้า ๑๐๑

⁸ เล่มเดียวกัน, หน้า ๑๐๑

ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญ Victor Hugo อันเป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติด้านอักษรศาสตร์ และเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ รัฐบาลฝรั่งเศสได้ทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้น Croix de Commandeur de l'Ordre National du Mérite โดย ตระหนักในพระกรณียกิจที่ทรงสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสอย่างต่อเนื่อง

สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ชนบท

เมื่อสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้มีโอกาสเสด็จพระดำเนินเยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดารทั่วประเทศ ทรงเห็นว่าปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือการขาดแคลนการศึกษาที่ดีและทั่วถึง รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนที่ไม่ทันสมัย ทรงทดลองสร้างสื่อการเรียนการสอนขึ้นในรูปแบบของเกมต่างๆ เมื่อทรงทดลองใช้แล้วก็จะทรงบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ผล และติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอนนั้นๆ ทั้งนี้หากมีปัญหาต่างๆ จะทรงวิเคราะห์พระราชทานพร้อมทั้งพระราชทานแนวทางแก้ไขเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สื่อการเรียนการสอนที่ทรงสนพระทัยคือ สื่อการสอนเสริมทักษะภาษาไทย ได้แก่ ชุดเกมไปโรงเรียน ชุดเกมบัตร

อักษรสามหมู่ และชุดเกมบัตรต่อภาพ ซึ่งแต่ละชุดการสอนนั้นมีจุดประสงค์ในการเสริมทักษะการเรียนรู้ที่ต่างกัน อันได้แก่ทักษะการอ่านเบื้องต้น ซึ่งเกมไปโรงเรียนมิได้มีจุดประสงค์สอนการอ่าน หากแต่เป็นการฝึกให้เด็ก "อ่านได้-อ่านเป็น" คำแนะนำอันทรงคุณค่าที่พระราชทานหลังจากทรงวิเคราะห์ชุดเกมนี้คือ

"ผู้ให้จะต้องเข้าใจ ต้องดูให้ดีว่าเกมนี้มีความมุ่งหมายอย่างไร เป็นการเสริมไม่ใช้การสอน เสริมให้เด็กมีแรงจูงใจอยากจะทำเล่นอยากจะทำสนุก ก็เลยทำให้อยากอ่านให้มากขึ้น การเล่นเกมทำให้ได้ข้อมูกรอ่านบ่อยขึ้น ครুদ্ধจะเห็นว่าเด็กดีขึ้นเพราะได้อ่านมากๆ เข้า แต่ครูต้องเข้าใจว่าเป็นการเสริมไม่ใช่การสอน ถ้าสอนก็ต้องสอนข้างนอก หรือเวลาเล่นถ้าเด็กอ่านไม่ออก ก็ต้องสอนว่าจะให้เด็กทำอย่างไร อ่านอย่างไร ผสมตัวอย่างไร ถ้าเด็กอ่านได้ก็ไม่ต้องสอน นอกจากอ่านผิดอ่านถูกก็ชี้แนะ และครูต้องดูให้ดีว่าเด็กมีระเบียบหรือไม่ การวางของก็ควรสอนให้เด็กมีระเบียบด้วย เกมนี้ช่วยให้เห็นนิสัยของเด็ก เด็กบางคนมีระเบียบมาก บางคนวางตัวเป็นตำรวจสนาม คอยดูว่าเด็กอีกคนวางดีหรือเดินถูกไหม"⁹

สำหรับชุดเกมบัตรอักษรสามหมู่เป็นเกมที่ทรงสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยโดยเฉพาะ เพื่อช่วยให้เด็กที่ไม่

⁹มูลนิธิสมาคมนครุศาสตร์ศึกษาระดับประเทศ, พระกรณียกิจเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา, กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, ๒๕๒๗

รู้จักตัวอักษรเลยให้มีโอกาสเรียนรู้จักพยัญชนะและสระของอักษรไทยได้เร็วขึ้น ส่วนเกมบัตรต่อภาพเป็นการจับคู่บัตรอักษรและบัตรภาพเพื่อฝึกการจำให้ง่ายขึ้น

พระดำริอีกหลายประการในเรื่องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ยังผลให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง โดยทรงเล็งเห็นว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่มีโอกาสได้ใช้สื่อการเรียนเช่นนักเรียนในเมืองใหญ่ ควรจะมีโอกาสพัฒนาทักษะของตนเองได้มากขึ้น มูลนิธิสมาคมสตรีอุดมศึกษาในประเทศไทย (ส.ส.อ.ท.) รับพระราชทานพระดำริต้นแบบเกมต่างๆ ดังเช่น เกมต่อบัตรอักษร – ภาพ เพื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เกมต่อบัตรภาพ – คำ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อเสริมการอ่านภาษาไทย เกมต่อบัตรคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เกมต่อบัตรภาพ – คำ ระดับชั้นอนุบาล และ เกมต่อบัตรคณิตศาสตร์ ระดับชั้นอนุบาล

องค์อุปถัมภ์วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

“ขอให้ไปแข่งขันให้ดีที่สุด คิดว่าจะต้องได้เหรียญทองกลับมา ถึงแม้จะได้เหรียญทองมา เก่งแค่ไหนก็ไม่ให้หยุดแค่นั้น เรามีหน้าที่คือทำให้ชีวิตให้ดีขึ้น ไม่ใช่เก่งเฉยๆ ต้องใช้ความเก่งของตนทำประโยชน์ให้แก่

สังคม เพื่อช่วยคนที่เก่งน้อยกว่า ไม่ใช่ได้เหรียญทองมาแล้วก็นำมาคล้องคอด้วยความภาคภูมิใจอย่างเดียว ก็จะไม่เกิดประโยชน์อะไร สิ่งสำคัญต้องช่วยตัวเองก่อน ทำให้ตัวเองมีสภาพชีวิตที่ดีก่อน เมื่อตัวเองแน่นหนาแล้วจึงค่อยคิดช่วยผู้อื่น อย่าคิดว่าฉันทันทีแล้วจะไปช่วยคนนั้นคนนี้ทันที ต้องช่วยตัวเองก่อน แต่อย่าลืมช่วยผู้อื่นในภายหลังเมื่อมีความพร้อม”¹⁰

พระโอรสที่พระราชทานแก่คณะผู้แทนเยาวชนไทยที่จะเดินทางไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙ เผยให้เห็นน้ำพระทัยที่ทรงเตือนสติไม่ให้เกิดความหลงลืมตัว และให้รู้จักที่จะเชื่อเพื่อ ตอบแทนสังคมและแผ่นดินไทย

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเล็งเห็นความสำคัญของวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง ทรงสนับสนุนกิจกรรมของโครงการโอลิมปิกวิชาการ อันเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนไทยมีโอกาสแสดงความรู้ความสามารถในกระบวนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับสากลมากขึ้น ทรงพระราชทานคำแนะนำและเงินทุนสนับสนุนกิจการของโครงการอย่างสม่ำเสมอ ด้วยทรงระหวั่นคิดว่าวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นวิชาพื้นฐานในการพัฒนา

¹⁰ คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, อ้างแล้ว หน้า ๗๔ – ๗๕

ประเทศให้มีความเจริญมากขึ้น ผลจากพระเมตตาและพระอุปถัมภ์ดังกล่าวทำให้ในระยะเวลาเกือบ ๒ ทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้ผลิตนักวิทยาศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถเป็นจำนวนมาก และจำนวนนักเรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการมีเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

งานพระนิพนธ์อันล้ำค่า

คงจะไม่เกินเลยไปจากความจริงเท่าใดนักที่จะถวายพระเกียรติว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นนักปราชญ์พระองค์หนึ่งในพระบรมราชจักรีวงศ์ งานพระนิพนธ์ต่างๆ ล้วนบริบูรณ์ด้วยสาระความรู้อันหาได้อย่างยากยิ่ง สามารถใช้ประกอบการอ้างอิงเมื่อศึกษาค้นคว้าได้เป็นอย่างดี เพราะองค์นิพนธ์ทรงละเอียดถี่ถ้วน ทรงรอบคอบ และทรงอธิบายเรื่องต่างๆ ด้วยถ้อยคำที่กระชับ ทั้งพระปรีชาสามารถด้านภาษาต่างประเทศที่ทรงคุ้นเคยแต่ทรงพระเยาว์ก็ล้วนประกอบกันในงานพระนิพนธ์ทรงคุณค่าอย่างยิ่ง

พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ แบ่งได้เป็น ๔ หมวด คือ พระนิพนธ์เกี่ยวกับพระราชวงศ์ พระนิพนธ์แปล พระนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว และ

พระนิพนธ์บทความวิชาการ¹¹

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ทรงเริ่มงานพระนิพนธ์เป็นครั้งแรกด้วยพระนิพนธ์ล้ำค่าคือ จุฬาลงกรณ์ราชสันตติวงศ์ พระนามพระราชโอรส ธิดา และพระราชนัดดา อันเป็นประมวลรายพระนามพระราชโอรส พระราชธิดาและพระราชนัดดาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสร้างตารางข้อมูลเพื่อแสดงจำนวนบัญชีพระนามที่ถูกต้อง และค้นหาได้ง่ายขึ้น

จากนั้นเป็นต้นมา ปวงชนชาวไทยได้มีโอกาสอ่านงานพระนิพนธ์ที่เกี่ยวกับพระราชวงศ์อีกเป็นจำนวนมาก คงไม่มีผู้ใดปฏิเสธข้อมูลอันน่าสนใจในพระนิพนธ์ แม่เล่าให้ฟัง และ เวลาเป็นของมีค่า ที่ให้ข้อมูลอย่างละเอียดเกี่ยวกับพระราชจริยวัตรในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระนิพนธ์เจ้านายเล็กๆ – ยุวกษัตริย์ ประกอบด้วยเรื่องและภาพอันงดงามของเจ้านายทั้งสามพระองค์แต่ครั้งทรงพระเยาว์และเห็นความรักและการเลี้ยงดูพระราชโอรสธิดาที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงปฏิบัติ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงนิพนธ์หนังสืออันเกี่ยวเนื่องด้วยพระราชวงศ์อีกหลายเล่มเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร

¹¹ รศ. คุณหญิงจันทร์ พินัยนิติศาสตร์ และคณะ, กัลยาณิทรศาสตร์, กรุงเทพฯ : เพื่อฟ้าการพิมพ์, ๒๕๔๖.

อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก อาทิ ไปรษณีย์บัตรเจ้าฟ้า เจ้าฟ้าทหารเรือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ และงานศิลปะ ซึ่ง นอกที่ผู้อ่านจะได้ทราบข้อมูลอันน่าสนใจ เกี่ยวกับสมเด็จพระราชบิดาแล้ว ก็ยังเห็น ความละเอียดรอบคอบ และพระอัจฉริยภาพ ในการทรงงานด้านหนังสือขององค์ผู้ทรง นิพนธ์ด้วย

งานพระนิพนธ์อีกหมวดหมู่หนึ่งที่ได้ รับความสนใจอย่างมากคือพระนิพนธ์ สารคดีท่องเที่ยว ด้วยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส ราชนครินทร์ โปรดการท่องเที่ยวเชิงวิชาการ มาก โปรดที่จะเสด็จเยือนแหล่งโบราณคดี ประวัติศาสตร์ในประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง ได้เสด็จทอดพระเนตรวัดสำคัญของจังหวัด ต่างๆ แหล่งโบราณคดีและแหล่งขุดค้นทาง โบราณคดี ตลอดจนสถานที่สำคัญอื่นๆ ทุก ครั้งจะพระราชทานคำแนะนำให้เจ้าหน้าที่ กรมศิลปากร ในการจัดเก็บ อนุรักษ์ และ การจัดแสดง สิ่งของต่างๆ อันจะยัง ประโยชน์แก่ผู้สนใจอย่างมาก ครั้นเสด็จ พระดำเนินยังต่างประเทศ ก็จะทรงนิพนธ์ เรื่องการเสด็จพระดำเนินยังประเทศนั้น ซึ่ง จะทรงให้ข้อมูลรายละเอียดทุกอย่าง เช่นที่ ตั้ง สถาปัตยกรรม ภูมิอากาศ ประชากร ที่พัก อาหาร และแหล่งท่องเที่ยว ทุกครั้งที่ เสด็จพระดำเนิน จะทรงริเริ่มให้ผู้ร่วมคณะ

ตามเสด็จแบ่งกันเก็บข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และวิชาการอื่นๆ ตามที่สนใจ และให้สมาชิกออกความเห็นในเรื่องต่างๆ ดังที่พระราชทานสัมภาษณ์ไว้ครั้งหนึ่งว่า

“ฉันเขียนหนังสือสองประเภทเท่านั้น คือเรื่องท่องเที่ยวเวลาไปประเทศไหน ไม่ได้ เขียนเองแต่ต้องเป็นเหมือนครูใหญ่จ่ายงาน ใครไปต่างประเทศกับฉันนี่งานหนัก ฉันให้ การบ้านเขียนทุกวันเลย บ้านที่ก้ออะไรต่ออะไร แล้วฉันต้องมานั่งรวบรวมขึ้นทำเป็นเล่ม แล้วฉันเขียนคำนำจะได้รู้จักประสงค์ของ หนังสือ คำส่งท้ายหรือคำวิจารณ์ฉันก็มา เขียนรวบรวมขึ้น...อีกประเภทหนึ่งก็เรื่อง ครอบครัวยุคฉัน อย่างที่เขียนเรื่องแม่ ๒ เล่ม “แม่เล่าให้ฟัง” และ “เวลาเป็นของมีค่า” แล้ว ก็หนังสือ “พระราชบิดาในรัชกาลที่ ๕”...”¹²

งานพระนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวที่ ปรากฏในบรรณพิภพมีอยู่มากมาย อาทิ ๑ โหลในเมืองจีน ยูนนาน สายธาร อารยธรรมจีน ภูฏาน : เกาะเขี้ยวบน แผ่นดิน ที่ไซบีเรียหนาวไหม จีนอีสาน และเสฉวน : จากแดนแมนจูสู่ทุ่งอไบ้ ตูร์กี : ดินแดนจักรพรรดิโรมันและ สุลต่านออคโตมัน เป็นต้น

ในการพระนิพนธ์หนังสือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จะทรงงาน ด้วยความละเอียดรอบคอบ และทรงตั้ง

¹² บทสัมภาษณ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา, อ้างแล้ว หน้า ๑๐๒

พระทัยให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากงานพระนิพนธ์อย่างเต็มที่ หากมีเรื่องใดที่ทรงเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่วงวิชาการ เช่นการรักษาความเดิมในต้นฉบับ การค้นหาภาพถ่ายสำคัญที่ไม่ใคร่พบบ่อยนัก หรือข้อมูลอื่นๆ ที่ถูกต้อง จะมีพระดำริให้คงรักษาต้นฉบับไว้

งานพระนิพนธ์เล่มล่าสุดคือมหามกุฏราชสันตติวงศ์ พระนามพระราชโอรสธิดา พระราชนัดดา ซึ่งทรงตั้งพระทัยให้เป็นหนังสือคู่กับพระนิพนธ์เล่มแรก และเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๔ ในวโรกาสครบรอบ ๒๐๐ ปี ปีพระบรมราชสมภพ ในพระนิพนธ์ประกอบไปด้วยพระบรมวงศ์ในราชสกุลอันเนื่องมาแต่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่สมบูรณที่สุดพร้อมภาพประกอบที่หาชมได้ยาก ทรงมีพระดำริว่าในการเรียบเรียงข้อมูลลงในช่องตาราง จำต้องตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการสะกดการันต์ และพระอิสริยยศสุดท้าย อย่างไรก็ตามหากมีข้อมูลที่แตกต่างกันออกไปในแหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการค้นคว้า ก็จะต้องทำให้ทำเชิงอรรถอธิบายความไว้ด้วย

งานพระนิพนธ์ทั้งปวงในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ สะท้อนพระอัจฉริยภาพของความเป็นครูได้อย่างชัดเจนประการหนึ่งคือทรงอุทิศกำลังพระสติปัญญาในการอธิบายเรื่องราวต่างๆ ที่ยากให้เป็นเรื่องง่าย สะดวกต่อผู้ที่สนใจใคร่รู้จะใช้ข้อมูลเพื่อการอ้างอิง พระวิริยะอุตสาหะในการรวบรวมเอกสาร ภาพถ่าย และประมวลข้อมูลต่างๆ นับเป็นพระปรีชาสามารถที่สำคัญยิ่ง อีกประการหนึ่งคือทรงเห็นว่ประชาชนทั่วไปควรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง หากสิ่งใดไม่ถูกไม่ควรแล้ว จะทรงชี้แจงแก้ไขพร้อมหลักฐานประกอบเสมอ

ด้วยทรงตั้งมั่นพระทัยว่าทรงเป็นครู และทรงรักในวิชาที่พศุ จึงมีทรงหน่วยที่จะอธิบายเรื่องเดียวกันหลายครั้ง แต่จะทรงพอพระทัยที่ได้อธิบาย ดังที่มีพระดำรัสคราวหนึ่งว่า “จะให้ฉันอธิบายสักสิบครั้งก็ได้ ขอให้นักศึกษาเข้าใจก็แล้วกัน”¹³

นี่คือพระอัจฉริยภาพแห่งความเป็นครูในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

¹³ บทสัมภาษณ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา, อ้างแล้ว หน้า ๑๐๓

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้า
พี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์. กรุงเทพฯ :
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๒ หน้า ๓ - ๑๔
- บทสัมภาษณ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา. นิตยสารสารคดี ฉบับที่ ๔๙
ปีที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๒ หน้า ๙๗
- บทสัมภาษณ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับ
วันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ หน้า ๘
- มูลนิธิสมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร. พระกรณียกิจเกี่ยวกับสื่อการเรียนการ
สอนในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการ
พิมพ์, ๒๕๒๗
- วงจันทร์ พิณยนิติศาสตร์ และคณะ. กัลยาณิทรศน์. กรุงเทพฯ : เฟื่องฟ้าการพิมพ์,
๒๕๔๖.
- วารสารศิลปศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
ในวโรกาสพระชนมายุ ๘๐ พรรษา. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม - ธันวาคม
๒๕๔๖ หน้า ๙

กลยุทธีสัทศาสตร์ทางแก้และการจัดการกับระบบปัญหาการออกเสียง

Stratégies de phonétique corrective
et leur opération sur le système
de fautes de prononciation

ดร. จิรประภา บุญพรหม *

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลกลยุทธีสัทศาสตร์ทางแก้เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสที่วิเคราะห์ว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบปัญหาของผู้เรียนชาวไทย ในด้านสัทสัมพันธ์ เสียงสระ และเสียงพยัญชนะ การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบทดลองกับผู้เข้าร่วมการทดลองกลุ่มเดียว (One Group Pretest-Posttest Design - O X O) นี้ กำหนดให้หลักสูตรกระบวนวิชา 002110 ว่าด้วยเรื่องการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส เป็นตัวแปรต้น (X-treatment) และแบบทดสอบวัดทักษะการออกเสียงทั้งก่อนและหลังการรับตัวแปรต้นทั้ง 3 ด้านดังกล่าวข้างต้น เป็นตัวแปรตาม (O-observation) ดำเนินการทดลองกับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชา 002110 ตลอดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ผู้เข้าร่วมการทดลองเป็นนักศึกษา

วิชาเอกภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 รหัส 50 จำนวน 42 คน ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธีสัทศาสตร์ทางแก้แบบผสมผสาน 5 กลยุทธ์ที่ใช้ในการสอนการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสให้แก่ศึกษากลุ่มทดลอง เพื่อแก้ปัญหาที่ได้วิเคราะห์แล้วว่า เป็นระบบปัญหาในการออกเสียงของผู้เรียนชาวไทยนั้น ส่งผลโดยตรงต่อการแก้การออกเสียงสัทสัมพันธ์ เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และต่อทักษะโดยรวมในการอ่านออกเสียงภาษาฝรั่งเศส โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมของแบบทดสอบทุกชุดหลังการใช้กลยุทธ์ สูงกว่า ก่อนการใช้กลยุทธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลสำเร็จของการทดลองนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ทุกประการ สรุปได้ว่ากลยุทธีสัทศาสตร์ทางแก้ที่ใช้ในการวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้มีประสิทธิผลเป็นที่น่าสนใจ

* รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาควิชาภาษาปัจจุบันต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 50200 jirabha@yahoo.com

คำสำคัญ: กลยุทธีสัทศาสตร์ทางแก้ สัทสัมพันธ์ เสียงสระ เสียงพยัญชนะ ระบบปัญหา

RÉSUMÉ

L'objectif de ce travail de recherche est de définir l'efficacité des stratégies de phonétique corrective pour l'amélioration de la prononciation du français - système de fautes récurrentes chez les apprenants thaï : prosodies, sons vocaliques et consonantiques. Cette recherche expérimentale, qui a pour nom One Group Pretest-Posttest Design (OXO), a utilisé le contenu du Cours 002110 de Prononciation française comme objet de Traitement-X, et les tests avant et après l'application du Traitement-X sur ces 3 compétences comme objet d'observation (Observation-O). L'expérience a été effectuée sur un groupe de 42 étudiants de première année de la Faculté des Humanités inscrits au cours 002110 de prononciation française, et ayant choisi le français comme matière principale durant l'année académique 2007. Il s'est avéré que les 5 stratégies correctives dans l'enseignement de la prononciation française appliquées dans l'expérience sur le groupe, ont eu un effet important sur la correction de la prononciation des prosodies, des voyelles, des consonnes et de la lecture à haute voix. Les scores des post-tests sur le groupe soumis à l'expérience, étaient sensiblement plus élevés que ceux des pré-tests, de 0.05. Cela signifie que les résultats de cette expérience ont répondu à tous les objectifs et hypothèses de la recherche. Les conclusions ont prouvé que les stratégies de phonétique corrective utilisées dans cette recherche expérimentale ont été considérablement efficaces.

Mots clés : stratégies de phonétique corrective, prosodies, sons vocaliques, sons consonantiques, système de fautes

บทนำ

ในปีการศึกษา 2550 ที่ผ่านมา สาขาวิชาฯ ได้เปิดสอนกระบวนวิชา 002110 ว่าด้วยการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส ตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาฝรั่งเศส พ.ศ.2550 โดยมีการเตรียม ความพร้อมหลายอย่าง ทั้งด้านการวิจัย กระบวนการสอนด้วยสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการประเมินผลการทดลองใช้กลยุทธ์ในการสอน

ในด้านการวิจัยนั้น มีการดำเนินการ วิจัยควบคู่กันไป 2 โครงการ ได้แก่การวิจัย เจริญคุณภาพเรื่อง ระบบปัญหาในการออก เสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย เพื่อ ศึกษาปัญหาอันเนื่องมาจากความแตกต่าง ของระบบเสียงภาษาไทยและระบบเสียง ภาษาฝรั่งเศส ศึกษาสมมุติฐานของปัญหา ต่างๆและสันนิษฐานข้อผิดพลาดด้านการ ออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของคนไทย เพื่อ ประโยชน์ในการเลือกใช้กลยุทธ์ศาสตร์ ทางแก้และวิธีการสอนให้เหมาะสมกับ ลักษณะปัญหาเฉพาะของคนไทย นั่นเป็นที่ มาของการวิจัยอีกโครงการหนึ่งเรื่อง การ ประเมินประสิทธิผลกลยุทธ์ศาสตร์ทาง แก้เพื่อพัฒนาความสามารถในการออก เสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย ซึ่ง เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design (O X O) ที่ ทดลองกับนักศึกษาผู้เข้าร่วมการทดลอง กลุ่มเดียว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหา กลยุทธ์และวิธีการแก้ปัญหาการออกเสียง ให้ตรงจุดอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไป

สู่ประสิทธิผลในการพัฒนาทักษะการออก เสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทยต่อไป

ผู้วิจัยซึ่งอยู่ในคณะผู้สอนกระบวน วิชา 002110 ได้ประเมินประสิทธิผลของ กลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้ที่ทดลองใช้ รวม ถึงประสิทธิภาพของเครื่องมือการทดลอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุกส่วน สรุปว่า กลยุทธ์ บทเรียนและแบบฝึกทักษะที่คัดสรร เพื่อใช้ในการทดลอง ส่งผลโดยตรงต่อ พัฒนาการด้านทักษะการออกเสียงของกลุ่ม ผู้เข้าร่วมการทดลองตามวัตถุประสงค์และ สมมติฐานการวิจัยทุกประการ

ประสบการณ์ตรงที่ได้รับจากการ วิจัยเชิงคุณภาพและเชิงทดลองดังกล่าวข้าง ต้น จะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษารัฐ ชาติ หวังว่าหากได้รับการเผยแพร่แก่เพื่อนครู ภาษาฝรั่งเศส โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอนใน ระดับเริ่มเรียน เพราะเป็นผู้ที่จะสามารถ ช่วยแก้การออกเสียงเป็นด้านแรก ผู้วิจัยจึง ขอนำเสนอสรุปผลการวิจัยทั้ง 2 เรื่องโดย สั้นๆ เพื่อแสดงผลการวิจัยที่น่าจะเป็น ประโยชน์ต่อการจัดการกับระบบปัญหาการ ออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของคนไทยให้ได้ผล ต่อไป

ระบบปัญหาการออกเสียงภาษา ฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย

R. Renard (1971) อธิบาย “ระบบ ปัญหา” ว่า “เนื่องจากภาษา 2 ภาษา (ภาษาแม่และภาษา ต่างประเทศ) เป็น ภาษา 2 ระบบที่มีลักษณะเฉพาะเป็น เอกเทศต่อกัน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันจึง เกิดระบบขึ้นอีกระบบหนึ่ง เรียกว่า “ระบบ

ปัญหา" (Étant donné que les deux langues - maternelle et étrangère - existent comme deux systèmes bien définis et séparés, de leur confrontation naît un autre système - le système de fautes.) ดังนั้นการศึกษาระบบปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่ง เพื่อให้รู้สาเหตุของปัญหาและสันนิษฐานลักษณะต่างๆของปัญหาไว้ล่วงหน้า อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้แก้ปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของคนไทยให้ตรงจุดและมีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพด้านสัตศาสตร์เปรียบเทียบ โดยนำข้อมูลทฤษฎีภูมิมาทำการวิเคราะห์ปัญหาใน 2 ระดับ คือ 1) ระดับหน่วยเสียง ได้ศึกษาระบบเสียงสระและระบบเสียงพยัญชนะ 2) ระดับเหนือหน่วยเสียง ได้ศึกษาระบบสัทสัมพันธ์อันประกอบด้วย จังหวะ การแบ่งพยางค์ การลงน้ำหนัก ทำนองเสียง และการเชื่อมเสียง การวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อสันนิษฐานระบบปัญหาการออกเสียงอันเนื่องมาจากความแตกต่างของระบบภาษาฝรั่งเศสและระบบภาษาไทยเป็นสำคัญ

สรุปสมมุติฐานของปัญหา ข้อได้เปรียบในการออกเสียง และข้อสันนิษฐานปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย แยกตามประเภทของระบบเสียงได้ ดังนี้

1. ระบบ เสียงสระ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าสมมุติฐานสำคัญของปัญหาการออกเสียงสระ คือ หน่วยเสียง

สระฝรั่งเศสทั้ง 7 หน่วยที่ไม่มีในภาษาไทย (ยกเว้น / ə / ที่ไม่ออกเสียงจริง) อันได้แก่ / y ø œ ĩ œ ɔ̃ / เพราะเป็น เสียงใหม่ที่มีสัทลักษณะแตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากเสียงสระภาษาไทย ความยาวของเสียงสระน่าจะเป็นอีกสมมุติฐานหนึ่ง สัทลักษณะที่คล้ายคลึงกับสระภาษาฝรั่งเศสดูเหมือนจะเป็นข้อได้เปรียบ แต่อาจจะกลายเป็นสมมุติฐานของปัญหาได้เช่นกัน

จากสมมุติฐานดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสันนิษฐานลักษณะปัญหา ซึ่งเป็นส่วนประกอบของระบบปัญหา(Système de fautes) ของคนไทยในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส ดังนี้

ข้อสันนิษฐาน 1 ผู้เรียนชาวไทยที่น่าจะมีปัญหาในการออกเสียงสระฝรั่งเศสทั้ง 7 หน่วยที่ไม่มีในภาษาไทยมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสระโอะซุส / y ø œ / ซึ่งเป็นสระหน้าที่ต้องห่อริมฝีปาก คนไทยมีโอกาสออกเสียงผิด เป็น อู /u:/ เออ / ə:/ เหมือนเสียงสระหลังในภาษาไทย

ข้อสันนิษฐาน 2 สำหรับสระนาสิก / ĩ œ ɔ̃ / นั้น ผู้เรียนชาวไทยมีแนวโน้มที่จะออกเสียงเป็นสระโอะซุส ตามด้วยพยัญชนะนาสิก /ŋ / ซึ่งคล้ายกับเสียงตัวสะกดมาตราแม่ง ในภาษาไทย ซึ่งไม่ใช่การออกเสียงสระนาสิกที่ถูกต้องแบบฝรั่งเศส

ข้อสันนิษฐาน 3 ความยาวของเสียงสระฝรั่งเศส ขึ้นกับตำแหน่งที่ปรากฏ (la distribution) ในพยางค์ คนไทยมีแนวโน้มที่จะออกเสียงเป็นสระยาวในพยางค์เปิดตามแบบภาษาไทย

ข้อสันนิษฐาน 4 เสียงสระภาษาฝรั่งเศส / i e ε a U O O a / ที่คล้ายกับสระในภาษาไทยนั้นต้องเกร็งกล้ามเนื้อเนื้อขณะออกเสียง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะในการออกเสียง (habitudes articulatoires) แบบฝรั่งเศส คนไทยคงจะออกเสียงผิดเป็น อี เอ แอ อู ฯลฯ เหมือนในภาษาไทย ซึ่งเกร็งกล้ามเนื้อน้อยกว่า

2. ระบบเสียงพยัญชนะ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าสมมุติฐานสำคัญของปัญหาการออกเสียงพยัญชนะ คือ พยัญชนะฝรั่งเศสที่ไม่มีในภาษาไทย อันได้แก่ / g ʒ ʒ v z R u (ŋ) / เพราะ 7 หน่วยเสียงแรกมีลักษณะแตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากเสียงพยัญชนะภาษาไทย ยกเว้นเสียงสุดท้ายที่เป็นปัญหาเฉพาะภาคที่ไม่มีเสียงนี้ในภาษาถิ่น พยัญชนะภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาฝรั่งเศส เป็นอีกสมมุติฐานหนึ่งของปัญหา โดยเป็นเสียงที่คนไทยอาจจะใช้แทนพยัญชนะภาษาฝรั่งเศสที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เป็นอิทธิพลของเสียงพยัญชนะไทยมากกว่าที่จะเป็นเสียงที่ถูกต้องในภาษาฝรั่งเศส สำหรับเสียงพยัญชนะที่คล้ายคลึงกันในสองภาษา น่าจะเป็นข้อได้เปรียบในการออกเสียงของคนไทย ยกเว้นในบางตำแหน่ง เช่น พยัญชนะท้ายพยางค์ และ พยัญชนะควบหลายหน่วยเสียง ซึ่งเป็นอีกสมมุติฐานหนึ่งของปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของคนไทย

จากสมมุติฐานดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสันนิษฐานลักษณะปัญหา ซึ่งเป็นส่วนประกอบของระบบปัญหาของคนไทยในการ

ออกเสียงภาษาฝรั่งเศส ดังนี้

ข้อสันนิษฐาน 1 ผู้เรียนชาวไทยน่าจะมีปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะฝรั่งเศสที่ไม่มีในภาษาไทย มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยัญชนะรัว ที่ลิ้นโก่งกับหลังลิ้นส่วนหลัง / R / กับพยัญชนะกึ่งสระ / u / ซึ่งไม่มีในระบบเสียงภาษาไทยและภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศที่คนไทยส่วนใหญ่เรียน ส่วนเสียงอื่นๆ คือ ʒ ʒ g v z ŋ / นั้น คนไทยคงมีปัญหาเกี่ยวกับ ความก้องของเสียง สำหรับเสียงแรกนั้น แม้ว่าจะเป็นเสียงไม่ก้อง แต่ก็ยังเป็นปัญหาเพราะไม่ตรงกับเสียงที่มีในภาษาไทย และเสียงสุดท้ายนั้นไม่เป็นปัญหาสำหรับคนภาคเหนือ

ข้อสันนิษฐาน 2 อิทธิพลของเสียงพยัญชนะไทยต่อการออกเสียงพยัญชนะฝรั่งเศส มีข้อสันนิษฐานลักษณะปัญหาในการใช้เสียงพยัญชนะ ๗ ร (หรือ ฮ หรือ ค) แบบไทย แทนเสียง / ʒ ʒ R / แบบฝรั่งเศส เป็นลักษณะความผิดที่เกิดจากอิทธิพลของระบบเสียงภาษาแม่ แต่หากใช้เป็นคู่เทียบเสียงกับเสียงที่ต้องการสอนก็น่าจะกลับเป็นผลดี

ข้อสันนิษฐาน 3 แม้ว่าภาษาไทยจะมีพยัญชนะระเบิดและพยัญชนะนาสิก / p t k b d m n ŋ / เหมือนภาษาฝรั่งเศส แต่เมื่อเสียงเหล่านี้เป็นพยัญชนะควบหลายหน่วยเสียง คนไทยอาจจะออกเสียงพยัญชนะควบไม่ครบหน่วยเสียง เช่น fruit ออกเสียงเป็น fuit และหากเป็นพยัญชนะท้ายพยางค์ คนไทยจะมีปัญหา

มาก เพราะในภาษาไทยนั้นเสียงพยัญชนะ สะกดเป็นเสียงกักไม่ระเบิดออกมา เหมือน คำที่สะกดด้วยพยัญชนะสะกดมาตราแม่ กก กค กบ กก กม กน เกอย เกอว ทำให้ไม่ได้ยินเสียงพยัญชนะท้าย ผิดลักษณะ การออกเสียงภาษาฝรั่งเศส

3. ระบบทสัมพันธ์

ลักษณะการแบ่งพยางค์ และจังหวะ ในกลุ่มคำนั้น เป็นสมมุติฐานสำคัญของ ปัญหาการออกเสียงที่กระทบระบบ สัมพันธ์ทั้งระบบ อันได้แก่ การลงน้ำหนัก ลักษณะต่างๆ และการใช้ทำนองเสียงใน ประโยคประเภทต่างๆ ส่งผลต่อระบบปัญหา ของคนไทยที่พูดภาษาฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก ดังเช่น ข้อสันนิษฐานลักษณะสำคัญของ ปัญหาการออกเสียง ดังนี้

ข้อสันนิษฐาน 1 ผู้เรียนชาวไทยน่า จะมี ปัญหาเกี่ยวกับจังหวะในการออกเสียง ภาษาฝรั่งเศส โดยออกเสียงแบบ ตัดเป็น คำๆตามรูปคำที่เขียน แทนที่จะออกเสียง เป็นกลุ่มจังหวะโดยแบ่งพยางค์เป็นลักษณะ ของพยางค์เปิด มีการเชื่อมพยัญชนะ เชื่อม พยัญชนะเพิ่ม เชื่อมสระ หรือลดเสียงสระ เพื่อให้ออกเสียงด้วยจังหวะที่สม่ำเสมอแบบ ฝรั่งเศส การเชื่อมเสียง และการลดเสียง จึง เป็นปัญหาอีกอย่างหนึ่งของคนไทย

ข้อสันนิษฐาน 2 การแบ่งพยางค์ไม่ ถูกต้องและการใช้จังหวะที่ไม่สม่ำเสมอ นั้น ส่งผลให้คนไทยมีปัญหาในการลงน้ำหนัก กลุ่มจังหวะในประโยคภาษาฝรั่งเศส ซึ่งต้อง ลงน้ำหนักท้าย (l'accent final) เพราะ ภาษาไทยลงน้ำหนักที่คำ (l'accent de

mot) มากกว่าที่กลุ่มคำ (l'accent de groupe) จึงมีแนวโน้มที่จะตัดเสียงเป็นคำๆ และลงน้ำหนักที่พยางค์แรกเสมอตามความ เคยชินในภาษาไทย ซึ่งไม่ใช่ลักษณะการ ออกเสียงแบบฝรั่งเศส

ข้อสันนิษฐาน 3 ด้วยความเคยชิน กับการใช้ระดับต่ำสูงของเสียงวรรณยุกต์ใน ระดับของคำ ผู้เรียนชาวไทยจึงน่าจะมี ปัญหาในการใช้ทำนองเสียง เมื่อออกเสียง ภาษาฝรั่งเศสในระดับของกลุ่มคำและระดับ ประโยค โดยอาจจะไม่คำนึงว่าประโยค ลื่นสุดหรือไม่ หรือเป็นประโยคลักษณะใด ทำให้การออกเสียงไม่มีท่วงทำนองดนตรี (la courbe mélodique) หรือ ระดับเสียงสูง - ต่ำ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาในการ ใช้ทำนองเสียงพื้นฐาน (Intonèmes) แบบ ฝรั่งเศส

ประมวลระบบปัญหาการออกเสียง ในงานวิจัยนี้น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการสอน และการแก้การออกเสียงให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนชาวไทยต่อไป

สรุปผลการประเมินประสิทธิผลกลยุทธ์ สัทศาสตร์ทางแก้เพื่อพัฒนาการออก เสียงภาษาฝรั่งเศสที่เป็น “ระบบปัญหา” ของกลุ่มนักศึกษาผู้เข้าร่วมการทดลอง

ประชากรการวิจัย :

ผู้เข้าร่วมการทดลอง 42 คน เป็น หญิงจำนวน 34 คน(ร้อยละ 81) เป็นชาย จำนวน 8 คน(ร้อยละ 19) มีอายุระหว่าง 18-20 ปี จำนวน 40 คน(ร้อยละ 95.2) และอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 2 คน(ร้อยละ

4.8) ก่อนร่วมการทดลอง นักศึกษาทุกคน เรียนภาษาฝรั่งเศสมาแล้วเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปีในระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่เรียนภาษาฝรั่งเศสกับอาจารย์ทั้งชาวไทย และชาวฝรั่งเศส จำนวน 22 คน (ร้อยละ 52.4) ที่เหลือเรียนกับอาจารย์ชาวไทย เท่านั้นจำนวน 19 คน(ร้อยละ 45.2) และมีเพียง 1 คน (ร้อยละ 2.4) ที่เรียนกับอาจารย์ชาวฝรั่งเศสเท่านั้น แต่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมี โอกาสได้ฟังเสียงภาษาฝรั่งเศสจากเจ้าของ ภาษาโดยตรงหรือผ่านสื่อทั้งในและนอกชั้น เรียน

สมมติฐานการวิจัย :

H 1 : กลยุทธ์สี่ศาสตร์ทางแก้ที่ ทดลองใช้ จะส่งผลโดยตรง(Main Effect)

ต่อการแก้การออกเสียงศัพท์สัมพันธ์ภาษา ฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย

H 2 : กลยุทธ์สี่ศาสตร์ทางแก้ที่ ทดลองใช้ จะส่งผลโดยตรง(Main Effect) ต่อการแก้การออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศส ของนักศึกษาไทย

H 3 : กลยุทธ์สี่ศาสตร์ทางแก้ที่ ทดลองใช้ จะส่งผลโดยตรง(Main Effect) ต่อการแก้การออกเสียงพยัญชนะภาษา ฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย

H 4 : กลยุทธ์สี่ศาสตร์ทางแก้ที่ ทดลองใช้ จะส่งผลโดยตรง(Main Effect) ต่อทักษะโดยรวมในการอ่านออกเสียงภาษา ฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย

1. สรุปผลการวิจัย

สรุปการวิจัยตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 4 ประการ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยส่วนต่างๆที่เพิ่มขึ้นหลังการใช้ กลยุทธ์ของแบบทดสอบทั้ง 4 ชุด

ชุดที่ และเนื้อหา	คะแนนเฉลี่ยรวม \bar{X}				t	Sig
	ก่อนใช้กลยุทธ์	S.D.	หลังใช้กลยุทธ์	S.D.		
ชุดที่ 1 สัทสัมพันธ์	57.98	8.39	70.62	5.97	-12.74	.000
ชุดที่ 2 เสียงสระ	52.64	4.90	54.14	4.85	-3.354	.002
ชุดที่ 3 เสียงพยัญชนะ	39.12	13.18	42.29	13.04	-4.606	.000
ชุดที่ 4 สรุปทักษะการออกเสียงในการอ่าน	49.00	11.29	56.74	9.19	-9.118	.000
ผลรวม	198.74	32.68	223.79	29.27	-14.425	.000

กลยุทธ์ที่ใช้ในการทดลองส่งผลโดยตรง (Main Effect) ต่อการแก้การออกเสียงในทุกองค์ประกอบของกลุ่มสัมพันธ์ตามสมมติฐานที่ 1 โดยผลการวิเคราะห์ในระดับขององค์ประกอบย่อยของกลุ่มสัมพันธ์อันได้แก่ กลุ่มจังหวะ (groupes rythmiques) การแบ่งพยางค์ (syllabation) การลงน้ำหนัก (accentuation) ทำนองเสียง (intonation) การเชื่อมสระ (enchaînement vocalique) การเชื่อมพยัญชนะ (enchaînement consonantique) และการเชื่อมพยัญชนะเพิ่ม (liaison) ล้วนมีพัฒนาการอย่างเห็นได้ชัดทั้งสิ้น

กลยุทธ์ที่ใช้ในการทดลองส่งผลโดยตรง ต่อการแก้การออกเสียงสระ /y œ é œ ð ð ð / ที่เป็นปัญหาสำหรับคนไทย ตามสมมติฐานที่ 2 แต่ไม่ใช่ใน ทุกตำแหน่งที่เสียงสระปรากฏ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตำแหน่งกลางพยางค์และในประโยคยังไม่มีพัฒนาการเด่นชัด ผลการวิเคราะห์ระดับหน่วยเสียงสระที่เป็นปัญหา พบว่าหลังการใช้กลยุทธ์ นักศึกษามีพัฒนาการในการออกเสียงสระโอซุระหรือริมฝีปาก /y/, /ø/ เป็นอย่างดี ทั้งๆที่ตามข้อสันนิษฐานน่าจะเป็นสระที่เป็นปัญหามากที่สุดสำหรับคนไทย แต่สระ /œ/ และสระนาสิกทุกเสียงยังไม่มีพัฒนาการเท่าที่ควร

กลยุทธ์ที่ใช้ในการทดลองส่งผลโดยตรง ต่อการแก้การออกเสียงพยัญชนะ /g ʒ ʒ v z R u (ŋ) / ที่เป็นปัญหาสำหรับคนไทย ตามสมมติฐานที่ 3 แต่ไม่ใช่ในทุกตำแหน่งที่เสียงพยัญชนะปรากฏ โดย

เฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่งท้ายพยางค์ไม่มีพัฒนาการและผลคะแนนเฉลี่ยต่ำ ผลการวิเคราะห์ระดับหน่วยเสียงพยัญชนะ พบว่าพยัญชนะ 3 เสียงที่ยากสำหรับคนไทยตามข้อสันนิษฐานดังกล่าวมาแล้ว คือ /R/ , /ʒ/ และพยัญชนะกึ่งสระ /u/ กลับมีพัฒนาการในการออกเสียงดีขึ้นอย่างชัดเจน แต่พยัญชนะเสียงก้องอื่นๆยังไม่มีพัฒนาการเท่าที่ควรในบางตำแหน่ง

กลยุทธ์ที่ใช้ในการทดลองส่งผลโดยตรง ต่อพัฒนาการของทักษะโดยรวมในการอ่านออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของกลุ่มทดลอง ตามสมมติฐานที่ 4 ผลการวิเคราะห์ทักษะแต่ละด้านในการอ่านออกเสียงสัมพันธ์มีพัฒนาการดี ยกเว้นการเชื่อมเสียงสระ (enchaînement vocalique) กับการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ (consonnes finales) ที่ยังไม่พัฒนาการเท่าที่ควร

การเปรียบเทียบผลการทดสอบทั้ง 4 ชุด ดังกล่าวข้างต้น พบว่ากลยุทธ์ที่ใช้ในการทดลองส่งผลโดยตรง (Main Effect) ต่อพัฒนาการในการออกเสียงทุกด้าน ในระดับมากน้อยต่างกันตามลำดับ คือ 1) การออกเสียงสัมพันธ์ 2) ทักษะโดยรวมในการอ่านออกเสียง 3) การออกเสียงพยัญชนะ และ 4) การออกเสียงสระ

2. สรุปผลการเปรียบเทียบพัฒนาการของกลุ่มทดลองที่มีพื้นฐานในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสต่างกัน

การเปรียบเทียบพัฒนาการในการออกเสียง พิจารณาจากผลคะแนนเฉลี่ยรวมก่อนและหลังการใช้ กลยุทธ์ของนักศึกษา

กลุ่มทดลอง 4 กลุ่มที่มีพื้นฐานในการออกเสียงต่างกัน 4 ระดับในแต่ละชุดการทดสอบ คือ กลุ่มคะแนนสูง(ระดับคะแนน 81-100 %) กลุ่มคะแนนกลาง(ระดับคะแนน 61-80 %) กลุ่มคะแนนต่ำ(ระดับคะแนน 41-60 %) และกลุ่มคะแนนต่ำมาก(ระดับคะแนน 0-40 %) สรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบการแปลผลพัฒนาการในการทดสอบทุกชุดของกลุ่มทดลองที่มีพื้นฐานในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสต่างกัน จำแนกตามจำนวนร้อยละของนักศึกษาแต่ละกลุ่มคะแนนที่มีพัฒนาการดีขึ้นในการทำแบบทดสอบแต่ละชุด หลังการใช้กลยุทธ์

กลุ่มคะแนน	การแปลผลพัฒนาการในการออกเสียง				
	รวมทั้งฉบับ	ชุดที่ 1 สัทสัมพันธ์	ชุดที่ 2 สระ	ชุดที่ 3 พยัญชนะ	ชุดที่ 4 อ่านออกเสียง
กลุ่มคะแนนสูง	ดีมาก	ดีมาก	ปานกลาง	ปานกลาง	ควรปรับปรุง
กลุ่มคะแนนกลาง	ดีมาก	ดีมาก	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
กลุ่มคะแนนต่ำ	ดีมาก	ดีมาก	-	ดี	ดีมาก
กลุ่มคะแนนต่ำมาก	-	-	-	ดี	ดีมาก
รวมทุกกลุ่มคะแนน	ดีมาก	ดีมาก	ปานกลาง	ดี	ดีมาก

พัฒนาการในการออกเสียงโดยรวมในการทดสอบทั้งฉบับ สรุปได้ว่าผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคะแนนสูง-กลาง-ต่ำ (ไม่มีกลุ่มคะแนนต่ำมาก) มีพัฒนาการในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสโดยรวม ดีมาก

พัฒนาการในการออกเสียงสัทสัมพันธ์ สรุปได้ว่าผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคะแนนสูง-กลาง-ต่ำ (ไม่มีกลุ่มคะแนนต่ำมาก) มีพัฒนาการในการออกเสียงสัทสัมพันธ์ ดีมาก

พัฒนาการในการออกเสียงสระ สรุปได้ว่า ผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคะแนนสูง-กลาง (ไม่มี

กลุ่มคะแนนต่ำ-ต่ำมาก) มีพัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะ ปานกลาง

พัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะ สรุปได้ว่า ผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคะแนนทุกระดับทั้งสูง-กลาง-ต่ำ-ต่ำมาก มีพัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะ ดี

พัฒนาการของทักษะโดยรวมในการอ่านออกเสียง สรุปได้ว่า ผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคะแนนทุกระดับทั้งสูง-กลาง-ต่ำ-ต่ำมาก มีพัฒนาการของทักษะโดยรวมในการอ่านออกเสียง ดีมาก

อภิปรายผล

1. อภิปรายผลและประสบการณ์ตรงในการใช้กลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้

การใช้กลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้ในการทดลองครั้งนี้ พิจารณาตามลักษณะของปัญหาและตามความเหมาะสมในการแก้ปัญหาแต่ละกรณี โดยเลือกใช้ 5 กลยุทธ์อภิปรายผลได้ดังนี้

1) วิธีการทางสรีรศาสตร์ (la méthode de articulatoire) แนะนำฐานที่เกิดของเสียง ตำแหน่งของลิ้นขณะออกเสียง โพรงอากาศในช่องปาก ลักษณะริมฝีปากขณะออกเสียงแต่ละเสียง พร้อมภาพประกอบเพื่ออธิบายลักษณะการออกเสียงพอให้เป็นที่เข้าใจ โดยหวังว่าเมื่อนักศึกษาเข้าใจวิธีการช่วยระงับในการเปล่งเสียงแล้ว จะสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง

จากการทดลองใช้กลยุทธ์นี้กับนักศึกษากระบวนวิชา 002110 เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าวิธีการนี้ให้ผลดีมากต่อพัฒนาการในการออกเสียงของกลุ่มทดลอง ทำให้นักศึกษาเข้าใจวิธีการเปล่งเสียงได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาเป็นผู้ใหญ่ จึงต้องการคำอธิบายอย่างเป็นทางการมากกว่าเด็กๆ ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้ใช้กลยุทธ์นี้กับนักศึกษากระบวนวิชา 002110 รุ่นต่อไป เนื่องจากเห็นว่านักศึกษาหลายคนออกเสียงผิดมาก่อนที่จะเข้ามหาวิทยาลัย จึงควรถือโอกาสแก้ไขวิธีการออกเสียงให้ถูกต้องตั้งแต่ต้น เพื่อสร้างความมั่นใจในการพูดภาษาฝรั่งเศสให้นักศึกษา M.Billières (2003) กล่าวว่าความ

มั่นใจในการพูดจะส่งผลให้นักศึกษากล้าร่วมกิจกรรมทางภาษา กล้าแสดงออก เป็นผลให้สามารถพัฒนาทักษะทางภาษาโดยรวมได้เป็นอย่างดี

2) วิธีการเทียบเสียงเหมือน (la méthode comparatiste) เทียบความเหมือนของระบบหน่วยเสียง 2 ภาษา (les similitudes entre deux systèmes phonologiques)

จากประสบการณ์สอน พบว่ากลยุทธ์นี้ใช้ได้เมื่อเห็นว่าผู้เรียนออกเสียงภาษาฝรั่งเศสผิดต่างๆ ที่มีเสียงเดียวกันนี้ในภาษาไทย เช่น เมื่อผู้เรียนออกเสียง / o / ในภาษาฝรั่งเศส เป็นเสียงสระประสมไม่สมบูรณ์ (imperfect diphthong) คล้ายเสียงอุทาน Oh ! ในภาษาอังกฤษ เพราะเกร็งกล้ามเนื้อในการออกเสียงไม่พอ ผู้สอนอาจจะแนะนำผู้เรียนให้ออกเสียงให้เหมือนสระโอะ หรือ โ- ที่มีในภาษาไทยได้ แต่ก็ไม่ควรใช้วิธีการเทียบเสียงเหมือนในทุกกรณี เพราะเสียงที่เหมือนกันในตำแหน่งหนึ่ง อาจจะต่างกันอีกตำแหน่งหนึ่งได้ เช่น กรณีของเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ เป็นต้น จึงควรใช้วิธีการเทียบเสียงเหมือนเมื่อจำเป็นจริงๆ เท่านั้น Renard (1971) เตือนให้ระวังเพราะเห็นว่าวิธีการนี้อาจจะทำให้ผู้เรียนกลับไปหาระบบเสียงภาษาแม่มากกว่าที่จะฝึกฟังเสียงในระบบเสียงใหม่

3) วิธีการเทียบเสียงต่างในภาษาเดียวกัน (la méthode des oppositions phonologiques) โดยใช้ คู่เทียบเสียงย่อย (les paires minimales) เพื่อให้ผู้เรียนได้ยิน และสามารถแยกแยะความแตกต่างของ

เสียงที่นำมาเปรียบเทียบกันได้ (test de discrimination) โดยหวังว่าเมื่อนักศึกษาได้ยินความแตกต่างของเสียงแล้ว จะสามารถออกเสียงเหล่านั้นได้

ผู้วิจัยพบว่า กลยุทธ์นี้ใช้ได้ดีในขั้นตอนฝึกการฟังแยกแยะเสียงในระดับคำ ในกลุ่มคำ และในประโยค นอกจากนั้นยังใช้ได้ดีมากในการสอนเสียงสัทสัมพันธ์ เช่น การนับจังหวะตามจำนวนพยางค์ การแยกกลุ่มคำ การใช้ทำนองเสียง การเชื่อมเสียงแบบต่างๆ เป็นต้น นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้ใช้กลยุทธ์นี้เทียบเสียงภาษาไทยกับเสียงภาษาฝรั่งเศสที่แตกต่างกันด้วย เพื่อแก้เสียงฝรั่งเศสที่ออกเสียงยากสำหรับคนไทย เช่น ใช้เสียง / w / ในคำว่า "วัน" เทียบกับคำเดียวกันที่ออกเสียงพยัญชนะต้นเป็น / v / แบบฝรั่งเศส ให้นักศึกษาได้ยินความแตกต่างของเสียง เช่น ในคู่เทียบเสียงต่าง วา - va ให้ได้เห็นลักษณะของอวัยวะในการเปล่งเสียงที่ต่างกัน การออกเสียงคำไทยแบบฝรั่งเศสให้นักศึกษาได้ยินเสียง / v / ที่ต้องการสอน เช่น วันวานยังหวานอยู่ หรือออกเสียงคำฝรั่งเศสแบบไทยๆ ซึ่งเป็นเสียงที่ผิด เช่น Wous woyez ? เป็นกลยุทธ์เทียบเสียงที่ได้ผลดีอย่างไม่น่าเชื่อ เพราะปรากฏว่านักศึกษาเข้าใจสาเหตุที่ทำให้เสียงแตกต่างทันที และสามารถแก้การออกเสียงของตนเองได้เป็นอย่างดี เพียงแต่นักศึกษาบางคนชอบเปลือยตัวกลับไปออกเสียงผิดเหมือนเดิมเป็นบางครั้งเท่านั้น แต่เมื่อถูกจับผิดด้วยการล้อเลียนด้วยประโยค Wous woyez ? นักศึกษาก็มักจะรู้ตัว และ

สามารถแก้เสียงได้เอง (auto-critique auditive) นอกจากนั้นนักศึกษายังช่วยเช็คเสียงให้แก่กันและกันได้ด้วย (inter-évaluation auditive) โดยใช้กลยุทธ์ที่ผู้สอนเคยใช้ในชั้นเรียน จึงถือว่าเป็นกลยุทธ์อย่างง่ายที่ได้ผลดีมาก และใช้ได้กับคู่เทียบเสียงต่างอีกหลายคู่

4) วิธีการเน้นการฟังและการเลียนเสียง (la méthode basée sur l'audition et l'imitation) ใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เสริมทักษะการฟังและการเลียนการออกเสียงในห้องปฏิบัติการภาษา หรือฝึกออกเสียงโดยอิสระนอกชั้นเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะตามจังหวะและความต้องการของตนเอง

หากสถาบันใดไม่มีห้องปฏิบัติการภาษา สามารถใช้ห้องคอมพิวเตอร์เป็นห้องสอนด้วยวิธีนี้ได้ ผู้วิจัยก็ใช้วิธีเดียวกันนี้ในช่วงที่ห้องปฏิบัติการภาษายังไม่พร้อม แต่นักศึกษาจำเป็นต้องมีหูฟังทุกคน ครูจะเดินฟังและแก้การออกเสียงให้นักศึกษาแต่ละคน ถ้าเป็นบทสนทนา ให้นักศึกษานั่งเป็นคู่ และใช้หูฟังคนลงข้างได้ หากใช้ห้องปฏิบัติการภาษา ครูสามารถแอบฟังและตรวจแก้เสียงจากเครื่องของครูได้ แต่นักศึกษาก็ยังต้องการให้ครูตรวจแก้ตัวต่อตัวอย่างใกล้ชิดอยู่ เพื่อดูปากและเรียนวิธีออกเสียงที่ถูกต้อง ครูจึงยังต้องมีบทบาทเป็นผู้สอนอยู่แม้จะใช้ห้องปฏิบัติการภาษาแล้วก็ตาม

5) วิธีการปรับความสามารถในการฟังเสียงพูด (la méthode verbo-tonale) มุ่งเน้นการได้ยินเสียงเป็นสำคัญ เหมือนการ

ช่วยคนหูตึงให้สามารถได้ยินเสียงในภาษา
ได้ เพื่อว่าเมื่อได้ยินเสียงแล้วจะสามารถ
เลียนเสียงประโยคที่ได้ยินนั้นได้ P.
Guberina (1965) ผู้ริเริ่มวิธีฟื้นฟูสมรรถภาพ
การฟังของคนหูหนวกโดยใช้วิธีทาง
กลศาสตร์ มีความเห็นว่าน่าจะใช้กลวิธี
เดียวกันนี้กับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ
เพราะเด็กวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ที่เรียนภาษาต่าง
ประเทศนั้นมีสภาพหูตึง (le dur d'oreille)
ไม่ต่างจากคนที่มึปัญหาในการฟังหรือคนหู
หนวก (les malentendants ou les
sourds) เพราะเสียงภาษาต่างประเทศที่
พวกเขาได้ยินเป็นเพียงเสียงประเภทหนึ่ง
ไม่ใช่เสียงพูดที่พวกเขาเข้าใจได้ ทั้งนี้
เนื่องจากเสียงทั้งหมดนั้นต่างจากเสียงใน
ระบบภาษาแม่ของผู้เรียนอย่างสิ้นเชิง
นั่นเอง

วิธีการช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับหู
ให้ได้ยินเสียงใหม่ที่ไม่คุ้นชินเพราะแตกต่าง
ไปจากเสียงในภาษาแม่ นั่นคือ ต้องอาศัยสัท
ลักษณะอื่นๆช่วยด้วย เช่น ทำนองเสียง
(intonation) จังหวะ (rythme) การประสม
เสียง (la phonétique combinatoire) การออก
เสียงเพี้ยน (la prononciation nuancée)
การใช้ประโยคในบริบทของการสนทนาและ
สถานการณ์จริงในการสื่อสาร (situation
réelle de communication) รวมถึงการ
แสดงอารมณ์ และการออกท่าทางประกอบ
การพูด เป็นต้น

หลักการสำคัญของวิธีการนี้ คือ
ต้อง 1) จูงใจผู้เรียนโดยใช้วิธีการที่มีผล
ด้านจิตวิทยา เช่น ท่าทาง ทำนองเสียง

จังหวะ สถานการณ์จริง เป็นต้น 2) ให้ผู้
เรียนพูดออกเสียงได้โดยไม่ต้องเรียน
หลักการออกเสียงมาก 3) ให้ความสำคัญ
กับโครงสร้างประโยค และเน้นกลุ่มเสียงสัท
สัมพันธ์ 4) เริ่มสอนจากข้อผิดพลาดของผู้
เรียน 5) แก่การออกเสียงในชั้นเรียนเป็น
กลุ่มเพื่อช่วยให้ทุกคนได้เรียนรู้วิธีออกเสียง
และวิธีแก้เสียงไปพร้อมๆกัน และให้พูด
ตอบโต้กันเหมือนการสนทนาในชีวิตจริง 6)
ใช้ความอดทนสูงในช่วงเริ่มเรียน ทั้งผู้สอน
และผู้เรียนต้องตั้งใจจริงในการปรับความ
สามารถในการฟัง เพื่อให้ออกเสียงได้อย่าง
ถูกต้องต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าได้ใช้กลยุทธ์
นี้มากที่สุด และได้ผลมากสำหรับการแก้
เสียงที่เป็นปัญหา ผู้สอนจึงจำเป็นต้องเข้าใจ
หลักการแก้เสียงของ la méthode verbo-
tonale เป็นอย่างดี เพื่อประสิทธิภาพในการ
แก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างทันท่วงที

2. อภิปรายผลการใช้และ ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการสอน การออกเสียง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้สอนไม่จำเป็นต้อง
แต่งบทเรียนสอนการออกเสียงเอง
เพราะมีแบบเรียนชุดการสอนการออกเสียง
ที่จัดทำอย่างดีไว้ให้เลือกมากมาย และมี
เสียงของเจ้าของภาษาประกอบทุกขั้นตอน
ผู้สอนเพียงแต่เลือกใช้แบบเรียนที่มีเนื้อหา
และกลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้ที่เหมาะสมกับ
ลักษณะปัญหาของคนไทยก็น่าจะเพียงพอ
แล้ว ผู้วิจัยจึงคัดสรรบทเรียนกับแบบฝึก
ทักษะภาษาฝรั่งเศสเฉพาะเรื่องที่เป็นระบบ

ปัญหาของคนไทยตามสมมุติฐานและข้อสันนิษฐานปัญหาที่ตั้งไว้มาใช้ในการทดลองดังนี้

บทเรียนหลักคัดสรรจากแบบเรียนชุด Phonétique progressive du français ของ L. Charliac และ A.-C. Motron, J.-T. Le Bougnek, B. Loreil, (2003, 2004, 2006) ทั้งระดับเริ่มเรียน ระดับกลาง และระดับสูง เนื่องจากเห็นว่าวัตถุประสงค์และกลยุทธ์สัทศาสตร์ทางแก่นแบบฝึกทักษะการออกเสียงของแบบเรียนชุดนี้ ตรงกับกลยุทธ์ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. จัดทำเพื่อผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ในประเทศที่ไม่ใช้ภาษาฝรั่งเศส ระดับเริ่มเรียนถึงระดับสูง (ตรงกับกลยุทธ์ของ la méthode verbo-tonale)
2. ใช้วิธีการสอนที่ทำให้การเรียนการออกเสียงไม่น่าเบื่อ (ตรงกับทุกกลยุทธ์)
3. ใช้สอนเสียงที่เป็นปัญหาเฉพาะของผู้เรียนต่างชาติ (ตรงกับกลยุทธ์ของ la méthode verbotonale ที่เริ่มจากข้อผิดพลาดของผู้เรียน)
4. มีการบันทึกเสียงประกอบบทเรียนและแบบฝึกหัด ในรูปของแผ่นซีดี หรือแถบบันทึกเสียง เพื่อใช้ประกอบการสอนบทเรียน และใช้ศึกษาได้ด้วยตนเอง (ตรงกับกลยุทธ์ของ la méthode basée sur l'audition et l'imitation)
5. ตอนต้นของบทเรียนเรื่องเสียงแต่ละบทมีคำอธิบายลักษณะการออกเสียงที่สอน (explications spécifiques) เพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับวิธีออกเสียง (ตรงกับ

กลยุทธ์ของ la méthode articulatoire)

6. มีแบบฝึกหัดฟังคู่เทียบเสียงย่อย (paires minimales) โดยแบ่งตามระดับของผู้เรียน 3 ระดับ เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับเสียงที่ผู้เรียนมักจะสับสนและออกเสียงผิดในการสื่อสาร (ตรงกับ กลยุทธ์ของ la méthode des oppositions phonologiques)

7. มีแบบฝึกหัดออกเสียงในรูปของบทสนทนา(sous formes de dialogues)ให้พูดตอบโต้และคิดแต่งบทสนทนาตามต้นแบบ (ตรงกับกลยุทธ์ของ la méthode verbo-tonale ที่เน้นบริบทของการสนทนาหรือสถานการณ์จริงในการสื่อสาร (situation réelle de communication)

8. ใช้ทำนองเสียงตามบริบทในแบบฝึกหัด(intonations contextualisées dans les exercices) เพื่อให้ผู้เรียนเลียนเสียงในสถานการณ์ต่างๆ (ตรงกับกลยุทธ์ของ la méthode verbo-tonale)

9. เน้นการสื่อสารด้วยวิธีการที่เป็นธรรมชาติ(en style naturel) ตามการใช้ในชีวิตจริงของชาวฝรั่งเศส เน้นภาษาพูด(style oral) มากกว่าภาษาเขียน มีการใช้ระดับภาษาต่างๆตามสถานการณ์ ในประโยค (ตรงกับกลยุทธ์ของ la méthode verbo-tonale)

10. บทเรียนระดับสูงเน้นการใช้จังหวะและทำนองเสียง (rythme et intonation)ที่ตำราชุดอื่นๆมักจะละเลย (ตรงกับกลยุทธ์ของ la méthode verbo-tonale)

11. บทเรียนระดับสูงสอนสำนวนภาษาพูดในสถานการณ์ตามลักษณะภาษาที่ใช้จริง (une langue authentique) (ตรงกับกลยุทธ์ของ la méthode verbo-tonale)

แบบฝึกคัดสรรที่ใช้เสริมทักษะการออกเสียงมาจากหลายแหล่ง ได้แก่ เว็บไซต์ทางการศึกษา <http://www.3.unileon.es>, <http://courseweb.edteched.uottawa>, <http://phonetique.free.fr> <http://flenet.rediris.es/baseaudio.html#poemes>, และ <http://phonetique.free.fr>

บทอ่านบันทึกเสียง คัดสรรจากเว็บไซต์ <http://flenet.rediris.es/baseaudio.html#poemes>

การประเมินประสิทธิผลกลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้ที่ใช้ในการทดลอง พิสูจน์แล้วว่าส่งผลโดยตรง(Main Effect) ต่อการพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียน แสดงว่าเครื่องมือทุกอย่างที่ใช้ตามแผนการทดลองนั้น มีประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์ทุกประการ สมควรใช้ในการสอนกระบวนวิชา 002110 ต่อไป แต่อย่างไรก็ตามผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนบทเรียนและแบบฝึกทักษะการออกเสียงที่เห็นว่าเหมาะสมได้ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

3. อภิปรายผลการวิจัยต่อพัฒนาการของกลุ่มทดลอง

ผลการเปรียบเทียบการแปลผลพัฒนาการของกลุ่มทดลองที่มีพื้นฐานในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสต่างกัน คือ กลุ่มคะแนนสูง กลุ่มคะแนนกลาง กลุ่มคะแนน

ต่ำ และกลุ่มคะแนนต่ำมาก พบว่ากลุ่มที่มีพื้นฐานในการออกเสียงต่ำและต่ำมากมีพัฒนาการในการออกเสียงดีกว่ากลุ่มที่เก่งกว่าอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ากลยุทธ์ในการทดลองใช้ไม่ได้ผลกับนักศึกษากลุ่มเก่ง แต่เป็นเพราะกลุ่มเก่งออกเสียงดีและมีผลคะแนนเฉลี่ยรวมสูงอยู่แล้ว จึงไม่มีปัญหาให้แก้ไขเท่ากับกลุ่มอ่อน เช่น ในการออกเสียงสระ ที่ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการในชุดทดสอบทั้ง 4 ชุดตามตารางที่ 1 แสดงว่ากลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านเสียงสระน้อยที่สุด ทำให้คิดไปว่านักศึกษามีปัญหาในการออกเสียงสระภาษาฝรั่งเศสมากที่สุด ทั้งๆที่คะแนนเฉลี่ยรวมในการออกเสียงสระตามตารางที่ 7 ซึ่งเปรียบเทียบให้เห็นว่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมในการออกเสียงพยัญชนะมาก และเกาะกลุ่มอยู่ในระดับบน 2 กลุ่มแรก คือ กลุ่มคะแนนสูง และกลุ่มคะแนนกลางเท่านั้น ในขณะที่ผลคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบการออกเสียงพยัญชนะต่ำกว่า และมีทุกกลุ่มคะแนนทั้งสูง-กลาง-ต่ำ-ต่ำมาก จึงเป็นไปได้ว่าแท้ที่จริงแล้วนักศึกษาไทยน่าจะมีความยากในการออกเสียงสระน้อยกว่าการออกเสียงพยัญชนะ และไม่จำเป็นต้องพัฒนาการออกเสียงสระเท่ากับการออกเสียงพยัญชนะ

สรุปได้ว่ากลยุทธ์ที่ใช้ในการทดลองนี้มีผลทำให้ผู้ที่มีปัญหามากในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสสามารถพัฒนาการออกเสียงให้ดีขึ้นได้เป็นอย่างดี และผู้ที่มีปัญหาน้อยก็มีพัฒนาการด้วยเช่นกัน

4. อภิปรายผลการประเมินความพึงพอใจ และข้อควรปรับปรุง

ผลการสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มทดลอง พบว่าความพึงพอใจโดยรวมมีค่าเท่ากับ 3.84 อยู่ในระดับ พอใจมาก ผลการพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า กลุ่มทดลองได้รับประโยชน์จากการเรียนกระบวนวิชานี้มาก (4.24) และมีความมั่นใจในการออกเสียงมากขึ้น (3.82) ชอบวิธีการสอนของครูมาก (4.21) ชอบการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสเพราะทำให้เข้าใจและรู้จักวิธีการออกเสียงดีขึ้นมาก(4.18) ชอบการฝึกฟังเสียงก่อนฝึกออกเสียงทุกครั้ง (4.10) ชอบการฝึกออกเสียงโดยใช้คอมพิวเตอร์(4.00) ด้านการออกเสียงที่นักศึกษาประเมินว่าได้ประโยชน์มาก (ค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.50) มีหลายประเด็น ได้แก่ ความสามารถในการแยกแยะเสียง พัฒนาการในการออกเสียง การแบ่งพยางค์และการแบ่งกลุ่มจังหวะ การใช้ทำนองเสียง การเชื่อมเสียง การออกเสียงสระ การออกเสียงพยัญชนะ และการอ่านออกเสียง อย่างไรก็ตาม นักศึกษายอมรับว่าพบปัญหาเกี่ยวกับตัวเขียน เพราะไม่ทราบว่าจะตัวเขียนใดควรออกเสียงอย่างไร(3.85) แต่ก็สามารถแก้ปัญหาได้โดยดูวิธีอ่านออกเสียงได้จากพจนานุกรมภาษาฝรั่งเศส โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ ในระดับปานกลาง (3.33) นอกจากนั้นนักศึกษายังยอมรับว่าที่ตนเองออกเสียงได้ไม่ดีเท่าที่ควรนั้นเป็นเพราะไม่ได้ฝึกพูดและอ่านออกเสียง โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ ใน

ระดับปานกลาง (3.18) เช่นกัน สรุปได้ว่า นักศึกษาได้รับประโยชน์จากการเรียนกระบวนวิชา 002110 และมีพัฒนาการในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสในระดับดี

ถึงแม้ว่าผลการสำรวจความคิดเห็นจะแสดงว่าผู้เรียนพึงพอใจและได้ประโยชน์จากการเรียนกระบวนวิชา 002110 แต่ยังมีข้อควรปรับปรุง ทั้งในด้านการฝึกใช้สื่อพจนานุกรมเพื่อศึกษาวิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง และด้านการฝึกพูดสนทนาและอ่านออกเสียง โดยผู้สอนอาจจะจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เอื้อให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาการออกเสียงให้มากยิ่งขึ้น

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาในกลุ่มทดลองมีพัฒนาการบางด้านไม่เพียงพอ นั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเนื่องมาจากอิทธิพลของระบบเสียงภาษาไทยเป็นสำคัญ ได้แก่ การกักเสียงพยัญชนะในตำแหน่งท้ายพยางค์ การไม่ออกเสียงพยัญชนะเสียงก้อง ปัญหาในการเชื่อมเสียงสระ ปัญหาการออกเสียงในตำแหน่งเสียงที่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยตระหนักถึงจุดบกพร่องดังกล่าวเป็นอย่างดี กอปรกับผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำให้ทำการวิจัยต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงกลยุทธ์ที่ยังมีผลต่อพัฒนาการบางด้านไม่ชัดเจน และเสนอให้ใช้วิธีวิจัยที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น เพื่อควบคุมปัจจัยแทรกซ้อนต่างๆ อันจะนำไปสู่การสรุปผลได้อย่างมั่นใจ ผู้วิจัยจึงวางโครงการวิจัยต่อยอดจากการวิจัยนี้ โดยจะพิจารณาเลือกประเด็นที่มีปัญหามากและกระทบต่อการสื่อความหมายก่อน โดยจะเลือกวิธีวิจัยเชิงทดลองแบบ True-

experiment ที่ใช้ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่ม ที่คาดว่าจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อจัดการ
ควบคุม กับกลุ่มทดลอง และมีการสุ่ม เพื่อ กับระบบปัญหาในประเด็นที่ต้องการการ
ควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ผู้วิจัยจะพัฒนา แก้ไขอย่างจริงจัง และได้ผลต่อไป
กลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้และกลวิธีการสอน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา นาคสกุล. (2541). ระบบเสียงภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรประภา บุญพรหม. (2524). รายงานการอบรมเรื่อง การสอนการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____. (2551). ระบบปัญหาการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียนชาวไทย. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____. (2551). การประเมินประสิทธิภาพกลยุทธ์ศาสตร์ทางแก้เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย : สัทสัมพันธ์ เสียงสระ และเสียงพยัญชนะ. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2543). ภาพรวมของการศึกษาภาษาและภาษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- แพรวไพยม บุญยผลึก. (2530). สัทศาสตร์ฝรั่งเศส. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2526). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 หน่วยที่ 1-6. กรุงเทพฯ : บริษัทวิคตอรี่ เพาเวอร์ พอยท์ จำกัด.
- Billières, M.(2003). Phonétique corrective. Toulouse : Université de Toulouse. <http://www.ifrance.com/methodologis/phonetique-ma-vt/> (Consulté le 14/11/2007)
- Calbris, G.(1971). "Ma prononciation et la correction phonétique" in Guide pédagogique pour le professeur de français langue étrangère, sous la direction de Reboullet, A. Paris: Hachette.
- Charliac, L, Le Bougnec, J.-T., Loreil, B., Motron, A.-C.(2003). Phonétique progressive du français, niveau débutant.Paris : CLE international.
- Charliac, L, Motron, A.-C.(2004). Phonétique progressive du français, niveau intermédiaire. Paris : CLE international.

- _____.(2006). Phonétique progressive du français, niveau avancé.Paris :
CLE international.
- Debyser, F.(1969). Conseil pédagogiques à l'intention des professeurs de français
en Thaïlande : difficultés phonétiques des élèves thaïlandais, B.E.L.C.
- Delattre, P.(1966). "Les dix intonations de base du français" . in French Review.
40(1) 1-14. de Saussure, F.(1969). Cours de linguistique générale. Paris
: Payot.
- GERMAIN-RUTHERFORD, A. Phonétique corrective et prosodie du français,
Université d'Ottawa, <http://courseweb.edteched.uttawa.ca/Phonétique/>
(Consulté en mars 2007)
- Guberina, P., Gospodnetic, Pozojevic, M., Skaric, J., Vuletic, B.(1965). Correction de
la prononciation des élèves qui apprennent le français. R.P.A., 1.
- Indhabhandhu, J. , Fondavirat, S. et Yodmani, N.(1972). Etude comparative :
consonnes initiales et consonnes finales du thaï. mémoire pour la maîtrise,
Université cde Grenoble.
- Indhabhandhu, J.(1977). Problèmes linguistiques et méthodologiques de
l'enseignement du français dans le système scolaire et universitaire
thaïlandais.Thèse pour le doctorat de 3ecycle.Université des langues et
lettres de Grenoble III .
- Léon, P.& M.(1969). Introduction à la phonétique corrective, Paris : Hachette/
Larousse.
- Llisterri, J. L'enseignement de la prononciation : approches, Universitat Autònoma de
Barcelona. [http://kuceu.uab.es/~joquai/applied_linguistics/L2_phonetics/
ns_Pron_fr.html](http://kuceu.uab.es/~joquai/applied_linguistics/L2_phonetics/ns_Pron_fr.html) (Consulté en octobre 2007)
- Ongrabieb, P.(1974-1975). Étude comparative des systèmes phonologiques et
phonétiques du français et du thaï en vue de l'enseignement du français
aux Thaïlandais : le consonantisme. Thèse pour le doctorat de 3e cycle,
Université de la Sorbonne Nouvelle, Paris III. Paris.
- Renard, P.(1971). Introduction à la méthode verbo-tonale de correction phonétique,
Paris : Didier.

Santirojprapai, V. (1981-1982). Etude contrastive : Groupe accentuel en français et en thaï standard. Thèse pour le doctorat de 3e cycle, Université de la Sorbonne Nouvelle, Paris III. Paris.

Tomé, M.(2001-2003). Carnet Phonétique-Prononciation pour débutants. Université de León. <http://www.3unileon.es/dp/dfm/flenet/courstourdeumonde/carnetph.htm> (Consulté en février 2007)

_____.(2001-2003). Projet Phonétique FLE.Université de León. Université de León. <http://www.3unileon.es/dp/dfm/flenet/phonetiquecours.htm> (Consulté en février 2007)

_____.(2003). Phonétique FLE-Cours de prononciation.Université de León. <http://www.3unileon.es/dp/dfm/flent/phon/inndexphon.html> (Consulté en février 2007)

<http://www3.unileon.es/dp/dfm/flenet/phon/phocours2.html> (02/02/2007)

<http://www3.unileon.es/dp/dfm/flenet/phon/phocours3.html> (02/02/2007)

<http://www3.unileon.es/dp/dfm/flenet/phon/stratvoyelles..html> (02/02/2007) <http://www3.unileon.es/dp/dfm/flenet/phon/stratconsonnes..html> (02/02/2007)

Troubetzkoy, N.S.(1986). Principes de Phonologie. Paris : Klincksieck.

Troutot, M.(1968). Exercices de prononciation française pour élèves thaïlandais, B.E.L.C.

Vuletic, B.(1965). La correction phonétique par le système verbo-tonal. R.P.A.,1.

<http://phonetique.free.fr> (15/03/2007)

<http://courseweb.edteched.uottawa> (15/03/2007)

<http://flenet.rediris.es/baseaudio.html#poemes> (20/03/2007)

<http://flenet.rediris.es/tourdetoile/2.htm#enseignement> (20/03/2007)

<http://methodologis.ifrance.com/phonetique-ma-vt/M1&weborama=-1> (13/08/2007)

ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และการคิด โดยใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สิริจิตต์ เดชอมรชัย*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด โดยใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสแบบให้ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร จำนวน 77 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนหน่วยการเรียนรู้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบประเมินพฤติกรรมการคิด การบันทึกอนุทินรายบท และการบันทึกหลังสอน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบ

ทดสอบก่อนเรียน จากนั้นทดลองสอนตามแผนหน่วยการเรียนรู้ และประเมินผลโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่า t-test และการวิเคราะห์ผลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวัดทักษะการอ่านและการคิด โดยใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสก่อนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อแผนหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

Résumé

Cette recherche a pour but d'étudier les résultats de l'entraînement à la compréhension en lecture en français langue étrangère, tout en amenant les apprenants à la réflexion et en ayant recours à la structure textuelle des textes informatifs. L'échantillon choisi intentionnellement était constitué de 77 élèves de Matayomsuksa 6 de l'École Sainampeung

à Bangkok. La collecte des données a été effectuée par le biais du pré-test, du post-test, du questionnaire portant sur l'opinion des apprenants, du journal de bord, ainsi que de l'observation. Les analyses statistiques des données ont été appliquées à l'aide du pourcentage et du t-test. Les résultats obtenus de cette recherche ont fait ressortir que les scores

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอขอบคุณอาจารย์กนิษฐา ไสดาศรี และอาจารย์จันทร์เพ็ญ ชูแป้น ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

du pré-test et ceux du post-test étaient significativement différents au seuil de $p < 0.05$. Plus de 80 pour cent des élèves ont opté pour la réponse positive quant

ความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การอ่านจึงเป็นเสมือนกุญแจสำคัญในการรับรู้ข่าวสาร ในการค้นคว้าข้อมูลและการแสวงหาความรู้ ดังนั้น หากผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการอ่านได้มากเท่าไร ก็จะยิ่งเป็นประโยชน์ในการได้รับความรู้อันมีอย่างมากมายมหาศาล และจะทำให้เป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวาง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้รู้จักการเรียนรู้ตลอดชีวิตในที่สุด

การอ่านเป็นกระบวนการในการรับข้อมูลที่ผ่านทางตัวหนังสือ การอ่านจึงเป็นปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เขียน ข้อความ และผู้อ่าน การอ่านจึงเป็นความสามารถในการถอดรหัสหรือแปลข้อความของผู้อ่านหรือผู้รับสาร ซึ่งต้องประกอบด้วยทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การรับรู้ ความรู้ทางภาษา และเนื้อหา เป็นต้น (Cornaire, 1991) นั่นคือ การอ่านเป็นกระบวนการทางพุทธิปัญญาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการคิด (Bernhardt, 1991; Gaonac'h, 1993) เพราะผู้อ่านจะต้องใช้การคาดเดา ตีความ สร้างสมมติฐาน และแก้ปัญหาในระหว่างที่

à l'efficacité perçue de l'entraînement sur leur performance. Le bilan du cours a révélé que l'ensemble des élèves était satisfait de cet entraînement.

อ่าน รวมทั้งมีการเชื่อมโยงเหตุและผล ต้องใช้ความคิดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของผู้เขียน กับโครงเรื่อง หรือกับเนื้อหาที่อ่าน (Carrell, 1990) จะเห็นได้ว่าผู้อ่านต้องมีปฏิสัมพันธ์และโต้ตอบกับสิ่งที่กำลังอ่านอยู่ หรือแม้แต่โต้ตอบทางความคิดกับผู้เขียน และในบางครั้งอาจต้องทำการวิเคราะห์ หรือประเมินสิ่งที่ได้อ่านไปแล้ว เสมือนหนึ่งเป็นเกมความคิดทางภาษานั้นเอง (Goodman, 1988) ทั้งนี้ การที่จะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้นั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถสร้างภาพเหมือนของโครงสร้างของข้อเขียนนั้นๆ ในใจแล้วบันทึกไว้ในความทรงจำ ซึ่งก็ต้องผ่านกระบวนการทางการคิดนั่นเอง (Barnett, 1989) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดอย่างมีเหตุมีผล ซึ่งต้องมีการฝึกฝนทักษะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเป็นผู้อ่านเชิงรุก (lecteur actif) ได้ในที่สุด

แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน และจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัย พบว่ายังมีผู้เรียนอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่สนใจรักการอ่าน และไม่ได้ฝึกฝนการอ่านเท่าที่ควร ทำให้ขาดความชำนาญ และบางครั้งก็ขาดวิจารณญาณในการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

การอ่านภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นทักษะที่ซับซ้อนกว่าการอ่านภาษาแม่ ทั้งนี้จากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแปลคำศัพท์ทีละคำ หรือแปลทีละข้อความ โดยมีได้พิจารณาถึงความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ และมีได้ดูที่ความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องที่อ่าน อีกทั้งไม่ได้มีการกระตุ้นให้ใช้ความคิด การวิเคราะห์ การตัดสินใจ หรือการแก้ไขปัญหายังมีเหตุผลเท่าที่ควร (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543) ดังนั้น หากได้มีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีกรอบแนวคิดและเป้าหมายแน่ชัดที่จะพัฒนาทักษะการอ่านและทักษะการคิดของผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน ก็น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้

นอกจากนี้ ได้มีนักการศึกษาพบว่าสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ผู้เรียนมักประสบปัญหาในการอ่านภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศนั้น เนื่องมาจากผู้เรียนไม่มีความรู้เรื่องโครงสร้างของข้อเขียนอย่างดีพอ ทำให้ไม่เห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ที่ผู้เขียนเรียบเรียงขึ้น เพื่อใช้ในการพรรณนาความ การลำดับความ การเปรียบเทียบ หรือการเชื่อมโยงเหตุและผล เป็นต้น จึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องได้ ทั้งนี้การสอนให้ผู้เรียนทราบวิธีการ
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ออกแบบแผนหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด โดยใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสแบบให้ข้อมูล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เรียบเรียงและการลำดับเนื้อหาตามความคิดของผู้เขียน จะช่วยให้อ่านเรื่องได้เข้าใจมากกว่าผู้อ่านที่ไม่ทราบวิธีดังกล่าว ยิ่งไปกว่านั้น ผู้อ่านที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างข้อเขียนจะสามารถจำเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้มากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้และความชำนาญ การสอนโครงสร้างข้อเขียนจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาประสิทธิภาพในการอ่านได้เป็นอย่างดี (Carrell, 1984, 1985; Armbruster et al., 1989; AbiSamra, 2001)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวและจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด โดยใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสแบบให้ข้อมูล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดของผู้เรียนภาษาฝรั่งเศส รวมทั้งเป็นแนวทางหนึ่งในการใช้นวัตกรรมการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ทั้งในระดับมัธยมศึกษาและการสอนต่อยอดในระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ศึกษาผลการใช้แผนหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด โดยใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสแบบให้ข้อมูล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด โดยใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสแบบให้ข้อมูล

2. ได้ทราบถึงผลของการใช้หน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด อันจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทักษะเป็นฐานความคิดในการออกแบบ

2. แผนหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร ที่เรียนรายวิชาการอ่านภาษาฝรั่งเศส จำนวน 77 คน

นิยามศัพท์

1. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการสอนตลอดรายวิชา และการวางแผนภายในหน่วยการเรียนรู้ โดยพิจารณาถึงเป้าหมายของรายวิชาการสร้างหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ที่จะต้องนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย การกำหนดทักษะ ความสามารถ สาระความรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองตามจุดประสงค์ที่วางไว้ และการประเมินผล การเรียนที่จะสามารถค้นพบความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

ภาษาฝรั่งเศสที่จะเขียนแผนหน่วยการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมใหม่ในการออกแบบ

3. เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในระดับอื่นๆต่อไป

3. บทอ่านภาษาฝรั่งเศสที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นบทอ่านแบบให้ข้อมูล (texte informatif) ที่มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีหัวข้อเรื่อง (thème) ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน

2. โครงสร้างข้อเขียน (structure textuelle) หมายถึง โครงสร้างของใจความหลัก (major schema) ที่ผู้เขียนใช้เพื่อเรียบเรียงความคิดในข้อเขียนนั้นๆ

3. การสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างข้อเขียน หมายถึง การสอนอ่านภาษาฝรั่งเศสโดยให้ผู้เรียนทราบวิธีเรียบเรียงความคิดของผู้เขียน และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความคิดรวบยอดที่ประกอบกันเป็นโครงสร้างของเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยผู้เรียนจะต้องรู้จักวิเคราะห์

ประเมินข้อมูล ให้เหตุผล จำแนกและจัดประเภทข้อความคิดต่างๆ ให้ตรงกับแผนที่ผู้เขียนใช้ในการเรียบเรียง

4. ข้อเขียนแบบให้ข้อมูล (texte informatif) หมายถึง ข้อเขียนที่เน้นให้ข้อมูลและเสนอความรู้เนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้อ่าน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ข้อเขียนเชิงลำดับรายการ (Enumération) ข้อเขียนเชิงบรรยาย (Description) ข้อเขียนเชิงเปรียบเทียบ (Comparaison) ข้อเขียนเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ (Cause- effet) และข้อเขียนเชิงปัญหาและวิธีแก้ไข (Problème-solution)

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร จำนวน 77 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด โดยใช้โครงสร้างข้อเขียนแบบให้ข้อมูลทั้ง 5 รูปแบบ ได้แก่ ข้อเขียนเชิงลำดับรายการ ข้อเขียนเชิงบรรยาย ข้อเขียนเชิงเปรียบเทียบ ข้อเขียนเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ และข้อเขียนเชิงปัญหาและวิธีแก้ไข

2. แบบทดสอบคู่ขนานเพื่อวัดความสามารถในการอ่านและการคิดก่อนเรียนและหลังเรียน

3. แบบประเมินพฤติกรรม

5. ทักษะการคิด หมายถึง กระบวนการทางพุทธิปัญญา (cognitive operations) ซึ่งจะมีลำดับขั้นตอน ตั้งแต่ทักษะการคิดขั้นต้นที่ไม่ยุ่งยากนักไปจนถึงทักษะการคิดขั้นสูง ที่จะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทักษะการคิด ได้แก่ การเปรียบเทียบ การจัดหมวดหมู่ หรือจัดประเภท การสรุปผลจากข้อมูล การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด การหาความสัมพันธ์ ในเชิงนามธรรม การวิเคราะห์หาข้อแตกต่าง หรือหามุมมองอื่นๆ (Marzano et al., 1993)

4. อนุทินรายบท (Journal de bord)

5. บันทึกหลังสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ ก่อนการทดลองสอน

1. ผู้วิจัยได้ชี้แจงจุดประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินการสอนตามแผนหน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนเครื่องมือวิจัยต่างๆ แก่อาจารย์ผู้ช่วยวิจัย ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการสอนภาษาฝรั่งเศส จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร

2. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pré-test) ซึ่งประกอบด้วยแบบให้ข้อมูล (texte informatif) และข้อคำถาม (item) ที่วัดทั้งความเข้าใจในการอ่านและทักษะการคิดของนักเรียน

การทดลองสอน

1. ผู้ช่วยวิจัยดำเนินการสอนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างตามแผนหน่วยการเรียนรู้ โดยใช้โครงสร้างข้อเขียนแบบให้ข้อมูลทั้ง 5 รูปแบบ เรียงตามลำดับตั้งแต่ unité 1 ถึง unité 5 ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการสอน 1 ภาคการศึกษา โดยอาจารย์ผู้สอนได้บันทึกแบบประเมินพฤติกรรม รวมทั้งการบันทึกหลังสอนในแต่ละ unité
2. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจดบันทึกอนุทินรายบทเพื่อสะท้อนความคิดเห็น ความ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า จากการใช้แผนหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด โดยการใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสแบบให้ข้อมูลนั้น นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีผลสัมฤทธิ์จากการ

ข้อเสนอแนะ

- ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลวิจัย ดังนี้
1. ในการพัฒนาแผนหน่วยการเรียนรู้ ควรมีการกำหนดฐานความคิดเพื่อใช้เป็นกรอบในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และควรมีเป้าหมายของหน่วยเรียนที่ชัดเจน รวมทั้งต้องมีการวางแผน จัดลำดับการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสนใจและระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนด้วย (นาตยา, 2546)

รู้สึก ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่มีต่อการแผนหน่วยการเรียนรู้ ภายหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจบในแต่ละ unité

หลังการทดลองสอน

1. สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแผนหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน

2. สังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาจากแบบประเมินพฤติกรรม อนุทินรายบท และบันทึกหลังสอน

ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และนักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแผนหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2. การออกแบบการจัดกิจกรรมก่อนอ่าน (Pré-lecture) เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่จะอ่าน และเพื่อเตรียมผู้เรียนในการต่อยอดความรู้ใหม่ ดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้สิ่งต่างๆ รวมทั้งความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนสามารถทำการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่รู้ (known / connu) กับสิ่งที่ไม่รู้

(unknown / inconnu) เข้าด้วยกัน (Carrell, 1990) ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมก่อนอ่าน สามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การอภิปราย สนทนา การดูวีดิทัศน์ หรือการฟัง เทป เป็นต้น (Carrell, 1990; Giasson, 1995)

3. ในการสอนโครงสร้างข้อเขียนนั้น ครูผู้สอนอาจใช้วิธีการสอนอ่านแบบผสมผสาน ทั้งแบบ “explicite” เช่น การชี้ให้นักเรียนสังเกตคำเชื่อมประโยค (les connecteurs) ที่แสดงความสัมพันธ์และประกอบกันเป็นโครงสร้างของข้อเขียนประเภทต่างๆ หรือการสอนแบบ “implicite” ที่มีการยกตัวอย่างต่างๆ ให้เห็นก่อน แล้วให้ผู้เรียนสรุปกฎเกณฑ์ หลักการ หรือบอกองค์ความรู้ที่ได้

4. การฝึกทักษะการคิดสามารถสอดแทรกไปได้พร้อมๆ กับการฝึกการอ่านดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การอ่านก็คือกระบวนการคิดหาเหตุผล นั่นเอง ซึ่งในการสอนเพื่อฝึกทักษะการคิดจากเรื่องที่ทำนั้น ครูผู้สอนควรใช้คำถามนำเพื่อเป็นแนวทางเสียก่อน และควรทำเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้แผนหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดในรายวิชาภาษาฝรั่งเศส โดยการใช้ฐานความคิดประเภทต่างๆ มาเป็นแนวทางในการออกแบบ เช่น แนวคิดพหุปัญญา วิธีคิดแบบหมวก 6 ใบ หรือการใช้ชิ้นงานเป็นฐานความคิด เป็นต้น

ให้มีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจใช้กิจกรรมที่หลากหลายได้ เช่น การใช้แผนภาพลำดับความคิด (Semantic mapping) กลวิธี K-W-L Plus หรือ DR-TA เป็นต้น ส่วนคำถามเกี่ยวกับความคิดในเชิงนามธรรม ครูผู้สอนอาจให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อนตอบเป็นภาษาแม่ได้ เพื่อไม่ให้ภาษาฝรั่งเศสเป็นอุปสรรคในการถ่ายทอดและแสดงความคิดเห็นออกมา

5. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ควรให้มีความหลากหลายทั้งกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมคู่ หรือกิจกรรมกลุ่ม เช่น กิจกรรม “Lecture partagée” (Giasson, 1995) ที่ให้เด็กเก่งและเด็กอ่อนได้ทำงานร่วมกัน เพื่อให้เด็กอ่อนได้มีโอกาสเรียนรู้กลวิธีการอ่านและการจัดระบบความคิดจากเพื่อนที่เก่งกว่า เป็นต้น

6. ในการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมกันประเมินชิ้นงาน (évaluation par pair) หรือให้มีการประเมินด้วยตนเองด้วย (auto-évaluation)

2. ควรมีการออกแบบแผนหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิด สำหรับผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสในระดับอื่นๆ เช่น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นระยะเริ่มต้น และในระดับอุดมศึกษา ที่เป็นระดับต่อยอด ทั้งนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและผลของการใช้แผนหน่วยการเรียนรู้

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบแผนหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้สอน โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศส โดยการใช้ กลวิธีการสอนแบบต่างๆ ดังเช่นกลวิธี PSRT (Prepare, Structure, Read and Think) เป็นต้น

4. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ หรืออำนาจในการพยากรณ์ของ ตัวแปรที่จะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการ อ่านโครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศส ประเภทต่างๆ เช่น ความรู้ด้านคำศัพท์

โครงสร้างประโยค ความรู้เกี่ยวกับหัวข้อ เรื่อง ความรู้ด้านวัฒนธรรม เจตคติและ กิจวัตรในการอ่านของผู้เรียน

5. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการ พัฒนาทักษะการอ่านและการคิด โดยใช้ โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสประเภท เรื่องเล่า (texte narratif) เพื่อเปรียบเทียบ ผลกับงานวิจัยในครั้งนี และเพื่อให้เกิดองค์ ความรู้เกี่ยวกับผลของโครงสร้างข้อเขียน (structure textuelle) ที่มีต่อพัฒนาทักษะ การอ่านและการคิด

เอกสารอ้างอิง

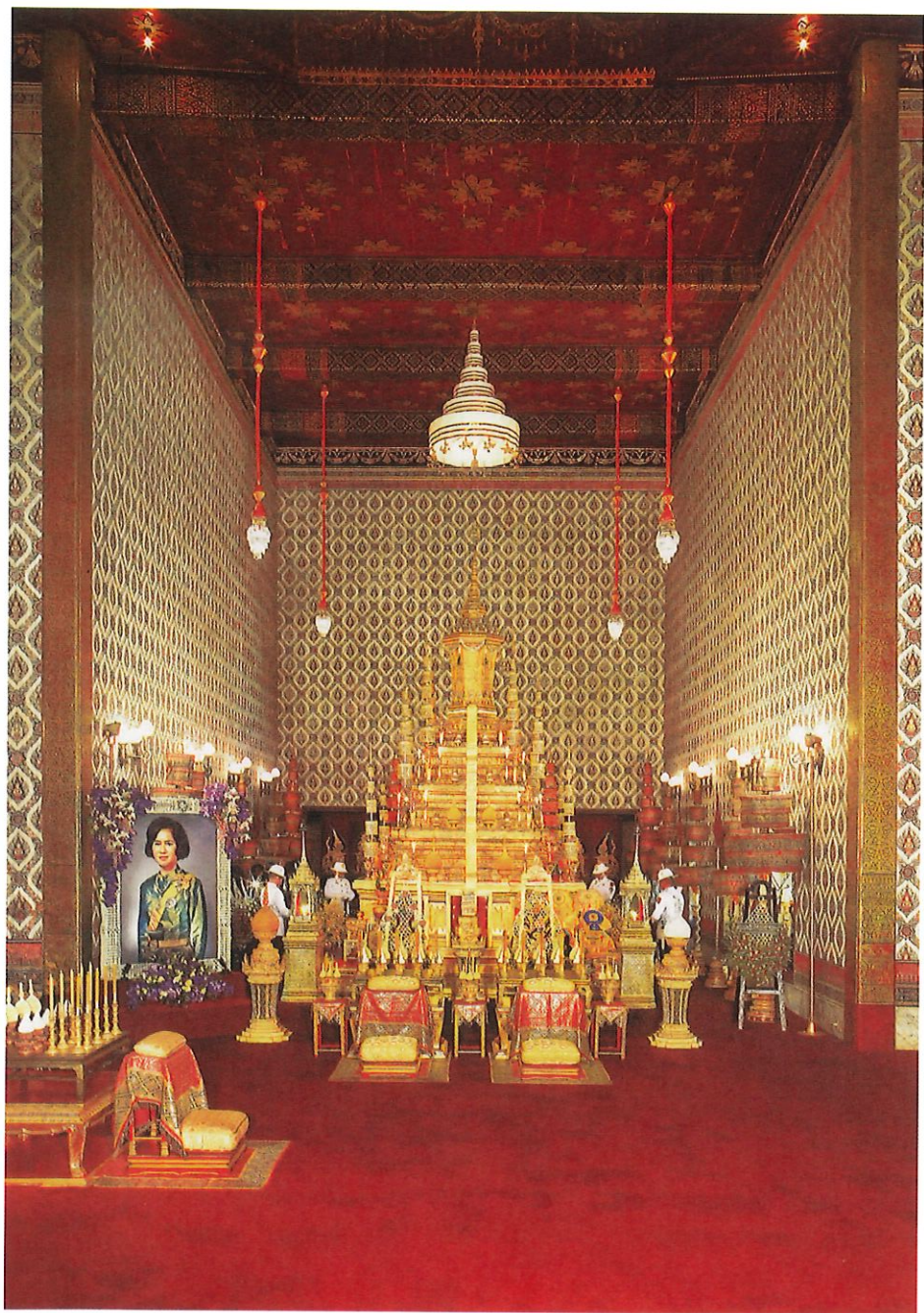
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543. ปฏิรูปการเรียนรู้: ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- นาดยา ปิรันธนานนท์. 2546. จากหลักสูตรสู่หน่วยการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- AbiSamra, N. (2001). "Text structure. How to improve Knowledge of text structure?" Teaching reading from an Interactive Perspective (Online). Available: <http://nadabs11.tripod.com>.
- Armbruster, B.B., Anderson, T.H., & Ostertag, J. (1989). Teaching text structure to improve reading and writing. *The Reading teacher*, 43, 130-137.
- Barnett, M.A. (1989). *More than meets the eye: Foreign language reading: Theory and practice*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents.
- Bernhardt, E.B. (1991). *Reading development in a second language*. New Jersey: Ablex Publishing.
- Carrell, P.L. (1984). The effects of rhetorical organization on ESL readers. *TESOL Quarterly*, 18, 3, 441-469.
- Carrell, P.L. (1985). Facilitating ESL reading by teaching text structure. *TESOL Quarterly*, 19, 4, 727-752.

-
- Carrell, P.L. (1990). Rôle des schémas de contenu et des schémas formels. In D.Gaonac'h (Ed.), *Acquisition et utilisation d'une langue étrangère* (pp. 16-29). Paris: Hachette.
- Cornaire, C. (1991). *Le point sur la lecture en didactique des langues*. Anjou: Centre Educatif et Culturel.
- Gaonac'h, D. (1993). Les composantes cognitives de la lecture. *Le Français dans le monde*. 255 : 87-92.
- Giasson, J. (1995). *La lecture de la théorie à la pratique*. Boucherville: Gaëtan Morin.
- Goodman, K. (1988). The reading process. In P.L. Carrell, J. Devine and D.E. Eskey (Eds.), *Interactive approaches to second language reading* (pp. 56-70). Cambridge: Cambridge University Press.
- Marzano, R., Pickering, D., & McTighe, J. (1993). *Introduction to Thinking Skills* (Online). Available: <http://edservices.aea7.k12.ia.us/framework/thinking/>.

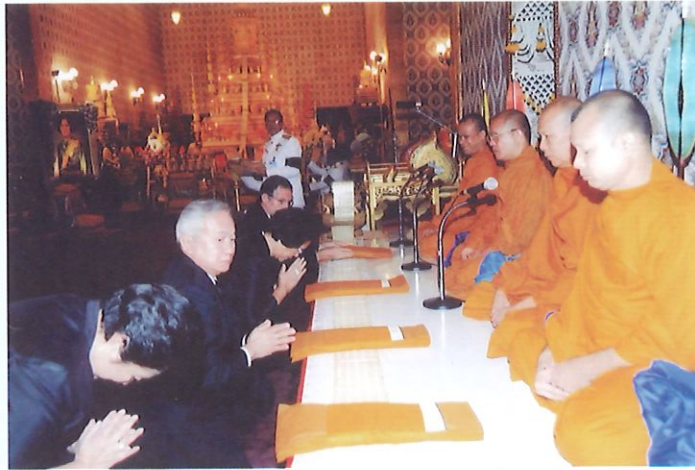
สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมพระศพ
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑

Bulletin de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français

Reçu N° / 200.....

Date...../...../.....

Fiche d'abonnement 200.....

Prière de compléter en lettre majuscule

Nom.....Prénom.....

Adresse complète.....

.....

.....

Ville.....code postal.....

Téléphone.....Téléphone portable.....

Télécopie.....E-mail.....

Tarif d'abonnement 200..... : 1 an / 2 numéros : 250 Bahts

Mode de paiement :

() par chèque bancaire barré

A l'ordre de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français

() par mandat postal

Au nom de Marisa Garivait – Bureau de poste de Na Phra Lan

Prière d'envoyer cette fiche d'inscription à l'adresse ci-dessous :

Marisa GARIVAIT
Responsable de clientèle et de distribution
Département de Français
Faculté des Arts Libéraux
Université Thammasat, Rua Pra Chan, Pra Na Korn
Bangkok 10200
Tél. portable : 086 834 1319 Fax : 02 623 – 5790
E-mail : marisagarivait@yahoo.fr

ใบสมัครสมาชิก

วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
ประจำปี

(เฉพาะเจ้าหน้าที่)

เลขที่สมาชิก.....ประจำปี.....ฉบับที่.....และ.....

ใบเสร็จเล่มที่.....เลขที่.....ลงวันที่.....

() ส่งใบเสร็จรับเงินแล้ว ลงนามผู้รับเงิน

() จ่ายหนังสือแล้ว เมื่อวันที่.....และ.....

ลงนาม.....(ฝ่ายทะเบียนสมาชิกและจัดส่ง)

โปรดกรอกรายละเอียดด้วยข้อความตัวบรรจง

ข้าพเจ้า นาย/ นาง/ นางสาว.....

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

สถาบัน/ หน่วยงาน/ บริษัท.....

เลขที่..... หมู่..... หมู่บ้าน..... ตรอก/ ซอย.....

ถนน..... เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... โทรสาร.....

E - mail

มีความประสงค์ สมัครสมาชิกวารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ประจำปี
..... รวม 2 ฉบับต่อปี ปีละ 250 บาท

ประเภทสมาชิก () ครู อาจารย์ () นักเรียน นิสิต นักศึกษา

() บุคคลทั่วไป () สถาบัน / หน่วยงาน.....

ชำระค่าสมาชิกวารสาร

() ธนาคัตติ สั่งจ่าย มาริสา การ์เวทย์

ปณ. หน้าพระลาน จำนวนเงิน.....บาท (ส่งพร้อมใบสมัครนี้)

() เงินสด จำนวนเงิน.....บาท

ออกใบเสร็จในนาม.....

ที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร

ชื่อ - สกุล

เลขที่..... หมู่..... หมู่บ้าน.....

ซอย..... ถนน.....

เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....

โปรดส่งใบสมัครสมาชิกวารสารฯ ไปตามที่อยู่ข้างล่างนี้

อ. ดร. มาริสา การ์เวทย์

ฝ่ายทะเบียนสมาชิกและจัดส่ง

ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ถนนพระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร

กรุงเทพฯ 10200